

**Програма за развитие на селските райони
ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ –
ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ**

СТРАТЕГИЯ ЗА ВОМР НА МИГ „БЕЛОВО, СЕПТЕМВРИ, ВЕЛИНГРАД“

1. ОПИСАНИЕ НА МИГ: (не повече от 3 страници)

Територията на „МИГ – Белово, Септември, Велинград“ е с непрекъснати граници, обхваща всички населени места и съпада изцяло с територията на трите общини в Южен Централен район – Белово, Септември, Велинград. Съгласно административното деление на Република България изцяло попада в област Пазарджик. В географско отношение територията е разположена на пресечната точка на планините Рила, Родопи и Средна Гора и Горно-тракийската низина. Средната надморска височина е 1263 м., като най-ниската точка е с надморска височина 220 м. (с. Ковачево, Община Септември), а най-високата – вр. Славов връх, Община Белово – 2 306 м. Територията на трите общини е обхваната от три геоморфоложки области характеризиращи техният релеф. Средногорието, включващо Средна Гора, и Рило-Родопският масив, включващ Рила и Родопите, характеризират планински характеристики на района и Горнотракийско-Тунджанската подобласт, разположена между гореспоменатите две области, оформя низини характеристики.

Общата територия на района е 1 289,5 кв.км като територията на община Белово е 336,2 кв.км, на община Велинград е 604,4 кв.км, а на община Септември - 348,9 кв.км. По административно разположение се намира в Южен централен район за планиране и в югозападната част на Пазарджишка област. Вътрешните граници, освен тези, на които са с трите влизаци в МИГ, са с общините Лесичово, Пазарджик, Ракитово и Батак. Външни граници са: Софийска област (община Костенец), Благоевградска област (общините Якоруда, Белица, Банско, Гърмен и Сатовча) и Смолянска област (община Доспат). Общо населението, след отделянето на община Сърница на 01.01.2015 г., наброява 68 025 човека, а неговата гъстотата е приблизително 52 човека/ кв.км.

1.1. Данни за общини и населени места, които попадат в територията на МИГ:

– списък на общините, обхванати от МИГ;	1. Община Белово – 8 313 жители 2. Община Септември – 24 797 жители 3. Община Велинград – 39 785 жители към 31.12.2014 г. Община Велинград - 34 915 жители след 31.12.2014 г.
– списък на населените места, обхванати от МИГ;	Община Велинград, 1 град и 20 села след 31.12.2014 г. - с. Абланица; с. Биркова; с. Бозьова; с. Бутрева; гр. Велинград; с. Всемирци; с. Враненци; с. Грашево; с. Горна Биркова; с. Горна Дъбева; с. Драгиново; с. Долна Дъбева;

	<p>с. Кандови; с. Кръстава; с. <i>Медени поляни</i>¹ до 31/12/2014; с. Пашови; с. <i>Побит камък</i>² до 31/12/2014; с. Рохлева; с. Света Петка; гр. <i>Сърница</i>³ до 31/12/2014; с. Цветино; с. Чолакова; с. Алendarова; с. Юндола</p> <p>Община Белово, 1 град и 7 села - с. Аканджиево; гр. Белово; с. Габровица; с. Голямо Белово; с. Дъбравите; с. Мененкьово; с. Момина клисура; с. Сестримо</p> <p>Община Септември, 2 града и 13 села - с. Бошуля; с. Варвара; гр. Ветрен; с. Ветрен дол; с. Виноградец; с. Горно вършило; с. Долно вършило; с. Злокучене; с. Карабунар; с. Ковачево; с. Лозен; с. Семчиново; гр. Септември; с. Симеоновец; с. Славовица</p>
<p>– брой жители на териториите, обхванати от МИГ</p>	<p>Население към 31.12.2014 г. - 72 895 жители Население след 31.12.2014 г. - 68 025 жители</p>
<p>Релефът на територията на МИГ е твърде разнообразен, от високо планински до равнинен, като попада в пределите на четири главни физикогеографски области на България: Рила, Западните Родопи, Ихтиманска Средна гора и Горнотракийската низина.</p> <p>Община Велинград е разположена в Чепинската котловина. Тя се простира изцяло във високите северозападни части на Родопите, поради което преобладаващият тип релеф е планински, надморската височина – от 750 – 800 до 2 186 м (Чепинската котловина е 750 - 800 м, връх „Голяма Сютка” – 2 186 м). Характерна особеност на релефа на община Велинград е наличието на специфичен карстов комплекс и извори.</p> <p>Релефът на община Септември е от средно планински в южната и югоизточната част на общината до равнинни в северозападната и северната част. Релефът на община Белово също е твърде разнообразен, като нейната територия попада и в четирите физикогеографски области – Рила, Западни Родопи, Ихтиманска Средна гора и Горнотракийска низина. По-голямата част от територията на общината е планинска. Най-високата точка на територията на МИГ „Белово, Септември, Велинград” е връх Белмекен – 2 626, попадащ на територията на община Белово, а най-ниската точка се намира в община Септември, източно от село Ковачево – 217 м н.в.</p> <p>Климатът на територията е изключително разнообразен, поради особената характеристика на релефа и географското положение. Територията попада в преходно-континенталната климатична област, като също така на част от територията климатът е умерено-континентален и планински. Климатът е сравнително мек, като се характеризира с топла и мека зима и прохладно лято. Средногодишната температура на територията варира от + 8,0° С за община Велинград и община Белово до + 12° С за община Септември. Най-студеният месец е месец януари със средно месечни температури от - 2° С до - 4° С. Най-топъл месец е юли, когато се наблюдават най-високите средномесечни температура - + 18,6° С. Както и в другите райони на страната, така и на територията на общината, най- големи разлики между средните месечни температури има за месеците март и април, и за септември и октомври. В региона валежите имат максимум през м. май или м. юни. Вторичен максимум се наблюдава през зимните месеци.</p>	

¹ От 01.01.2015 г. с. Медени поляни попада на територията на новосформираната община Сърница

² От 01.01.2015 г. с. Побит камък попада на територията на новосформираната община Сърница

³ От 01.01.2015 г. гр. Сърница попада на територията на новосформираната община Сърница

Минимална е сумата на валежите през август и септември. Годишната сума на валежите за ниските части е около 400-600 мл/кв. м с увеличаване на надморската височина годишната сума на валежите нараства средно с около 300 мл/кв.м на 1000 м височина. Като община Велинград се характеризира с най-голяма средногодишна сума на валежите между 700 мл/кв. м и 950 мл/кв.м. Снежната покривка се задържа от 50 до 118 дни по по-високите части на територията, като най-често е нетрайна.

Районът като цяло не е богат на **полезни изкопаеми**, като изключим добрите залежи от представителите на нерудните изкопаеми като мрамор и гранит в общините Велинград и Септември и варовик в община Белово. Най-голямо мраморно находище е Лепеница, което се намира на 12 км на юг от Велинград. Експлоатира се от “Чепино”ЕАД. Годишният добив е от 3000 куб.м. мрамор. Гранитни находища има и в град Ветрен и село Виноградец, община Септември.

Основните **почвени типове**, които са характерни за района на Община Септември са алувиалните и делувиални ливадни почви, които имат голямо селскостопанско значение. На част от територията, непосредствено под горните площи, се срещат плитко-хумусни и изложени канелено-горски почви. Поддават се слабо на ерозия и върху тях добре виреят жито, царевича, слънчоглед, както и овощни дървета. Географските и климатични условия, както и вида на почвите, определят и основните култури, отглеждани в общината.

Главна отточна артерия, пресичаща част от територията на МИГ „Белово, Септември, Велинград“ е река Марица, която преминава през община Белово, като образува интересния пролом Момина клисура между Рила и Средна гора. Също така значителни водоизточници са двата големи притока на река Марица – Чепинска река – основна дренажна артерия на община Велинград и река Бистрица. Друга по-голяма река на територията е река Доспат, която е ляв приток на р.Места.

1.2. Карта на територията:

- *Обща граница на територията и граница между общините*
- *Общински центрове*

СНЦ Местна инициативна група „Общини Белово, Септември, Велинград“ е създаден през 2009 г., по под мярка 431-2 „Придобиване на умения и постигане на обществена активност“ от ПРСР 2007 – 2013 г. в периода 2009 г. – 2011 г. Регистриран е по закона за юридическите лица с нестопанска цел с Решение №

81 от 20.04.2010 г., фирмено дело № 16/2010 г., том 10, рр 9, стр. 142, партида 940 на Пазарджишки окръжен съд. В обществено полезна дейност МИГ е вписана в Централния регистър на Министерство на правосъдието под № 20100615010 и притежава Удостоверение № 010/15.06.2010 г.

От 07.12.2015 г. с договор № РД 50-163/07.12.2015 г. стартира проект по подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности” на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие” от ПРСР 2014-2020 г., с който местната общност отново беше включена в процеса по разработване на Стратегията за ВОМР за периода 2014 – 2020 г.

2. ОПИСАНИЕ НА ПРОЦЕСА НА УЧАСТИЕ НА ОБЩНОСТТА В РАЗРАБОТВАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА: (не повече от 2 страници)

2.1. Описание на процеса – проведени срещи, семинари, конференции, обучения и обществени обсъждания):

Местната общност от територията на МИГ беше включена активно в процеса по разработване на Стратегията за ВОМР за периода 2014 – 2020 г. и участваше в дейностите по изпълнение на проект по подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности” на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие” от ПРСР 2014-2020 г.

Съгласно одобрените дейности по този проект беше извършено следното:

Проведени са над 5 срещи, семинари, конференции /Приложение Списък на участници в проведените срещи/:

1. Еднодневна информационна среща за 10 души - 1 брой в гр. Белово на 28.12.2015 г.
2. Еднодневна информационна среща за 10 души - 1 брой в гр. Велинград на 29.12.2015 г.
3. Еднодневна информационна среща за 10 души - 1 брой в гр. Септември на 15.01.2016 г.
4. Еднодневна информационна среща/семинар за 20 души - 1 брой в с. Аканджиево на 18.04.2016 г.
5. Еднодневна информационна среща/семинар за 20 души - 1 брой в гр. Септември на 19.04.2016 г.
6. Еднодневна информационна среща/семинар за 20 души - 1 брой в гр. Велинград на 20.04.2016 г.
7. Еднодневна работна среща за консултиране подготовката на стратегията за най-малко 10 участници – 1 брой в гр. Белово на 25.04.2016 г.
8. Еднодневна работна среща за консултиране подготовката на стратегията за най-малко 10 участници – 1 брой в гр. Велинград на 26.04.2016 г.
9. Еднодневна работна среща за консултиране подготовката на стратегията за най-малко 10 участници – 1 брой в гр. Септември на 27.04.2016 г.
10. Еднодневна информационна среща за консултиране подготовката на стратегията за най-малко 20 участници – 1 брой в с. Дъбравите на 14.05.2016 г.
11. Еднодневна информационна конференция за 50 участника в гр. Белово на 16.05.2016 г.
12. Еднодневна информационна среща за консултиране подготовката на стратегията за най-малко 20 участници – 1 брой в гр. Ветрен на 21.05.2016 г.

Проведени са 3 броя обучения за екипа на МИГ и за местни лидери, свързани с разработването на стратегията за ВОМР: Приложение № :

1. Обучение на екипа на МИГ, вкл. представители на партньорите за 10 участника – 1 броя в гр. Белово на 13.05.2016 г.
2. Обучение на местни лидери – 1 брой за 20 участника в гр. Белово на 21 и 22 януари 2016 г.
3. Обучение на местни лидери – 1 брой за 20 участника на 21 и 22 януари 2016 г. в гр. Велинград на 26 и 27 05.2016 г.

Проведени са 3 обществени обсъждания на Стратегията за ВОМР:

1. Обществено обсъждане – в гр. Белово на 03.05.2016 г.
2. Обществено обсъждане – в гр. Септември на 17.05.2016 г.
3. Обществено обсъждане – в гр. Велинград на 18.05.2016 г.

Стратегията за ВОМР получи подкрепа от 1713 жители, което е над 2 % от населението на територията на МИГ. Приложение Списък на населението, подкрепящо Стратегията за ВОМР на МИГ „Белово, Септември, Велинград“.

2.2. Групи/сектори заинтересовани лица, участвали в разработване на стратегията

В рамките на проекта по подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ беше проведено проучване и изготвен анализ на конкретните заинтересовани страни и техните потребности във връзка с разработването и прилагането на Стратегията за ВОМР.

В целия процес по разработване на Стратегията за ВОМР взеха участие 427 души. В обществените обсъждания и обучения се включиха представители на над 70 % от заинтересовани страни от нейното разработване и прилагане както следва:

4 групи заинтересовани страни - представители на публичен сектор:

1. Общински администрации и общински съвети - общини Белово, Септември, Велинград;
2. Културни институции от територията на общините Белово, Септември, Велинград;
3. Социални институции
4. Образователни институции от територията на общините Белово, Септември, Велинград;

5 групи заинтересовани страни - представители на стопански сектор:

1. Земеделски производители - сектор растениевъдство;
2. Земеделски производители - сектор животновъдство;
3. Търговски дружества, развиващи стопанска дейност на територията на МИГ в сферата на производството;
4. Търговски дружества, развиващи стопанска дейност на територията на МИГ в сферата на услугите
5. Търговски дружества, развиващи стопанска дейност на територията в сферата на туризма

5 групи заинтересовани страни - представители на нестопански сектор:

1. НПО, регистрирани по ЗЮЛНЦ;
2. Спортни сдружения и клубове;
3. Читалища.
4. Физически лица - местни лидери
5. Представители на уязвими групи

Или от общо 15 групи заинтересовани страни /виж раздел 3.2/ от територията на МИГ, в разработването на Стратегията за ВОМР се включиха представители на 14 групи, което 93,33 % от всички групи идентифицирани заинтересовани страни.

3. ОПИСАНИЕ НА СИТУАЦИЯТА В ТЕРИТОРИЯТА КЪМ МОМЕНТА НА КАНДИДАТСТВАНЕ: (не повече от 10 страници)

3.1. Анализ на нуждите и потенциала за развитие на територията:

Територия: Територията на МИГ има силно разчленен релеф, който не позволява активно развитие на земеделието на по-голямата част от нея, с изключение на землищата в община Септември и част от землищата в община Белово. Липсата на значителни полезни изкопаеми, освен нерудните – гранит, мрамор и варовик е основна причина за липсата на големи добивни и преработващи предприятия. Значителния брой малки и много малки села, разположени далеч от общинските центрове обуславя трудности по отношение на достъпност до тях и до предоставяне на качествени основни услуги за населението им. Територията е изключително богата на термоминерални находища, но тяхната експлоатация е неефикасна и неефективна. Богатството на горски ресурси, предопределя добро развитие на дърводобива и дървообработката, но голяма пречка за това развитие оказва често срещаното нерегламентирано използване на горските и природните ресурси. С оглед на потенциалното развитие на територията трябва да се използват предпоставките, които благоприятстват това:

- Доброто географско и транспортно разположение, благоприятстващо икономическото развитие на територията;
- Благоприятните климатични и почвени ресурси за отглеждане на различни видове земеделски култури, особено на територията на община Септември;
- Наличието на термоминерални извори на територията и на трите община, влизащи в състава на МИГ;
- Големия процент горски масиви, които могат да бъдат използвани за развитието на различни видове дейности;
- Благоприятния климат за развитието на туризма през цялата година;
- Наличието на многобройни водоизточници, снабдяващи територията с нужните водни ресурси;
- Възможностите за създаване на съвместен продукт, съчетаващ балнео и Спа туризма със селски и екотуризъм.

Население: На фона на общата демографска картина в страната и в Пазарджишка област, територията на МИГ „Белово, Септември, Велинград” не прави изключение – потвърждават се данните за намаляване общата численост на населението, дължащо се основно на намалената раждаемост и устойчивото нарастване на смъртността. Съществува тенденция за намаляване на населението с по-силен интензитет в селата, отколкото в общинските центрове, което води до силни различия при разпределението на населението по населени места в полза на общинските центрове. Отрицателният естествен и механичен прираст и застаряването на населението е потенциален проблем за по-нататъшната жизненост на територията и ще доведе до редица икономически и социални проблеми.

Пазарът на работната сила е дисбалансиран – висока безработица и в същото време - недостиг на квалифицирана работна сила, за което причина е традиционно големия дял на нискоквалифицираните и нискообразованите лица. Голямата част от местата за специалисти с висше образование остават трайно незаети поради слабата мобилност на работната сила с висше образование (особено за работа в отдалечени села). По отношение на безработицата важни проблеми са и високия дял на безработните лица над 55 години и високата младежка безработица. Ниското образователно и културно равнище, високата безработица, недостатъчния жилищен фонд и примитивния бит сред ромското население, води до социалното им изключване от обществото.

С цел преодоляване на съществуващите проблеми, трябва да бъдат предприети мерки и разработени политики за насърчаване задържането на населението на територията и по-специално на населението в трудоспособна възраст. Необходимо е да се създадат условия за заетост, стартиране на бизнес, създаване на условия за развитие в селскостопанския сектор и туризма. За преодоляване на негативните демографски процеси може да се използват следните възможности:

- Създаване на възможности за заетост в малките населени места чрез развитието на земеделие и животновъдство;
- Стимулиране на МСП за подобряване на тяхното технологично развитие и модернизация, с цел увеличаване на производствения потенциал и разкриване на нови работни места;
- Привличане на инвеститори и средства от фондовете на ЕС за разкриване на нови модерни предприятия, с нови технологично-създаващи възможности на производство на качествена и конкурентоспособна продукция, търсена на нашия и чужд пазар;
- Развитие на алтернативни форми на туризма за създаване на целогодишна заетост;
- Предоставяне на качествени образователни и обучителни услуги с цел включване на представители на уязвими групи в пазара на труда;
- Стимулиране на раждаемостта чрез предоставяне на възможности за по-лесното навлизане на пазара на труда на жени след майчинство.
- Предоставяне на достъп до различни услуги, в т.ч. образователни, социални, психологически на представители на ромската етническа група с цел тяхната интеграция и социално включване;

Икономика: В икономиката на МИГ „Белово, Септември, Велинград” са застъпени почти всички отрасли на Националното стопанство. За това способстват изключително многообразните фактори, определили развитието се във времето различни икономически дейности, локализирани на територията на трите общини. С основно стопанско значение са преработващата промишленост, търговията, строителството, селското и горското стопанство, както и хотелиерството и ресторантьорството.

От направените анализи на територията се очертават няколко основни проблема в икономическото ѝ развитие. Отсъствието на високотехнологични предприятия и големи предприятия с инвестиционни възможности е основна пречка за повишаване конкурентоспособността на територията. Неравномерното разпределение на предприятията в населените места – силната концентрация в общинските центрове води до по-висока безработица и обезлюдяване на селата. Съществуващия голям брой микропредприятия, осигуряващи заетост на 1 до 2 човек, които са със силно затруднен достъп до източници на финансиране води до раздробеност, ниска производителност и от там до слаби пазарни позиции. Основните потребности, от които се нуждаят МСП, според местната общност са:

- Дейности за въвеждане на технологично обновление и иновации;
- Дейности за подобряване на производствените процеси;
- Дейности за добавяне на нови характеристики или подобряване на съществуващите продукти и услуги;
- Дейности за разнообразяване на асортимента от продукти и услуги на предприятията;
- Дейности за внедряване на нови технологии за подобряване на ресурсната ефективност и ефикасност в производствения процес;
- Дейности за повишаване на квалификацията и уменията на населението
- С цел повишаване на конкурентоспособността и икономическото развитие на МСП е необходимо модернизиране и внедряване на нови технологии тях;
- Създаване на условия за разширяване и диверсифициране на дейностите на предприятията.

Основния потенциал и възможностите, който вижда местната общност за развитие на територията в икономически план е разнообразяването на местната икономика, използвайки възможностите, които дават националните програми и развитието на туризма, използвайки благоприятните природни и климатични условия и многобройните находища на минерални води. Значителен потенциал за повишаване на конкурентоспособността и производителността на предприятията съществува в развитието на технологиите и въвеждане на иновации в тях. Големия брой МСП, попадащи в обхвата на НСНМСП са предпоставка за внедряване на иновативни решения в тях, технологични и маркетингови решения за подобряване ефективността и конкурентоспособността на производството, повишаване на капацитета им за растеж, развиване на знания и компетенции, укрепващи управленския капацитет на фирмите и насърчаване внедряването на ИКТ. Развитието на туризма може да се опре на потенциала на разнообразяването на формите на предлагания туристически продукт, чрез включване на различни форми на туризъм – екотуризъм, селски, винен, бизнес и други алтернативни форми, провеждането на засилена маркетингова кампания за популяризиране на района като туристическа дестинация, предлагаща интегриран туристически продукт, включващ съчетаване на СПА, еко и селски туризъм, създаването на благоприятна среда и инициативи за създаване на термопаркове и комплексно използване на минералните води и ефективно използване на наличните културно-исторически и природни ресурси на територията.

Аграрен сектор: Най-голяма е площта на обработваемите земи в община Септември, което се обуславя от равнинния характер на релефа, благоприятните климатични условия и наличието на многобройни водоизточници. Животновъдството е облагодетелствано да се развива на територията, тъй като голяма част от нея планинската, която дава множество естествени пасища. Като цяло обаче сектора на не е оптимално развит. На територията на МИГ през 2015 година има регистрирани общо 1012 земеделски стопани. Забелязва се изключителен растеж на регистрираните земеделски стопани за 2015 година спрямо 2014 г., с близо 32 %. Отчетеният ръст се дължи на провежданата насърчителна земеделска политика и субсидирането на земеделските стопанства през програмен период 2007 – 2013, осъществявани чрез ПРСР. Земеделието все още е важен източник на заетост в селските райони и е важно за икономиката на територията като цяло. Пазарните и полупазарните стопанства, обаче, спъват продуктивността на труда и доходите. Секторът се характеризира с относително малки стопанства, раздробеност на обработваемата земя, липса на достатъчен капацитет и възможности за превръщането му в стабилен източник на доходи и икономическо развитие. Ето защо е необходимо непрекъснато насърчаване и подпомагане на земеделските стопанства за модернизиране, укрепване и развитие на производствените процеси, създаване на условия за развитие на биоземеделие и внедряване на различни сертификати за качество на земеделската продукция. Водещата потребност в преработката на селскостопанска продукция е инвестицията в нови машини и оборудване за подобряване на производствения процес и маркетинга.

Алтернатива за развитие на сектора е създаването на пазари на производителите, насърчаване на късите вериги на доставките, създаването на условия за преработването на земеделските продукти, с цел стабилизиране и подобряване на икономическото развитие и конкурентоспособността на отрасъла. Условията са неблагоприятни за интензивно земеделие, но съществуват възможности за развитие на планинско пасищно животновъдство на базата на значителния размер пасища, както и на добива на сено от естествените ливади. При внедряване на подходящи форми на стопанисване и технологии, съществуват условия за производство на екологични чисти продукти растениевъдството и животновъдството. Преходно планинският релеф в преобладаващата част от територията на МИГ създава добра суровинна база за преработващата промишленост и горското стопанство, а богатите и разнородни горски масиви

осигуряват дървесината за дърводобивната и дървопреработващата промишленост. На базата на богатите горски ресурси може да се развие модерен дърводобив и дървопреработване.

Туризъм: Територията на МИГ „Белово, Септември, Велинград” е изключително благодатна за развитието на различни форми на туризма, което може да доведе до цялостно развитие на икономиката на територията, подобряване качеството на живот на местното население, насърчаване на заетостта и привличане на нови инвестиции. Природните и антропогенни ресурси на територията предразполагат към развитието на множество форми на туризма. Основните проблеми, съществуващи в отрасъла са все още не добре развитата туристическата инфраструктура, което е пречка за превръщането на туризма в основен и значителен сектор за развитие на местната икономика. Продуктите, предлагани за туристите се характеризират със слабо разнообразие, доминира СПА и балнео туризма и то основно като почивка през уикенда. Останалите видове туристически продукти са много слабо засегнати. Не се отчитат предпочитанията на туристите по пазари, техните характеристики на поведение на дестинацията и техните демографски профили. Общото състояние на човешките ресурси в туризма може да се отчете като задоволително, въпреки че съществува цял кръг с проблеми, касаещи недостига на кадри с подходяща квалификация /напр. лекари с нужната специалност и обучен среден медицински персонал за развитие на балнеологията, недостиг на обучен изпълнителски персонал в хотелите, особено тези с висока категория/, недостатъчното знание на чужди езици от персонала, сериозно разминаване между нуждите на бизнеса и знанията, които средните и висши учебни заведения дават на ученици и студенти.

Потенциал за развитие

Територията има изключителен потенциал за развитие на балнеологията и СПА туризма, като усилията трябва да се насочат към увеличаване на легловата база, предлагаща такива услуги, съчетаване на този вид туризъм с алтернативни форми, разнообразяване на туристическия продукт и маркетинг на района.

Наличието на многобройни защитени местности и природни забележителности, съхраняващи и опазващи изключително природно богатство са изключително предимство за разработването на екотуристически продукт. За развитието на природен и екотуризъм най-важната предпоставка е изграждане на подходяща туристическа инфраструктура, улесняваща достъпа до обекти с висока природна стойност /изграждане на екопътеки, туристически маршрути, велоалеи и други/, туристическа инфраструктура за отдих и почивка сред природата, както и туристическа инфраструктура, целяща даване на подробна информация и знания за обектите.

Културно-историческите обекти на територията не са добре известни и посещенията им са значително ниски. Ето защо е добре да се работи в посока популяризиране на културно – историческите обекти и културни прояви, чрез включването им в специални туристически пакети, предлагащи СПА и балнеолечебен и селски туризъм, съчетан с културно-историческия. По този начин ще се постигне повишаване цялостното качество на предлагания продукт и подобряване на възможностите за заетост през цялата година.

През последните години се забелязва относително нарастване на местата за настаняване, предлагащи селски туризъм, но все още техният брой не е достатъчен да утвърди селския туризъм като един от водещите за територията. Селският туризъм е един от основните видове туризъм с огромен потенциал за развитие в цялата страна.

Територията на МИГ „Белово, Септември, Велинград” разполага с изключителен потенциал за развитие на селски туризъм, а именно тя съчетава изключително природно богатство, специфични традиции и обичаи, произлизащи от съвместното съжителство на българи и българо-мохамедани на част от територията, възможност за съчетаване с други видове туризъм. Ето защо, трябва да бъдат насочени

усилия и да се предприемат мерки по насърчаване развитието на селски туризъм. На първо място, трябва да се създадат подходящи условия за развитието на селски туризъм - изграждане на къщи за гости, предоставящи разнообразни услуги и предлагащи традиционни и местни продукти. Характерно за селския туризъм е и съчетаването му със земеделието и животновъдството, чрез предоставяне на възможност на туристите да се докоснат до бита и ежедневието на местните жители. Територията на МИГ разполага с необходимите ресурси и възможности за предлагане на този тип туризъм, като за неговото развитие е необходимо да се вземат мерки за популяризиране на дестинацията като такава и включването ѝ в различни туристически пакети.

Районът има всички предпоставки за организирано и индивидуално практикуване на хоби туризъм в сферите на лова и риболова. Необходимо е обаче разкриване на по широко партньорство между хотели, тур оператори и горски и ловни стопанства с цел удовлетворяването на растящите нужди и спектър от почиващите хора на територията на района.

Територията може да се превърне в чудесна дестинация за развитието на спортен туризъм. Към момента спортната инфраструктура не е добре развита, има изградени няколко спортни бази в общините Велинград и Белово, които се нуждаят от ремонт и реконструкция. Трябва да бъдат предприети мерки по изграждане на подходяща спортна инфраструктура като стадиони, спортни бази, плувни басейни, спортни площадки и други, с цел привличането на спортисти от страната и чужбина. Термоминералните извори, благоприятния климат и чист въздух са отлични предпоставки за развитието на му.

Бизнес туризмът набира все по-голяма скорост и е добър инструмент за преодоляване на небалансираността в нощувките, тъй като заетостта на средствата за подслон и местата за настаняване е най-голяма през уикендите, докато бизнес пътуванията се реализират през работната седмица. Ето защо, този вид туризъм е изключително важен за територията. Недостатък е, че бизнес туризмът се развива само на територията на град Велинград, тъй като останалите части на района не разполагат с нужната инфраструктура.

Виненият туризъм изключително добре може да бъде развит на територията на община Септември, която е известна с винарските си изби /Ветрен, Виноградец и Септември/, които могат да бъдат част от винарски маршрут, популяризиращ прочутото Ветренско и Карабунарско вино. Този вид туризъм чудесно може да бъде съчетан със селски, културно-познавателен и екотуризм. Необходимо е да се изгради туристическа суперструктура – къщи за гости, винарски и дегустационни изби, музеи на виното, за да се привлекат ценители на винените продукти. Също така, трябва да се проведат различни маркетингови кампании, утвърждаващи районът като дестинация за винен туризъм.

Развитието на туризма на територията на МИГ „Белово, Септември, Велинград” може да бъде основано на съчетаването на разнообразни туристически продукти. Във Велинград е развит СПА и балнеоложкият туризъм, който може да бъде двигател на туристическия бизнес на цялата територия. Белово със своята чиста, богата и разнообразна природа има потенциал за развитие на краткосрочен здравословен туризъм, а Септември, от своя страна – за развитие на селски и познавателен туризъм. Селският туризъм в съчетание с достъпа до винарски изби, спортният и еко-туризма, познавателният туризъм, велосипедният и пешеходен туризъм и други видове туризъм могат да дадат тласък за развитието на устойчив и разнообразен туризъм в региона. Така туристическият профил на трите общини може да бъде интегриран в общ туристически клъстер, обединявайки характерните предимства на трите общини около СПА - туризма във Велинград.

Социална сфера: Основните проблеми, които са пречка за задоволяване на потребностите на населението по отношение на социалната сфера, констатирани в анализа на територията са:

- Отдалеченост на периферните селища от мястото на предлагане на медицинска помощ (първична, специализирана, болнична, спешна);
- Липсват училища в голяма част от малките населени места на територията;
- Намаляване броя на децата в средните училища
- Все още в някои от селата съществува обучение в слети паралелки, което влошава качеството на образованието;
- Липса на визия за професионално и квалификационно обучение на населението;
- Ограниченост на социалните услуги предимно в общинските центрове;
- Амортизиран сграден фонд и материално-техническа база във всички социални сфери /култура, образование, социални дейности, спорт/.
- Изолираност на самотно живеещите стари хора;
- Различен тип и степен на увреждания, влияещи на качеството на живот и социалното включване/реализация на индивидите от всички възрастови групи;
- Неравностойна позиция на пазара на труда на уязвимите групи;
- Живот и изолирани общности с трайна липса на собственост и доходи.

Осигуряването на равни възможности за достъп до пазара на труда, здравните, социалните, културните и образователните услуги за хората, вкл. уязвимите групи, повишаването на качеството на тези услуги, чрез развиване на капацитета на персонала и обновяването на оборудването на инфраструктурата в тези области и оборудването им с нова, по - модерна техника ще доведе до задоволяване на населението на територията на МИГ от предоставянето на качествени основни услуги в социалната сфера.

За постигането на тази цел трябва да се използват потенциала и възможностите за развитие на тези сфери, като например:

- Модернизация на образователните системи и преминаване към компютърни технологии на обучение на учителите за работа в мултимедийна среда, което ще доведе до задържане на децата и учениците в задължителна предучилищна и училищна възраст и по този начин ще допринесе за спиране на миграционните процеси към общинските и областни центрове;
- Изграждане на родителски капацитет
- Модернизиране и доизграждане системата на здравеопазването, съвместно с подобряване на профилактиката и здравно образование на населението най – вече в ромската общност;
- Обхващане на по-голям брой потребители на социални услуги, вкл. разширяване и разкриване на нови социални услуги в общността и в домашна обстановка;
- Провеждане на обучения за активно включване на пазара на труда за уязвими групи
- Включване на разнообразни и нови културни събития в дейността на читалищата;
- Обогащане на културните им мероприятия и популяризиране на читалищната дейност сред младите хора;
- Популяризиране на историческото развитие на територията;
- Провеждане на спортни състезания с международно участие, които да станат ежегодни;
- Възстановяване и модернизация на спортните бази;
- Осигуряване на достъп на хора с увреждания до спортните бази;
- Организиране на акции за спонсориране и съпътстващи инвестиции в спортни съоръжения.

Техническа инфраструктура: Всички селища са снабдени с електричество. Голям проблем са непрекъснатите аварии в електроснабдяването през зимата, поради планинския характер на територията. Комуникационните съобщения са изградени, преобладаващата част от територията на общината има

покрытие от мрежите на мобилните оператори, но в планинската част на места сигналът прекъсва. Уличната мрежа на територията е относително добре развита, но не е добре поддържана, особено в селата и има нужда от рехабилитация и реконструкция. Липсват възможности за безпрепятствено придвижване по улиците и на нормален достъп за хора с увреждания до административни сгради, паркове. Общия извод, че озеленяването на територията, въпреки редовното приемане на програми с анализи на състоянието, с препоръки, идеи и дейности по подобряване, с финансови сметки към тях, е една изоставена дейност, като основната причина за това е липса на финансови източници. Необходимо е и модернизирането и въвеждане на енерго спестяващо улично осветление в част от селата.

3.2. Идентифицирани групи от заинтересовани лица на територията на МИГ:

Заинтересованите страни са лица или групи, които са могат да се възползват от изпълнението и/или успеха на стратегията за местно развитие, или които са ограничени от нея. Широкият набор от дейности, които се обхващат в стратегията и проектите, които следват да бъдат реализирани оказват влияние върху различни групи с различни интереси. В зависимост от конкретната ситуация (проект), заинтересованите страни могат да включват: представители на бизнеса (работодатели); инвеститори; индустриални и търговски обединения; професионални асоциации и браншови организации; неправителствени организации; местни общности; граждански сдружения и др.

За целите на Стратегията е изготвен списък от заинтересовани страни, който съответства на следните разбирания:

- Според изискванията на ПРСР структурата на МИГ задължително обхваща три сектора – публичен, стопански и нестопански;
- Потенциалните бенефициенти оказват пряко влияние в хода на разработване на стратегията и последващото ѝ изпълнение;
- Ползвателите на благата, които се очаква да бъдат създадени в резултат на стратегията, могат също да оказват индиректно влияние.

Пряко въздействие и влияние върху подготовката и изпълнението на стратегията за местно развитие имат следните лица и групи:

Представители на бизнеса, в това число: еднолични търговци, земеделски производители, кооперации; юридически лица, регистрирани по Търговския закон /микро, малки и средни предприятия/, представители на обединения и сдружения на бизнеса.

Представители на структурите на гражданското общество, в това число: НПО, читалища, спортни клубове, туристически дружества, настоятелства и т.н.; физически лица;

Представители на публичната и местната власт, в това число общинска администрация и изборни длъжности. Представители на културни, образователни институции и социални заведения, които имат пряко отношение/въздействие върху Стратегията за местно развитие на МИГ.

След преглед на наличната информация и местните особености трите, дефинирани от ПРСР, сектора са използвани за отправна точка при определянето на заинтересованите лица. В резултат на анализа те са групирани по следния начин:

ПУБЛИЧЕН СЕКТОР

1. Местна власт
2. Образователни институции
3. Социални заведения.
4. Културни институции

СТОПАНСКИ СЕКТОР

1. Земеделски производители - сектор растениевъдство;
2. Земеделски производители - сектор животновъдство;
3. Търговски дружества, развиващи стопанска дейност на територията на МИГ в сферата на производството;
4. Търговски дружества, развиващи стопанска дейност на територията на МИГ в сферата на услугите
5. Търговски дружества, развиващи стопанска дейност на територията в сферата на туризма

НЕСТОПАНСКИ СЕКТОР:

1. НПО, регистрирани по ЗЮЛНЦ;
2. Спортни сдружения и клубове;
3. Училищни настоятелства;
4. Читалища
5. Физически лица - местни лидери

Освен това е важно да се подчертае, че на територията на МИГ има и други групи заинтересовани лица, които могат да бъдат непреки бенефициенти - ползватели. Това са преди всичко представители на уязвимите групи, живеещи на територията - младежи (до 29 г.): хора в неравностойно положение; възрастни хора; майки с деца, малцинства, които се оформят като отделна б /шеста/ заинтересована страна от нестопански сектор.

3.3. Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите:

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<ul style="list-style-type: none">- Стратегическо географско положение, създаващо подходящи условия за развитие и сътрудничество;- Добре развита селищна мрежа и осигурена достъпност;- Био разнообразие, минерални води, съхранена природа, разнообразен релеф, обуславящи трайно развитие на различни форми туризъм и рекреация;- Много добри туристически ресурси и добра инфраструктура в община Велинград- Благоприятни почвено-климатични условия за екологично земеделие на територията на община Септември- Отвореност и готовност на земеделските стопанства към външно финансиране;- Наличие на голям брой МСП, попадащи в сферата НСНМСП с готовност за инвестиране за технологично обновление- Намалване на броя на лицата с ниско образование;- Ниво на безработица и ниво на младежка безработица под средното за областта и за страната;- Добре развит сектор „Услуги“, предоставящ услуги със специфичен и разнороден характер;	<ul style="list-style-type: none">- Лоша /амортизирана/ липсваща инфраструктура на цялата територия на МИГ - пътища, свободен достъп за хора с увреждане, материално техническа база /сгради, съоръжения, системи/- Проблемно демографско изменение, изразяващо се с намаляващи възможности за естествено възпроизводство, голяма миграция и застаряване и намаляване на населението, в т.ч. и в трудоспособна възраст;- Тенденция за намаляване на населението с по-силен интензитет в селата, отколкото в общинските центрове;- Неквалифицирана или неподходящо квалифицирана работна сила за бизнеса;- Голяма част от фирмите, предоставящи услуги са микропредприятия, осигуряващи заетост на до 2 души персонал;- Иновационен дефицит и затруднен достъп до финансиране в МСП- Силно зависеща от селското стопанство /недиверсифицирана/ икономика- Слабо използване на природните туристически ресурси;

<ul style="list-style-type: none"> - Изградена образователна система с оборудвани училища и преподаватели с висока квалификация, висока степен на обхванатост; - Сравнително добре развита социална инфраструктура, адекватна на образователните, здравните, културните и други потребности на населението; - Наличен свободен сграден фонд - Функциониращи читалища в почти всички населени места, поддържащи и съхраняващи културните традиции, активността и идентичността на местните общности - Създадени инициативи за включване на младите хора в обществения живот; - Изградена и реално функционираща мрежа за сътрудничество между различните сектори в общността /реализация на Стратегия за местно развитие през периода 2007-2013 г./. 	<ul style="list-style-type: none"> - Липса на достатъчно места за подслон и места за настаняване в общините Белово и Септември; - Влошен здравен статус и висок риск от бедност и социално изключване на маргинализирани общности под прага на бедност; - Материалната база на по-голямата част от читалищата е остаряла и се нуждае от спешни ремонтни дейности; - Недостатъчна и остаряла спортна инфраструктура в част от населените места на територията; - Небалансираност при населението на малките населени места и общинските центрове;
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
<ul style="list-style-type: none"> - Насърчаване и развитие на алтернативни и съобразени с местните природни условия форми на земеделие и животновъдство; - Увеличаване на инвестициите в земеделски производства с висока добавена стойност; - Диверсификация на икономиката и разкриването на работни места, чрез насърчаване на инвестициите в създаването и развитието на неземеделски бизнес; - Въвеждане на иновации и технологично обновление в МСП; - Подобряване на инвестиционните условия за разрастване и развитие на МСП; - Възможност за създаване на местен културно-туристически продукт; - Разнообразяване на туристическия продукт, чрез изграждане на допълнителна туристическа инфраструктура; - Осигуряване условия за увеличаване на заетостта при лицата с по-ниска квалификация и образование в областта на растениевъдството и животновъдството; - Модернизация на образователните системи и преминаване към компютърни технологии на обучение на учителите за работа в мултимедийна среда; - Обхващане на по-голям брой потребители на социални услуги; - Създаване на насърчителни мерки за включване на уязвимите групи на пазара на труда; 	<ul style="list-style-type: none"> - Продължаващ ефект на финансовата и икономическа криза - Климатични промени и свързаните с тях рискове, в т.ч влошаване параметрите на околната среда; - Задълбочаване на процесите на застаряване на населението и засилване на миграционните нагласи; - Задълбочаване на процесите за ниска раждаемост и увеличаване възрастта за раждане на първо дете от фертилния контингент; - Силна зависимост на селскостопанския сектор от природни катаклизми и бедствия; - Обезлюдяване на селата - Липса на инвестиционен интерес на територията; - Липса на статистики и стабилност (невъзможност за създаване на дългосрочни бизнес/маркетинг план/стратегия) - Неясна нормативна база и тежки процедури по обслужване на бизнеса

<ul style="list-style-type: none"> - Подобряване достъпа до обучителни и образователни услуги на уязвими групи; - Провеждане на насърчителна политика сред работодатели за наемане на представители на уязвими групи; - Осигуряване на възможности за подобряване на работната среда в предприятия; - Включване на разнообразни и нови културни събития в дейността на читалищата; - Популяризиране на историческото развитие на територията; - Провеждане на спортни състезания с международно участие, които да станат ежегодни; 	
--	--

3.4. Потребности на уязвимите и малцинствени групи, в т. ч. роми, при наличие на такива:

След задълбочен анализ на социалната сфера на територията на МИГ „Белово, Септември, Велинград” бяха идентифицирани няколко уязвими групи, с изключително големи проблеми и невъзможност за социално включване, за които е крайно необходимо предприемане на дейности и мерки, с цел подобряване на качеството им на живот. Това са: Хора с увреждания; Малцинствени групи, в това число роми; Пенсионери; Хора с риск от изпадане в бедност - трайно безработни лица; Младежи до 29 години; Самотни родители.

Анализът на социално-демографската и икономическа ситуация на територията очертава някои общи източници на риск за лицата в неравностойно положение: изолираност на самотно живеещите стари хора; различен тип и степен на увреждания, влияещи на качеството на живот и социалното включване/реализация на индивидите от всички възрастови групи; неравностойна позиция на пазара; живот и изолирани общности, трайна липса на собственост и доходи.

Основните проблеми, които възпрепятстват успешното им социално включване са: Недостигът на здравни услуги и рехабилитация в селата; Изолацията от пазара на труда; Ниските доходи на лицата с увреждания и семействата им; Социалната изолация в общността; Недостъпната архитектурна среда, особено в селата.

В рамките на СВОМР трябва да бъдат включени мерки, насочени към повишаване качеството на живот, насърчаване на социалното включване и интегриране в обществото на групите в неравностойно положение и със специални потребности, както и на други уязвими групи. Трябва да се подкрепят координирани мерки за превенция и предотвратяване на причините, които пораждаат бедност и социално изключване, като: Предоставяне на услуги за възстановяване и рехабилитация; Изграждане на умения за независим живот; Обучения за активно включване на пазара на труда; Достъпна архитектурна среда;

4. ЦЕЛИ НА СТРАТЕГИЯТА: (не повече от 10 страници)

4.1. Цели на стратегията и приоритети за развитие на територията:

ВИЗИЯ

ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ „БЕЛОВО, СЕПТЕМВРИ, ВЕЛИНГРАД“ - СТАБИЛНА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ РАЗВИТА ТЕРИТОРИЯ, ОСИГУРЯВАЩА ЗАЕТОСТ, СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ И ВИСОКО КАЧЕСТВО НА ЖИВОТ

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1 – ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА, НАМАЛЯВАНЕ НА БЕДНОСТТА И ОСИГУРЯВАНЕ НА ЗАЕТОСТ

Приоритет 1 - Постигане на устойчив икономически растеж и създаване на заетост

Приоритет 2 - Повишаване на конкурентоспособността на земеделието и преработващата промишленост

Приоритет 3 - Осигуряване на социално включване за уязвими групи и подобряване достъпа до по-висока заетост за населението

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2 - ПОДОБРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ И РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА

Приоритет 4 - Подобряване на базисната инфраструктура и социалните и основни услуги за населението

Приоритет 5 - Развитие на туристическите ресурси и многофункционална туристическа инфраструктура

4.2. Специфични цели:

Специфичните цели на Стратегията за ВОМР ще бъдат постигнати, чрез реализацията на съответните избрани мерки от ПРСР 2014 -2020 г., ОПИК 2014-2020 г. и ОПРЧР 2014-2020 г., както следва:

Специфична цел 1.1 „Технологично обновление на МСП и въвеждане на иновации“

Специфична цел 1.2 „Разнообразяване възможностите за създаване на местен бизнес и заетост на населението извън земеделието“

Специфична цел 2.1 „Подобряване ефективността на земеделските стопанства“

Специфична цел 2.2 „Модернизиране на технологичната база и внедряване иновации в преработвателните предприятия“

Специфична цел 3.1 „Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места“

Специфична цел 3.2 „Насърчаване на социалното включване“

Специфична цел 4.1 „Подобряване на основните и социалните услуги за населението“

Специфична цел 4.2 „Развитие на инфраструктурата на територията“

Специфична цел 5.1 „Изграждане на туристическа инфраструктура и атракции“

Специфична цел 5.2 „Валоризация на природното и културно наследство и ефективни маркетинг и реклама на територията като туристическа дестинация“

4.3. Връзка между стратегията за ВОМР с характеристиките на конкретната територия, разработени въз основа на местните потребности и потенциал, в съответствие с политиките на национално, регионално и местно ниво, включително и с политиките по десеграция и деинституционализация:

Като стратегически документ обхващащ територията на МИГ Белово, Велинград и Септември, настоящата стратегия не може да стои самостоятелно, а трябва да е както идейно, така и приоритетно обвързана с общинските и национални планове за развитие. Разгледани бяха основните стратегически планове свързани с развитието на територията и тази стратегия бе съобразена и с техните приоритети за развитие на региона. Основен ръководен документ на европейско равнище, с който Стратегията за ВОМР се съобразява е Стратегията „Европа 2020”, формулираща приоритетните цели за интелигентен растеж (изграждане на икономика, основаваща се на знания и иновации); устойчив растеж (насърчаване на по-екологична и по-конкурентноспособна икономика с по-ефективно използване на ресурсите) и приобщаващ растеж (насърчаване на икономика с високи нива на заетост, която да създава условия за социално и териториално сближаване). Стратегията за ВОМР на МИГ „Белово, Септември, Велинград“ ще допринесе за следните приоритети на националната политика за развитие, дефинирани в **Споразумението за партньорство**: Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие и използване на местния потенциал; Развитие на селскостопанския сектор за осигуряване на хранителна сигурност и производство на продукти с висока добавена стойност при устойчивото управление на природните ресурси; Подкрепа на иновациите и на инвестиционните дейности за повишаване на конкурентоспособността на икономиката.

Съответствието на стратегията с политиките на национално, регионално и местно ниво са представени в следващата таблица:

Документ	Стратегически цели	Приоритети, които Стратегията подпомага чрез реализацията си
Национална програма за развитие „България 2020”	Стратегическа цел 1. Повишаване на жизнения стандарт чрез конкурентно-способно образование и обучение, създаване на условия за качествена заетост и социално включване и гарантиране на достъпно и качествено здравеопазване.	Приоритетните направления на НПП на България, в сферата, на които ще се формира и реализира Стратегията са <ul style="list-style-type: none"> ▪ Подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила. ▪ Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване. ▪ Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие и използване на местния потенциал. ▪ Развитие на аграрния отрасъл за осигуряване на хранителна сигурност и за производство на продукти с висока добавена стойност при устойчиво управление на природните ресурси. ▪ Подкрепа на иновационните и инвестиционни дейности за повишаване на конкурентоспособността на икономиката. ▪ Укрепване на институционалната среда за по-висока ефективност на публичните услуги за гражданите и бизнеса.
	Стратегическа цел 2. Изграждане на инфраструктурни мрежи, осигуряващи оптимални условия за развитие на икономиката и качествена и здравословна околна среда за населението.	
	Стратегическа цел 3. Повишаване на конкурентоспособността на икономиката чрез осигуряване на благоприятна бизнес среда, насърчаване на инвестициите, прилагане на иновативни решения и повишаване на ресурсната ефективност.	

Национална стратегия за регионално развитие 2012-2022	Стратегическа цел 1: Икономическо сближаване в европейски, национален и вътрешнорегионален план чрез развитие на собствения потенциал на районите и опазване на околната среда	Приоритетните направления на НСРР, в сферата, на които ще се формира и реализира Стратегията са: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Активизиране на специфичния потенциал на регионалните и местните икономики чрез подкрепа за повишаване конкурентоспособността на малкия и средния бизнес; ▪ Развитие на устойчиви форми на туризъм и на културните и творчески индустрии в районите; ▪ Развитие на инфраструктурата за опазване на околната среда; ▪ Подобряване на достъпа до образователни, здравни, социални и културни услуги и развитие на спортната инфраструктура в районите; ▪ Развитие на капацитета на националните, регионалните и местните власти за стратегическо планиране и подобряване на управлението на регионалното развитие; ▪ Подобряване на свързаността на районите в национален и международен план, включително с големите градски центрове в съседните страни.
	Стратегическа цел 2: Социално сближаване и намаляване на регионалните диспропорции в социалната сфера чрез създаване на условия за развитие и реализация на човешкия капитал	
	Стратегическа цел 3: Териториално сближаване и развитие на трансграничното, междурегионалното и транснационалното сътрудничество	
	Стратегическа цел 4: Балансирано териториално развитие чрез укрепване на мрежата от градове-центрове, подобряване свързаността в районите и качеството на средата в населените места	
Регионален план за развитие на Южен централен район за периода 2014-2020 година	Стратегическа цел 1: Икономическо сближаване в национален и вътрешно-регионален план базирано на щадящо/екологосъобразно ползване на собствени ресурси	Приоритетните направления на РПЮЦР, в сферата, на които ще се формира и реализира Стратегията са: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Повишаване конкурентоспособността на малкия и средния бизнес като движеща сила на регионалната икономика; ▪ Развитие на устойчиви форми на туризъм и на културните и творческите индустрии в ЮЦР; ▪ Развитие на инфраструктурата за опазване на околната среда и адаптиране към промените на климата; ▪ Подобряване на достъпа до образователни, здравни, социални, културни услуги и спорт; ▪ Подобряване на свързаността на района в национален и международен план
	Стратегическа цел 2: Социално сближаване и намаляване на между-областните неравенства чрез инвестиции в човешкия капитал и социална инфраструктура	
	Стратегическа цел 3: Развитие на трансгранично и транснационално сътрудничество в принос на икономическото и социалното развитие и сближаване	
	Стратегическа цел 4: Балансирано териториално развитие чрез укрепване на градовете-центрове, подобряване свързаността в района и качеството на средата в населените места	

<p>Областна стратегия за развитие на област Пазарджик</p>	<p>Стратегическа цел 1: Икономическо сближаване в европейски, национален и вътрешно регионален план, чрез развитие на собствения потенциал на районите и опазване на околната среда</p> <p>Стратегическа цел 1: Социално сближаване и намаляване на регионалните диспропорции в социалната сфера чрез създаване на условия за развитие и реализация на човешкия капитал и балансирано териториално развитие чрез укрепване на мрежата от градове-центрове</p> <p>Стратегическа цел 1: Подобряване свързаността в районите и качеството на средата в населените места</p>	<p>Приоритетните направления на Стратегията за ВОМР на МИГ са:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Целенасочена подкрепа за запазване, модернизиране и разширяване на местните предприятия и изграждане на съвременна инфраструктура за привличане на външни инвеститори в преработвателната и друга промишленост; ▪ Развитие на конкурентоспособно земеделие и животновъдство; ▪ Интегрирано развитие на Спа и алтернативен туризъм; ▪ Подобряване на териториалната устойчивост и постигане на инфраструктурна балансираност и свързаност, вкл. и в международен план; ▪ Развитие на човешкия капитал като ресурс за създаване и привличане на нови инвестиции.
<p>Общински план за развитие на община Белово 2014 2020</p>	<p>Стратегическа цел - По-високо качество на живот чрез подобряване на физическата среда и стимулиране на предприемачеството и заетостта</p>	<p>Приоритетните направления на ОПР, в сферата, на които ще се формира и реализира Стратегията са:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Устойчиво развиваща се местна икономика на основа на местните ресурси и потенциали, с повишена атрактивност по отношение потенциала за привличане на инвестиции ▪ Развитие на човешките ресурси и ефективно социално обслужване на населението ▪ Диверсификация на местната икономика чрез ефективна туристическа „капитализация“ на природното и културно-историческо наследство
<p>Общински план за развитие на община Септември 2014-2020</p>	<p>Стратегическа цел 1: Повишаване конкурентоспособността на местната икономика, постигане на интелигентен и устойчив растеж</p> <p>Стратегическа цел 2: Обновяване и развитие на техническата инфраструктура и подобряване качеството на околната среда</p>	<p>Приоритетните направления на ОПР, в сферата, на които ще се формира и реализира Стратегията са:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Интензифициране на развитието на местната икономика чрез повишаване инвестиционната атрактивност на

	Стратегическа цел 3: Преодоляване на негативните социално-демографски тенденции и засилване на социалната интеграция	<p>общината, подпомагане на местния бизнес и стимулиране на предприемачеството</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Подпомагане устойчивото капитализиране на местните ресурси чрез биоземеделие, затваряне на цикъла на агробизнеса и развитие на туристическите услуги ▪ Качествено инфраструктурно осигуряване на общината ▪ Съхранение и развитие на човешкия капитал на общината чрез адекватно образование, здравеопазване и социално обслужване
	Стратегическа цел 4 – Добро управление и ефективна общинска администрация	
Общински план за развитие на община Велинград 2014-2020	Стратегическа цел 1: Превръщане на общината в по-добро място за живеене и работа; балансирана конкурентноспособна общинска икономика с акцентирание върху иновации и икономика на знанието, съчетано с ефективно развитие на туризма	<p>Приоритетните направления на ОПР, в сферата, на които ще се формира и реализира Стратегията са:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Устойчиво развиваща се местна икономика на основа на местните ресурси и потенциали, с повишена атрактивност по отношение потенциала за привличане на инвестиции ▪ Развитие на човешките ресурси и ефективно социално обслужване на населението ▪ Диверсификация на местната икономика чрез ефективна туристическа „капитализация“ на природното и културно-историческо наследство ▪ Качествено инфраструктурно осигуряване на общината
	Стратегическа цел 2: Повишаване на жизнения стандарт и намаляване на социалните неравенства	
	Стратегическа цел 3: Устойчиво и интегрирано териториално развитие	

Стратегията за ВОМР на територията на МИГ „Белово, Септември, Велинград“ е тясно свързана с целите, заложи в Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г., подчинени на целе полагането в Европейската политика за развитие на селските райони, а именно: повишаване на конкурентоспособността и балансирано развитие на селското и горското стопанство и преработваща промишленост; опазване на екосистемите и устойчиво управление, използване на природните ресурси в земеделието, горското стопанство и хранителната промишленост, предотвратяване на климатичните промени и приспособяване към тях; социално-икономическо развитие на селските райони, осигуряващо нови работни места, намаляване на бедността, социално включване и по-добро качество на живот.

Целите и приоритетите на Стратегията за ВОМР на МИГ „Белово, Септември, Велинград“ изцяло съответстват на характеристиките на територията и са избрани в съответствие с установените потребности на населението и потенциала, който има МИГ. **Стратегическата цел 1 „Икономическо развитие на територията, намаляване на бедността и осигуряване на заетост“** има три приоритетни направления:

Приоритет 1 „Постигане на устойчив икономически растеж и създаване на заетост на територията“, което е обусловено от анализирани потребности на МСП от разнообразяване на тяхната дейност, повишаване производителността им и конкурентоспособността им. Преобладаващата част от предприятията на територията са микропредприятия, които са по-уязвими и икономически нестабилни от

малките и средните предприятия. Те се нуждаят от значителна инвестиционна и финансова подкрепа, както и от повишаване на знанията и уменията на собствениците и персонала им. Ето защо, в Стратегията за местно развитие ще се вземат под внимание нуждите на микропредприятията на територията, с цел повишаване на тяхната конкурентоспособност и финансова и икономическа стабилност. Също така ще се вземат под внимание и нуждите на малките и средни предприятия, с цел тяхното стабилизиране и укрепване на пазара, тъй като в тях работи значително част от заетото население на територията и те са структуроопределящи за икономическото ѝ развитие.

Сектор „Услуги” на територията на МИГ „Белово, Септември, Велинград” има нужда от допълнителни инвестиции и насърчителни мерки за повишаване на конкурентоспособността му и икономическата ефективност на предприятията, действащи в този сектор. В стратегията за местно развитие могат да бъдат включени мерки, насърчаващи разнообразяването на услугите, подобряване на предлаганото качество, мерки за повишаване квалификацията и предприемаческите умения на работещите в тях, мерки, насърчаващи заетостта и други.

Като цяло промишлеността е сектор, който е добре да запази своето водещо място в икономиката на териториалната единица. Забелязва се превес на производства и дейности, при които се създава по-ниска добавена стойност и се изисква по-ниско квалифициран персонал. Необходимо е да се работи в аспект на навлизане на европейските стандарти в сферата на производството, иновациите и обучаването на наетия персонал, в контекста на продължаващото професионално обучение. Това обуславя нуждата от включване в Стратегията за водено от общностите местно развитие мерки и дейности, свързани с повишаване на технологичния и иновационен капацитет на малките и средни производствени предприятия на територията на МИГ, за да се подобрят тяхната конкурентоспособност, условия на производство, износен потенциал и технологичната им модернизация.

Приоритет 2 „Повишаване на конкурентоспособността на земеделието и преработващата промишленост“.

Територията на МИГ „Белово, Септември, Велинград” се характеризира с наличие на благоприятни природо-географски и почвени ресурси, създаващи предпоставка за отглеждането на разнообразни земеделски култури, като всеки един от районите, влизащи в състава на МИГ притежава специфични условия и се характеризира с отглеждането на различни култури. Мерките, включени в Стратегията за ВОМР са съобразени с характеристиките на територията, като приоритет по тях ще бъде даван на малки земеделски производители, които искат да инвестират в производството на био продукти, което е обусловено от благоприятните климатични и почвени условия. Чрез въвеждането на нови машини, оборудване и съоръжения за обработка и прибиране на реколтата ще бъде дадена възможност на местната общност да реши основните си проблеми с остарялата техника. На земеделските производители ще бъде дадена и възможност да добавят стойност към произвежданата продукция, като се насърчават интегрираните дейности по производство и преработка на собствена продукция.

За малките и средни предприятия и в отговор на потребностите им от модернизация, Стратегията включва мерки и дейности, които ще позволят не само да се въведат нови машини и съоръжения в тях, но да се работи в посока сектора да се разшири в посока на задоволяване на потребностите на балнеологията и туризма от стоки и продукти местно производство.

Приоритет 3 „Осигуряване на социално включване за уязвими групи и подобряване достъпа до висока заетост за населението“.

Основните характеристики на територията на МИГ не се отличават много от тези в страната. Забелязват се през последните години - ниска раждаемост, висока смъртност, намаляване на брачността, намаляване

на средната продължителност на живота, миграция към големите градове, които са в близост /София, Пловдив, Пазарджик/, остаряване на населението и от там намаляване на броя на трудоспособното население. На територията съществуват и висока безработица /особено в селата/ и ниски доходи, както и неравномерно разпределени и недостатъчни социални услуги за уязвимите групи и маргинализирани общности.

В отговор на това Стратегията за ВОМР и местната общност, включват мерки от ОПРЧР и насочват приоритетно включените мерки към разрешаването на тези проблеми.

➤ Мярка 1.6 /ОПРЧР/ „Подобряване на равния достъп до възможностите за учене през целия живот за всички възрастови групи“, която ще помогне за удовлетворяване на потребностите на уязвимите групи от увеличаване на шансовете им за запазването на работните места и получаване на по - високи доходи и в същото време ще задоволи потребностите на бизнеса от висококвалифицирана работна ръка.

➤ Мярка 1.7 /ОПРЧР/ „Приспособяване на работниците, предприятията и предприемачите към промените“. Основния проблем, към който е насочена мярката е подпомагане за преодоляване на липсата или недостатъчните собствени средства на предприятията за подобряване работната среда, чрез осигуряването на добри и безопасни условия на труд и за въвеждане на ефективни и гъвкави форми на организация на труд и управлението на човешките ресурси. МИГ ще подпомогне работодателите да инвестират в развитие на персонала и подобряване на условията на труд, с оглед да подготвят и адаптират своите предприятия и работници към промените

➤ Мярка 2.1 /ОПРЧР/ „Социално-икономическа интеграция на маргинализирани общности като ромите“ е насочена към представителите на ромската общност от територията на МИГ; хора в риск и/или жертва на дискриминация; хора, населяващи територията на МИГ, в т.ч. с ниска гъстота на населението, селски и изолирани райони, части от населени места, в които е налице концентрация на проблеми, създаващи риск от бедност, социално изключване и маргинализация (висока безработица, ниски доходи, ограничен достъп до публични услуги, териториална сегрегация, пространствена изолация и др.). Чрез нейната реализация ще се подпомогне разрешаването на основните идентифицирани проблеми на тези целеви групи - високата безработица, ниските доходи, ограничения достъп до публични услуги, териториалната сегрегация и пространствена изолация.

➤ Мярка 2.2.1 /ОПРЧР/ „Активно приобщаване, включително с оглед насърчаване на равните възможности и активното участие и по-добрата пригодност за заетост“. За самотните родители и многодетните семейства и семействата с деца като цяло, рискът от изпадане в бедност е изключително голям. Причините за това са липсата на трудови доходи, продължителното време, прекарано в отглеждане на децата, особено такива с увреждания, което от своя страна обуславя затруднения при съвместяването на семейния и професионалния живот на родителите, особено за жените и ги води до социално изключване и икономическа изолация. Хората с увреждания и възрастните хора в риск все още се нуждаят от диференцирани и целенасочени действия за разширяване на възможностите им за независим и самостоятелен живот и повишаване на мотивацията и възможностите за участие в заетост. Ето защо местната общност насочва част от средствата по Стратегията си към този проблем

➤ Включването на Мярка 2.3 /ОПРЧР/ „Повишаване на достъпа до услуги, които са на достъпна цена, устойчиви и висококачествени, включително здравни и социални услуги от общ интерес“ в Стратегията за ВОМР ще допринесе за увеличаване на възможностите за подобряване качеството на живот и броя на хората от уязвимите групи и/или техните семейства на територията на МИГ, получили специфични социални услуги и от там до една от целите на Приоритет 3 - осигуряване на социално включване за уязвимите групи.

Стратегическа цел 2 „Подобряване на качеството на живот и развитие на туризма“. В нея са включени два основни Приоритета, ориентирани към:

Приоритет 4 - „Подобряване на базисната инфраструктура и социалните и основни услуги за населението“. Приоритетът е насочен към осигуряване на инвестиции малка по мащаби инфраструктура, което е продиктувано от необходимостта за осигуряване на нормална жизнена среда и цели да подпомогне потребностите на общините от финансови средства в тази област. Основните потребности на културната, образователната и спортната инфраструктура са от ремонти на остарялата им база и нуждата от финансови средства за подмяна на остарялото оборудване и съоръжения, както и за финансиране на прояви в съответната област.

Приоритет 5 - „Развитие на туристическите ресурси и многофункционална туристическа инфраструктура“ отговаря на нуждите на туризма от инвестиции за подобряването и разширяването на туристическата инфраструктура, както и разнообразяването на предлаганите туристически атракции. Стратегията на МИГ е един от основните инструменти, с които местната общност може да развива потенциала на територията в посока разнообразяване на предлаганите туристически продукти, основни на местното културно и природно наследство.

Съответствие с политиките по десегрегация и деинституализация

Политиките на десегрегация и деинституционализация са отразени и за тяхното изпълнение ще допринесе Стратегията за ВОМР на МИГ „Белово, Септември, Велинград“, чрез предвидения равнопоставен достъп до подпомагане на инвестициите на територията, чрез предвидените мерки за създаване на устойчива заетост и за подобряване на публичната инфраструктура. Една от поставените задачи на Стратегията е гарантиране правото на децата на семейна среда и на възрастните хора и хората с увреждания достъпа до качествена грижа и услуги според индивидуалните им потребности, каквито са и целите на Национална стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България“ и на Национална стратегия за дългосрочна грижа. Повишаване качеството и разнообразяване на социалните услуги в общността са сред целите на разработените Общински стратегии за развитие на социалните услуги и в трите общини. Стратегията за ВОМР ще работи в посока реализацията на тези цели. Стратегията за ВОМР дефинира и необходимостта от подпомагане на усилията на местната власт, неправителствените организации, бизнеса и местната общност към разрешаване на нарастващите потребности на маргинализираните групи на територията на МИГ. Мерките от Стратегията за ВОМР са насочени и към постигане на целите на Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 г. и общинските планове за интегриране на ромите.

4.4. Описание на иновативните характеристики на стратегията:

Иновативните характеристики на СМР са обосновани от няколко фактора. На първо място това са насоките за настоящия планов период 2014-2020 година, който дава за първи път възможност на многофондово финансиране. В този смисъл стратегията, използвайки го, е иновативна както по отношение на възможностите за привличане на финансови ресурси от оперативните програми, така и по интервенциите, които са заложили да бъдат осъществени на територията на МИГ.

Мярка 1.1 „Подкрепа за внедряване на иновации в предприятията“ от ОПИК е изцяло насочена към подпомагане на целия процес по въвеждане на нови продукти или услуги за територията. Чрез нея МИГ ще се стреми да активизира развитието на сътрудничеството за иновации между предприятията и между бизнеса и научните среди, както и въвеждането на иновации в предприятията, вкл. разработване и внедряване на нови продукти, процеси и бизнес модели в предприятията. Чрез стратегията се дава

възможност за създаване на нови туристически продукти и услуги, предимно свързани с капитализирането на културното наследство. За да се подкрепи това е създадена специална Мярка 21 „Съхраняване, развитие и валоризиране на местното природно, културно наследство и традиции“, която не е част от Регламент 1305/2013, но е съответствие с целите му.

МИГ „Белово, Септември, Велинград“ ще се стреми да включва нови подходи, методи или средства за реализация на Стратегията. Ще използва и ще даде приоритет на възможностите за създаване на нови за територията продукт или услуги. МИГ ще насърчава проекти и дейности, чиято цел е да се подобри проектирането на продуктите и се въвеждат производствени процеси, които използват материалите по-пестеливо, както и внедряването на екологосъобразни технологии в земеделието и преработвателните предприятия.

Възможностите за прилагане на нови методи и/или начини за решаване на местните проблеми и слабости на територията ще бъдат използвани пълноценно, като в критериите за оценка на проектите по частните мерки от ПРСР е заложен обективен критерий за иновативност на проектното предложение за въвеждане на нови за територията практика, и/или услуга и/или продукт в предприятието, когато над 30 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с въвеждането на иновации в земеделското стопанство или в предприятието.

По време на подготовката на Стратегията за ВОМР на МИГ „Белово, Септември, Велинград“ бяха идентифицирани и ще бъдат оползотворени следните възможности за създаването на нов туристически продукт за територията: „Създаване на нови възможности за заетост чрез разширяване на зоната на туризма от Велинград към останалите две общини, на базата на разнообразяването на туристическия продукт и интегрирането на земеделските, агроекологичните и неземеделските икономически дейности към него. (Съкратено название – Разширена туристическа зона с интегриран селски туризъм).

Територията и местната общност имат голям ресурс и опит за прилагане на социални иновации, чрез проектите, финансирани от ОПРЧР. По проектите ще се насърчават иновативни начини за предоставяне на социалните услуги за целевите групи /напр. предвижда се индивидуален формат на работа, насочен към превантивни мерки, изразяващи се в психо-социална подкрепа, семейно консултиране, информиране и здравни съвети, предоставяне на мобилна социална услуга за целевите групи и др./ . Една от посоките, по които ще се работи е въвеждането на „мобилните услуги“ и създаването на мобилни групи. За иновативната характеристика на Стратегията ще помогне и избраната мярка от ОПИК, която е насочена конкретно към въвеждането на иновации в предприятията.

4.5. Йерархията на целите – включително цели за крайните продукти или резултатите:

ВИЗИЯ

ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ „БЕЛОВО, СЕПТЕМВРИ, ВЕЛИНГРАД“ - СТАБИЛНА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ РАЗВИТА ТЕРИТОРИЯ, ОСИГУРЯВАЩА ЗАЕТОСТ, СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ И ВИСОКО КАЧЕСТВО НА ЖИВОТ

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1 – ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА, НАМАЛЯВАНЕ НА БЕДНОСТТА И ОСИГУРЯВАНЕ НА ЗАЕТОСТ

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2 - ПОДОБРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ И РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА

Приоритет 1 - Постигане на устойчив икономически растеж и създаване на заетост

Приоритет 2 - Повишаване на конкурентоспособността на земеделието и преработващата промишленост

Приоритет 3 - Осигуряване на социално включване за уязвими групи и подобряване достъпа до по-висока заетост за населението

Приоритет 4 - Подобряване на базисната инфраструктура, социалните и основни услуги за населението

Приоритет 5 - Развитие на туристическите ресурси и многофункционална туристическа инфраструктура

Специфична цел 1.1
„Технологично обновление на МСП и въвеждане на иновации“

Специфична цел 1.2
„Създаване на местен бизнес и заетост на населението извън земеделието“

Специфична цел 2.1
„Подобряване ефективността на земеделските стопанства“

Специфична цел 2.2
„Модернизиране на технологичната база и внедряване иновации в преработвателните предприятия“

Специфична цел 3.1
„Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места“

Специфична цел 3.2
„Насърчаване на социалното включване“

Специфична цел 4.1
„Подобряване на основните и социалните услуги за населението“

Специфична цел 4.2
„Развитие на инфраструктурата на територията“

Специфична цел 5.1
„Изграждане на туристическа инфраструктура и атракции“

Специфична цел 5.2
„Валоризация на природното и културно наследство и ефективни маркетинг и реклама на територията като туристическа дестинация“

5. ОПИСАНИЕ НА МЕРКИТЕ: (не повече от 4 страници за всяка мярка)

Мерки и дейности за всеки един от фондовете поотделно:

ПРСР (ЕЗФРСР)

ОБЩИ УСЛОВИЯ ПО МЕРКИТЕ ОТ СТРАТЕГИЯТА ЗА ВОМР ОТ ПРСР (ЕЗФРСР)

За мярка от стратегия за ВОМР, включена в ПРСР 2014 – 2020 г., се прилагат условията за държавна помощ за съответната мярка в ПРСР 2014 – 2020 г. За мярка от стратегия за ВОМР, финансирана от ЕЗФРСР, която не е включена в ПРСР 2014 – 2020 г., се прилагат правилата за държавна помощ, определени в Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis (ОВ, L 352/1 от 24 декември 2013 г.). При изпълнение на проект, финансиран от ЕЗФРСР, включващ само нестопански дейности и изпълняван от лице, регистрирано по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел или по Закона за народните читалища, не се прилагат чл. 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Допустими разходи по мерките:

1. Инвестиционни разходи по чл. 45 от Регламент (ЕС) № 1305/2013;

2. Други допустими разходи, свързани с изпълнението на операции по Регламент (ЕС) № 1305/2013 и приоритетите на стратегията за ВОМР;

Разходи по т. 1 и 2 за изпълнение на проекти, финансирани от ЕЗФРСР се възстановяват до 31 декември 2023 г.

Недопустими разходи по мерките:

Не е допустимо финансиране на разходи за инвестиция или дейност, получила финансиране от ЕСИФ, чрез стратегия за ВОМР. От стратегията за ВОМР не са допустими за финансиране от ЕЗФРСР разходи:

1. за лихви по дългове;

2. за закупуването на незастроени и застроени земи на стойност над 10 на сто от общите допустими разходи за съответната операция;

3. за данък върху добавената стойност освен невъзстановимия;

4. за обикновена подмяна и поддръжка;

5. за лихви и комисиони, печалба на лизинговата компания, разходи по лихви за рефинансиране, оперативни и застрахователни разходи по лизингов договор;

6. за лизинг освен финансов лизинг, при който получателят на помощта става собственик на съответния актив не по-късно от датата на подаване на заявка за междинно или окончателно плащане за същия актив;

7. за режимни разходи;

8. за застраховки;

9. за закупуване на оборудване втора употреба;

10. извършени преди 1 януари 2014 г.;

11. за принос в натура;

12. за инвестиции в селското стопанство – закупуване на права за производство и плащане, закупуване на животни, закупуване на едногодишни растения и тяхното засаждане;

13. за инвестиция, за която е установено, че ще оказва отрицателно въздействие върху околната среда;

14. извършени преди подаването на заявлението за предоставяне на финансова помощ, независимо дали всички свързани плащания са извършени, с изключение на разходите за предпроектни проучвания, такси, възнаграждение на архитекти, инженери и консултантски услуги, извършени след 1 януари 2014 г.
15. за строително-монтажни работи и за създаване на трайни насаждения, извършени преди посещение на място от МИГ;
16. заявени за финансиране, когато надвишават определените по реда на чл. 22, ал. 4 референтни разходи;
17. определени в мерките от ПРСР 2014 – 2020 г., извън посочените в т. 1 – 15.
- При промяна в установените условия за прилагане на дадена мярка в ПРСР, то тези променени условия автоматично се прилагат и за мерките в Стратегията за ВОМР на МИГ.

<p>Мярка 4.1.1 „Подкрепа за инвестиции в земеделски стопанства“</p>	<p>Цели: Повишаване на конкурентоспособността на земеделските стопанства</p> <p>Обхват на мярката - територията на МИГ „Белово, Септември, Велинград“</p> <p>Допустими дейности: Допустими са само дейности на територията на МИГ, които водят до подобряване на цялостната дейност на земеделското стопанство чрез:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. внедряване на нови продукти, процеси и технологии и обновяване на наличните производствени материални и/или нематериални активи; или 2. насърчаване на сътрудничеството с производителите и преработвателите на земеделски продукти; или 4. повишаване на енергийната ефективност в земеделските стопанства; и/или 5. подобряване условията на труд, подобряване на хигиенните, ветеринарните, фитосанитарните, екологичните и други условия на производство; или 6. подобряване качеството на произвежданите земеделски продукти; или 7. осигуряване на възможностите за производство на биологични земеделски продукти. <p>Допустими получатели - земеделски стопани, отговарящи на следните условия:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. да са регистрирани като земеделски стопани съгласно чл. 7, ал. 1 от Закона за подпомагане на земеделските производители; 2. минималният стандартен производствен обем на земеделското им стопанство е не по-малко от левовата равностойност на 2000 евро; 3. ако са юридически лица, трябва да са: <ol style="list-style-type: none"> а) получили за предходната или текущата финансова година приход от земеделски дейности или участие и подпомагане по схемата за единно плащане на площ, включително приход от получена публична финансова помощ, директно свързана с извършването на тези дейности, или приход от преработка на земеделска продукция или услуги, директно свързани със земеделски дейности, или получена публична финансова помощ; б) регистрирани по Търговския закон, Закона за кооперациите, Закона за вероизповеданията или създадени по Закона за Селскостопанската академия. в) признати групи производители и признати организации на производители на земеделски продукти или такива, одобрени за финансова помощ по мярка 9 „Учредяване на групи и организации на производители“ от ПРСР 2014 – 2020 г. <p>Допустими са само кандидати със седалище за ЮЛ и постоянен адрес за физическите лица на територията на МИГ.</p>
--	--

Допустими разходи - В съответствие с чл.67 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета финансовата помощ по мярката се предоставя под формата на възстановяване на действително направени и платени допустими разходи.

1. строителство или обновяване на сгради и на друга недвижима собственост, използвана за земеделското производство, включително такава, използвана за опазване компонентите на околната среда;
2. закупуване, включително чрез финансов лизинг, и/или инсталиране на нови машини, съоръжения и оборудване, необходими за подобряване на земеделския производствен процес, включително за опазване компонентите на околната среда, получаване на топлинна и/или електроенергия, необходими за земеделските дейности на стопанството и подобряване на енергийната ефективност, съхранение и подготовка за продажба на земеделска продукция;
3. създаване и/или презасаждане на трайни насаждения, включително трайни насаждения от десертни лозя, медоносни дървесни видове за производство на мед, други бързорастящи храсти и дървесни видове, използвани за производство на биоенергия;
4. разходи за достигане съответствие с нововъведените стандарти на ЕС, включително чрез финансов лизинг;
5. закупуване на: съоръжения, прикачен инвентар за пчеларство и съответно оборудване, необходимо за производството на мед и други пчелни продукти, както и за развъждането на пчели-майки, включително чрез финансов лизинг;
6. разходи за достигане на съответствие със съществуващи стандарти на ЕС – за млади земеделски стопани, получаващи финансова помощ по подмярка б;
7. закупуване на земя, необходима за изпълнение на проекта във връзка с изграждане и/или модернизиране на сгради, помещения и други недвижими материални активи, предназначени за земеделските производствени дейности и/или за създаване и/или презасаждане на трайни насаждения;
8. закупуване на сгради, помещения и друга недвижима собственост, необходими за изпълнение на проекта, предназначени за земеделските производствени дейности на територията на селски район;
9. закупуване, включително чрез финансов лизинг, на специализирани земеделски транспортни средства, като например: камиони, цистерни за събиране на мляко, хладилни превозни средства за транспортиране на продукция, превозни средства за транспортиране на живи животни и птици;
10. разходи за достигане на съответствие с международно признати стандарти, свързани с въвеждане на системи за управление на качеството в земеделските стопанства, въвеждане на добри производствени практики, подготовка за сертификация;

11. разходи за рехабилитация на съществуващи и изграждане на нови напоителни системи и оборудване, включващи изграждането на нови и подобряване на съществуващи мрежи в стопанствата, водоземни съоръжения, вкл. Кладенци и съоръжения за съхранение на вода, както и закупуване на техническо оборудване за тяхната експлоатация, вкл. Нови тръбопроводи, системи за капково напояване, инсталации за дъждуване, помпени станции, техники/съоръжения за съхраняване/опазване на водата и други;

12. закупуване на софтуер, включително чрез финансов лизинг;

13. за ноу-хау, придобиване на патенти права и лицензи, за регистрация на търговски марки и процеси, необходими за изготвяне и изпълнение на проекта;

14. разходи, свързани с проекта, в т.ч. разходи за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за екологична и икономическа устойчивост на проекти, проучвания за техническа осъществимост на проекта, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на заявлението за подпомагане, така и по време на неговото изпълнение, които не могат да надхвърлят 12 на сто от общия размер на допустимите разходи по проект, включени в т. 1 – 14.

Допустимите разходи за консултантски услуги, свързани с подготовката и управлението на проекта не могат да превишават:

1. едно на сто от допустимите разходи – за проекти с инвестиции само за земеделска техника и/или разходи по т. 10 – 12;

2. пет на сто от допустимите разходи по т. 1 – 12 – за проекти с включени инвестиции за създаване на трайни насаждения и/или строително-монтажни дейности и/или оборудване и/или машини, но не повече от левовата равностойност на 35 000 евро;

Разходите за закупуване на земя, сгради и друга недвижима собственост не могат да надхвърлят 10 на сто от общия размер на допустимите разходи по т. 1 – 6 и т. 9 – 12.

Разходите по т. 13 са допустими, ако са извършени не по-рано от 1 януари 2014 г., независимо дали всички свързани с тях плащания са направени.

Дейностите и разходите по проекта, с изключение на разходите по т. 13 са допустими, ако са извършени след подаване на заявлението за подпомагане.

Финансови параметри

Минимален размер на общите допустими разходи за проект - **20 000 лева**

Максимален размер на общите допустими разходи за проект - **300 000 лева**

Интензитет на финансовата помощ - Финансовата помощ е в размер 50 на сто от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи. Финансовата помощ се увеличава с 10 на сто за:

1. проекти, представени от млади земеделски стопани;

2. интегрирани проекти, включително и такива, свързани със сливания на организации на производителите;

3. проекти, които се изпълняват в обхвата на необлагодетелствани райони;

4. проекти за колективни инвестиции, представени от юридически лица, включващи от 6 до 10 земеделски стопани

5. за инвестиции, изцяло свързани с изпълнявани от кандидата ангажименти по мярка 11 „Биологично земеделие“ от ПРСР 2014 – 2020 г. или сходни ангажименти по мярка 214 „Агроекологични плащания“, направление „Биологично земеделие“ от ПРСР 2007 – 2013 г. и за кандидати, които са заявили подпомагане по мярка 11 „Биологично земеделие“ от ПРСР 2014 – 2020 г. към датата на кандидатстване и към момента на подаване на заявка за плащане са одобрени и изпълняват ангажимент по мярка 11 „Биологично земеделие“ от ПРСР 2014 – 2020 г.

6. за проекти за колективни инвестиции, представени от юридически лица, включващи над 10 земеделски стопани и/или групи/организации на производители.

Максимално комбинирано подпомагане – 60 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи.

Размер на финансовата помощ /бюджет по мярката/ - 300 000 лева

Критерии за избор на проекти

Критерии	Точки
1. Кандидатът е млад фермер, който е физическо лице или едноличен търговец на възраст от 18 навършени до 40 не навършени години, към датата на кандидатстване	15
2. Дейностите по проекта са в областта на производството на продукти от чувствителните сектори - над 30 % от инвестициите са в посочените сектори – 10 т. - над 50 % от инвестициите са в посочените сектори - 15 т. - над 75 % - от инвестициите са в посочените сектори - 20 т.	20
3. Проектът създава нови работни места - до 2 работни места – 5 точки - над 2 работни места – 10 точки	10
4. Дейностите по проекта се осъществяват в землищата на населени места, попадащи в необлогодетелстван район	10
5. Иновативност - въвеждане на нови за територията практика, и/или услуга и/или продукт в предприятието - над 30 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с иновации в стопанството	10
6. Минимум 10 % от допустимите инвестиционни разходи са за подобряване на енергийната ефективност на предприятието	10
7. Кандидатът не е получавал подкрепа от Общността за подобна инвестиция	10

	<p>8. Проектът включва дейности с позитивен принос към околната среда</p> <ul style="list-style-type: none"> - над 30 % - от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда - 3 т. - над 50 % от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда - 5 т. 	5
	<p>9. Проектът предвижда използването на местни доставчици на стоки и/или услуги</p>	5
	<p>10. Оценка на Бизнес план /реалистичност, качество и съвместимост с целите и приоритетите на Стратегията на МИГ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Бизнес планът е реалистичен, добре обоснован и изпълним -5 т. - Проектът на бенефициента допринася за постигане целите и приоритетите на Стратегията на МИГ – 5 т. 	10
	ОБЩО	105

<p>Мярка 4.2.1 „Инвестиции в преработка /маркетинг на селскостопански продукти“</p>	<p>Цел: Модернизиране на технологичната база и внедряване иновации в преработвателните предприятия</p> <p>Обхват на мярката - територията на МИГ „Белово, Септември, Велинград“</p> <p>Допустими дейности: Допустими са само дейности на територията на МИГ и са за:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. внедряване на нови и/или модернизиране на наличните мощности и подобряване на използването им, и/или 2. внедряване на нови продукти, процеси и технологии, и/или 3. намаляване на себестойността на произвежданата продукция, и/или 4. постигане на съответствие с ново въведени стандарти на ЕС, и/или 5. подобряване на сътрудничеството с производителите на суровини, и/или 6. опазване на околната среда, включително намаляване на вредните емисии и отпадъци, и/или 7. подобряване на енергийната ефективност в предприятията, и/или 8. подобряване на безопасността и хигиенните условия на производство и труд, и/или 9. подобряване на качеството и безопасността на храните и тяхната проследяемост, и/или 10. подобряване на възможностите за производство на биологични храни чрез преработка на първични земеделски биологични продукти <p>Допустими получатели</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. земеделски стопани; 2. признати групи или организации на производители или такива, одобрени за финансова помощ по мярка 9 „Учредяване на групи и организации на производители“ от ПРСР 2014 - 2020 г.; 3. еднолични търговци и юридически лица, различни от кандидатите по т. 1 и 2; <p>Кандидатите по т. 1, 2 и 3 трябва да са регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите.</p> <p>Допустими са само кандидати със седалище за ЮЛ и постоянен адрес за физическите лица на територията на МИГ.</p> <p>Допустими разходи – В съответствие с чл.67 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета финансовата помощ по мярката се предоставя под формата на възстановяване на действително направени и платени допустими разходи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. изграждане, придобиване и модернизиране на сгради и други недвижими активи, свързани с производството и/или маркетинга, включително такива, използвани за опазване компонентите на околната среда; 2. закупуване, включително чрез финансов лизинг, и/или инсталиране на нови машини, съоръжения и оборудване, необходими за подобряване на производствения процес по
--	--

преработка и маркетинга, в т.ч. за:

- а) преработка, пакетиране, включително охлаждане, замразяване, сушене, съхраняване и др. на суровините или продукцията;
- б) производство на нови продукти, въвеждане на нови технологии и процеси;
- в) опазване компонентите на околната среда;
- г) производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствените нужди на предприятието, включително чрез преработка на растителна и животинска първична и вторична биомаса;
- д) подобряване на енергийната ефективност и за подобряване и контрол на качеството и безопасността на суровините и храните;

3. закупуване на земя, необходима за изпълнение на проекта във връзка с изграждане и/или модернизиране на сгради, помещения и други недвижими материални активи, предназначени за производствени дейности;
4. закупуване на сгради, помещения и други недвижими имоти, необходими за изпълнение на проекта, предназначени за производствени дейности на територията на МИГ;
5. закупуване, включително чрез финансов лизинг, на специализирани транспортни средства, включително хладилни такива, за превоз на суровините или готовата продукция, използвани и произвеждани от предприятието;
6. изграждане/модернизиране, включително оборудване на лаборатории, които са собственост на кандидата, разположени са на територията на предприятието и са пряко свързани с нуждите на производствения процес, включително чрез финансов лизинг;
7. Материални инвестиции за постигане на съответствие с новоприети стандарти на Съюза за постигане на съответствие с Регламент /ЕО/№ 853/2004 /чл. 10, § 3, Приложение III, Глава II и Директива 93/119/ЕС/22.12.1993 г. за защита на животните при клане и Наредба № 4 от 2014 г. за специфичните изисквания към производството на суровини и храни от животински произход в кланични пунктове, тяхното транспортиране и пускане на пазара, включително чрез финансов лизинг;
8. разходи за достигане на съответствие с международно признати стандарти за системи за управление, разходи за въвеждане на добри производствени практики, системи за управление на качеството и подготовка за сертификация в предприятията само когато тези разходи са част от общ проект на кандидата;
9. закупуване на софтуер, включително чрез финансов лизинг;
10. за ноу-хау, придобиване на патентни права и лицензи, за регистрация на търговски марки и процеси, необходими за изготвяне и изпълнение на проекта;
11. разходи, свързани с проекта, в т.ч. разходи за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за икономическа устойчивост на проекти, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на заявлението за подпомагане, така и по време на неговото изпълнение, които не могат да надхвърлят 12 на сто от общия размер на допустимите разходи по проект, включени в т. 1 - 10.

Допустимите разходи по т. 11 не може да превишават следните стойности:

1. за консултантски услуги, свързани с подготовката и управлението на проекта, като

част от разходите по т. 11 не могат да превишават 5 на сто от допустимите разходи по т. 1 - 10, но не повече от левовата равностойност на 35 000 евро;

2. разходите за изготвяне на технически и работен проект в случаите на строително-монтажни дейности, като част от разходите т. 11 не могат да превишават 2,25 на сто от допустимите разходи по т. 1 - 10;

3. разходите за изготвяне на технологичен проект, когато не е включен в разходите по т. 2, като част от разходите по т. 11 не могат да превишават 2,25 на сто от допустимите разходи по т. 1 - 10;

4. разходите за строителен надзор като част от разходите по т. 11 не могат да превишават едно на сто от допустимите разходи по т. 1 - 10;

5. разходите за пред проектни проучвания, правни услуги и хонорари за архитекти и инженери, извън тези по т. 1, 2, 3 и 4, като част от разходите по т. 11 не могат да превишават 1,5 на сто от допустимите разходи по т. 1 - 10.

Разходите за закупуване на земя, сгради и други недвижими имоти по т. 3 и 4 не могат да надхвърлят 10 на сто от общия размер на допустимите разходи по т. 1 и 2 и т. 5 - 10. Разходите по т. 11 са допустими, ако са извършени не по-рано от 1 януари 2014 г., независимо дали всички свързани с тях плащания са направени.

Дейностите и разходите по проекта, с изключение на разходите по т. 11, са допустими, ако са извършени след подаване на заявлението за подпомагане, независимо дали всички свързани с тях плащания са направени.

Разходите за закупуване на земя, сгради и други недвижими имоти - недвижима собственост, са допустими за финансиране до размера на данъчната им оценка, валидна към датата на подаване на заявлението за подпомагане. В случай че към датата на придобиването данъчната оценка е с по-ниска стойност, допустими за финансиране са разходи до този размер.

Закупуването чрез финансов лизинг на активите е допустимо, при условие че ползвателят на помощта стане собственик на съответния актив не по-късно от датата на подаване на заявката за междинно или окончателно плащане за същия актив.

Финансови параметри

Минимален размер на общите допустими разходи за проект - **50 000 лева**

Максимален размер на общите допустими разходи за проект - **391 000 лева**

Интензитет на финансовата помощ

Финансовата помощ за одобрени проекти е в размер до 50 на сто от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи за проекти, представени от микро-, малки или средни предприятия, а за проекти, представени от големи предприятия, финансовата помощ е в размер на до 40 на сто от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи.

Размер на финансовата помощ /бюджет на мярката/ - 100 000 лева

Размерът на финансовата помощ, която се предоставя за дейност е стойността на действителните разходи, реално извършени, платени и доказани с разхооправдателни и платежни документи, но не повече от еквивалента на **100 000 лева**.

Критерии за избор на проекти

Критерии	Точки
1. Предприятието е класифицирано като микро, съгласно препоръка на ЕС 2003/361/ЕС	10
2. Проекти, насърчаващи интеграцията на земеделските стопани - Предприятието на кандидата предвижда в бизнес плана преработката на минимум 65 % собствени или на членовете на групата/организация на производители или на предприятието суровини (земеделски продукти)	10
3. Инвестициите са за преработка на продукти в чувствителните сектори	10
4. Проектът създава нови работни места - до 3 работни места – 5 точки - над 3 работни места – 10 точки	10
5. Минимум 10 % от допустимите инвестиционни разходи са за подобряване на енергийната ефективност на предприятието	10
6. Иновативност - въвеждане на нови за територията практика, и/или услуга и/или продукт в предприятието - над 30 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с иновации в предприятието	10
7. Проектът включва преработка и производство на биологични продукти	10
8. Кандидатът не е получавал подкрепа от Общността за подобна инвестиция	10
9. Проектът включва дейности с позитивен принос към околната среда - над 30 % - от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда - 3 т. - над 50 % от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда - 5 т.	5
10. Проектът предвижда използването на местни доставчици на стоки и/или услуги	5
11. Оценка на Бизнес план /реалистичност, качество и съвместимост с целите и приоритетите на Стратегията на МИГ - Бизнес планът е реалистичен, добре обоснован и изпълним -5 т. - Проектът на бенефициента допринася за постигане целите и приоритетите на Стратегията на МИГ – 5 т.	10
ОБЩО	100

<p>Мярка 6.4.1 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“</p>	<p>Цел: Разнообразяване възможностите за създаване на местен бизнес и заетост на населението извън земеделието</p> <p>Обхват на мярката - територията на МИГ „Белово, Септември, Велинград“</p> <p>Допустими дейности: Допустими са само дейности на територията на МИГ и са за:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Развитие на туризъм (изграждане и обновяване на туристически обекти и развитие на туристически услуги); 2. Производство или продажба на продукти, които не са включени в Приложение 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (независимо от вложените продукти и материали); 3. Развитие на услуги във всички сектори (например: грижи за деца, възрастни хора, хора с увреждания, здравни услуги, счетоводство и одиторски услуги, ветеринарни дейности и услуги базирани на ИТ и др.); 4. Производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление; 5. Развитие на занаяти (включително предоставяне на услуги, свързани с участието на посетители в занаятчийски дейности) и други неземеделски дейности. <p>Допустими получатели - Земеделски стопани или микропредприятия, регистрирани като еднолични търговци или юридически лица по Търговския закон, Закона за кооперациите или Закона за вероизповеданията, както и физически лица, регистрирани по Закона за занаятите. Стопанството на кандидати, земеделски стопани, трябва да има стандартен производствен обем над 2 000 евро.</p> <p>Допустими са само кандидати със седалище за ЮЛ и постоянен адрес за физическите лица на територията на МИГ.</p> <p>Допустими разходи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Изграждане, придобиване или подобрения на недвижимо имущество; 2. Закупуване, включително чрез лизинг на нови машини и оборудване до пазарната стойност на активите; 3. Общи разходи, свързани с разходите за точка „1“ и „2“, например хонорари на архитекти, инженери и консултанти, хонорари, свързани с консултации относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за техническа осъществимост; <p>Разходите по т. „3“ не могат да надхвърлят 12 % от сумата на разходите по т. „1“, „2“ и „4“.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Нематериални инвестиции: придобиване и създаване на компютърен софтуер и придобиване на патенти, лицензи, авторски права и марки. <p>Не са допустими за подпомагане текущи разходи.</p> <p>Разходите са допустими само ако са извършени след подаване на заявлението за подпомагане, с изключение на общите разходи.</p> <p>Допустими са авансови плащания в размер до 50% от одобрената финансова помощ.</p> <p>Финансови параметри</p> <p>Минимална стойност на допустимите разходи – 30 000 лева</p> <p>Максимална стойност на допустимите разходите по проекта – 390 000 лева</p>
--	--

Интензитет на финансовата помощ: Финансовата помощ не може да надвишава 75% от общите допустими разходи, при спазване на условията на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 година, относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта „de minimis“.

Размерът на финансовата помощ, която се предоставя за дейност е стойността на действителните разходи, реално извършени, платени и доказани с разхооправдателни и платежни документи, но не повече от еквивалента на 200 000 евро за период от три последователни данъчни години.

Размер на финансовата помощ /бюджет на мярката/ - 1 000 000 лева

Критерии за избор на проекти

Критерии	Точки
1. Проекти за развитие на интегриран селски туризъм	15
2. Проекти в сферата на битовите и/или техническите услуги и/или социалните услуги и/или производство на стоки	10
3. Проекти, представени от физически лица - млади фермери /земеделски производители до 40 години, включително/(за ЕТ)	5
4. Проекти представени от жени /за физически лица и ЕТ/	5
5. Кандидатът не е получавал подкрепа от Общността за подобна инвестиция	5
6. Проектът създава нови работни места - до 3 работни места – 5 точки - над 3 работни места – 10 точки	10
8. Иновативност - въвеждане на нови за територията практика, и/или услуга и/или продукт в предприятието	10
9. Проектът включва дейности с позитивен принос към околната среда - над 30 % - от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда - 5 т. - над 50 % от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда - 10 т.	10
10. Проектът предлага уникални производства или услуги, които са знакови и специфични за идентичността на територията	5
11. Проектът предвижда използването на местни доставчици на стоки и/или услуги	5
12. Проекти, подадени от кандидати, притежаващи опит или образование в сектора, за който кандидатстват	10
13. Оценка на Бизнес план /реалистичност, качество и съвместимост с целите и приоритетите на Стратегията на МИГ - Бизнес планът е реалистичен, добре обоснован и изпълним -5 т. - Проектът на бенефициента допринася за постигане целите и	10

	ОБЩО	100

<p>Мярка 7.2 Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура</p>	<p>Цел: Развитие на инфраструктурата на територията и подобряване на основните и социалните услуги за населението.</p> <p>Обхват на мярката - територията на МИГ „Белово, Септември, Велинград“</p> <p>Допустими дейности: Допустими са само дейности на територията на МИГ и са за:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи общински пътища, улици, тротоари, и съоръженията и принадлежностите към тях; 2. Изграждане и/или обновяване на площи, за широко обществено ползване, предназначени за трайно задоволяване на обществени потребности 3. Изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на социална инфраструктура за предоставяне на услуги, които не са част от процеса на деинституционализация на деца или възрастни, включително транспортни средства; 4. Реконструкция и/или ремонт на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност; 5. Изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на спортна инфраструктура; 6. Изграждане, реконструкция, ремонт, реставрация, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на обекти, свързани с културния живот, вкл. мобилни такива, вкл. и дейности по вертикалната планировка и подобряване на прилежащите пространства; 7. Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общинска образователна инфраструктура с местно значение. <p>Допустими получатели</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Общините от територията за всички допустими дейности 2. Юридически лица с нестопанска цел за дейности, свързани със социалната и спортната инфраструктура и културния живот, със седалище на територията на МИГ; 3. Читалища за дейности, свързани с културния живот, със седалище на територията на МИГ; <p>Допустими разходи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. за строителство, реконструкция, рехабилитация, изграждане, обновяване, ремонт и/или реставрация на сгради и/или помещения и/или друга недвижима собственост, съгласно допустимите за подпомагане дейности; 2. закупуване на нови транспортни средства, оборудване и обзавеждане до пазарната им стойност, включително чрез финансов лизинг, съгласно допустимите за подпомагане дейности; 3. придобиване на компютърен софтуер, патентни и авторски права, лицензи, регистрация на търговски марки, до пазарната им стойност; 4. разходи, свързани с проекта, в т.ч. разходи за хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за икономическа и екологична устойчивост на проекта, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на заявлението за подпомагане, така и по време на неговото изпълнение, които не могат да надхвърлят 12 на сто от общия размер на допустимите разходи по проект, включени в т. 1, 2 и 3. <p>Допустими са авансови плащания в размер до 50 % от публичната помощ, свързана с одобрените допустими разходи. За проекти, по които бенефициентите са възложители по ЗОП, авансовото плащане е допустимо както следва:</p>
---	--

- до 12% от стойността на одобрената публична помощ по проекта за общи разходи и при наличие на документи от проведената съгласно изискванията на ЗОП процедура за избор на изпълнител/и;

- разлика до 50% от стойността на одобрената публична помощ по проекта след провеждане на всички процедури и сключване на договор за избор на изпълнител/и по ЗОП.

Разходите за ДДС са допустими в случаите, когато не подлежат на възстановяване в съответствие с националното законодателство в областта на ДДС.

Финансови параметри

Минимален размер на допустимите разходи за проект - **20 000 лева**

Максимален размер на допустимите разходи за проект - **390 000 лева**

Интензитет на финансовата помощ: Финансовата помощ е в размер 100 на сто от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи за проекти, които след извършване на инвестицията не генерират нетни приходи. Финансовата помощ е в размер 100 на сто от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи за проекти, които след извършване на инвестицията ще генерират нетни приходи, но размерът на допустимите за финансово подпомагане разходи за проекта не надхвърля левовата равностойност на 50 000 евро. Размерът на финансовата помощ за проекти, които след извършване на инвестицията ще генерират нетни приходи се определя въз основа на анализ „разходи-ползи“. При изпълнение на проект, включващ само нестопански дейности и изпълняван от лице, регистрирано по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел или по Закона за народните читалища, не се прилагат чл. 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Размер на финансовата помощ /бюджет на мярката/ - 1 200 000 лева.

Критерии за избор на проекти

Критерии

Точки

1. Дейностите по проекта се осъществяват в селата	20
2. Проектът предлага нови инициативи за повишаване на качеството на живот в района	20
3. Интервенциите по проекта са за обект от голяма културна и обществена значимост за територията	10
4. Кандидатът е Юридическо лице с нестопанска цел или Читалище	10
5. Кандидатът не е получавал подкрепа от Общността за същата дейност по други програми	10
6. Дейностите по проекта са за развитие/ предоставяне на услуги на уязвими групи от населението	10
7. Дейностите по проекта включват изграждането на достъпна инфраструктура за хора с увреждания	10
8. Проектът включва дейности с позитивен принос към околната среда - над 30 % - от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда - 3 т. - над 50 % от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда - 5 т.	5
9. Проектът предвижда използването на местни доставчици на стоки и/или услуги	5
10. Проекта ще създаде работни места при изпълнение на допустимите дейности /ще бъде наемана местна работна ръка - над 5 души /	5
ОБЩО	105

<p>Мярка 7.5 Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдих, туристическа инфраструктура</p>	<p>Цел: Подпомагане изграждането на туристическа инфраструктура и атракции</p> <p>Обхват на мярката: Територията на МИГ „Белово, Септември, Велинград“</p> <p>Допустими дейности: Допустими са само дейности на територията на МИГ и са за:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Изграждане, реконструкция, ремонт, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на туристически информационни центрове; 2. Изграждане, реконструкция, ремонт, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на посетителските центрове за представяне и експониране на местното природно и културно наследство; 3. Изграждане, реконструкция, ремонт, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на централите за изкуство и занаяти с туристическа цел; 4. Изграждане, реконструкция, ремонт и закупуване на съоръжения за туристически атракции, които са свързани с местното природно, културно и/или историческо наследство и предоставящи услуги с познавателна или образователна цел; 5. Изграждане, реконструкция, ремонт и закупуване на съоръжения за туристическа инфраструктура (информационни табели и пътепоказатели за туристическите места и маршрути, съоръжения за безопасност, велоалеи и туристически пътеки). <p>Допустими получатели</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Общините от територията на МИГ; 2. Юридически лица с нестопанска цел със седалище на територията на МИГ. <p>Допустими са само кандидати със седалище за ЮЛ на територията на МИГ.</p> <p>Допустими разходи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Изграждане, включително отпускането на лизинг, или подобренията на недвижимо имущество; 2. Закупуване или вземането на лизинг на нови машини и оборудване, обзавеждане до пазарната цена на актива; 3. Общи разходи, свързани с изброените по-горе, например хонорари на архитекти, инженери и консултанти, хонорари, свързани с консултации относно екологичната и икономическата устойчивост; 4. Следните нематериални инвестиции: придобиването или развитието на компютърен софтуер и придобиването на патенти, лицензи, авторски права, търговски марки. <p>Разходите по т. „3“ не трябва да надхвърлят 12% от сумата на разходите по т. „1“, „2“ и „4“.</p> <p>Допустими са авансови плащания в размер до 50% от публичната помощ, свързана с одобрените допустими разходи. За проекти, по които бенефициентите са възложители по ЗОП, авансовото плащане е допустимо както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> – до 12% от стойността на одобрената публична помощ по проекта за общи разходи и при наличие на документи от проведената съгласно изискванията на ЗОП процедура за избор на изпълнител/и; – разлика до 50% от стойността на одобрената публична помощ по проекта след провеждане на всички процедури и сключване на договор за избор на изпълнител/и по ЗОП. Разходите за ДДС са допустими в случаите, когато не подлежат на възстановяване в съответствие с националното законодателство в областта на ДДС. <p>Финансови параметри</p>
--	---

Минимален размер на допустимите разходи за проект - **30 000 лева**;
 Максимален размер на допустимите разходи за проект - **80 000 лева**
Интензитет на финансовата помощ: Финансовата помощ е в размер 100 на сто от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи за проекти, които след извършване на инвестицията не генерират нетни приходи. Финансовата помощ е в размер 100 на сто от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи за проекти, които след извършване на инвестицията ще генерират нетни приходи, но размерът на допустимите за финансово подпомагане разходи за проекта не надхвърля левовата равностойност на 50 000 евро. Размерът на финансовата помощ за проекти, които след извършване на инвестицията ще генерират нетни приходи се определя въз основа на анализ „разходи-ползи“. При изпълнение на проект, включващ само нестопански дейности и изпълняван от лице, регистрирано по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел или по Закона за народните читалища, не се прилагат чл. 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Размер на финансовата помощ /бюджет на мярката/ - 233 745 лева.

Критерии за избор на проекти

Критерии	Точки
1. Проекти за развитие на интегриран селски туризъм	30
2. Дейностите по проекта се осъществяват в селата	20
3. Проекти, които отговарят на приоритетите на Общинските програми за развитие на туризма, приети от Общинските съвети	10
4. Кандидатите са Юридически лица с нестопанска цел	10
5. Проектът включва дейности с позитивен принос към околната среда - над 30 % - от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда - 5 т. - над 50 % от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда - 10 т.	10
6. Кандидатът не е получавал подкрепа от Общността за подобна инвестиция	10
7. Проектът предвижда използването на местни доставчици на стоки и/или услуги	5
8. Проекта ще създаде работни места при изпълнение на допустимите дейности /ще бъде наемана местна работна ръка - над 5 души /	5
ОБЩО	100

<p>Мярка 21 „Съхраняване, развитие и валоризиране на местното природно, културно наследство и традиции“</p>	<p>Цел: Валоризация на природното и културно наследство и ефективни маркетинг и реклама на територията като туристическа дестинация.</p> <p>Избраната в стратегията за ВОМР мярка съответства на идентифицираните в проучванията и анализите на територията нужди, а именно финансиране на традиционните читалищни дейности и търсене на нови съвременни форми за опазване на местните идентичности и тяхното развитие и предаване към следващите поколения; нуждите от извършване на консервационно - възстановителни дейности, експониране, социализация (осигуряване на нормален достъп) и валоризация на обектите на културно историческото наследство; продължаване на дейностите по обогатяване на културния календар на територията.</p> <p>Целта на мярката съответства на Цел 3 на Регламент 1305/2013 г. на ЕС - постигане на балансирано териториално развитие на икономиките и общностите в селските райони, включително създаването и поддържането на заетост и пряко допринася за постигането на Приоритетна ОС 6Б за укрепване на териториалната конкурентоспособност на селските територии, чрез подобряване на качеството на живот и условията за бизнес на Цел 3 на ПРСР 2014 -2020 г. - Социално-икономическо развитие на селските райони, осигуряващо нови работни места, намаляване на бедността, социално включване и по-добро качество на живот.</p> <p>Обхват на мярката: Територията на МИГ „Белово, Септември, Велинград“</p> <p>Допустими дейности: По мярката ще се подкрепят проекти, изпълнявани на територията на МИГ, които могат да включват една или няколко от изброените дейности и допринасят за запазване и заздравяване на местната идентичност и културно наследство на територията. По мярката ще се подпомагат проекти, които възстановяват или обогатяват представянето на различните видове местното природно, материално и не материално културно наследство:</p> <p><i>Допустими са само дейности на територията на МИГ и са за:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проучване, изучаване и съхранение на местното наследство - култура, бит, типични местни храни, типични местни продукти, музика и изобразително изкуство, история, традиционни занаяти, обичаи и ритуали, неписана и писана традиция. 2. Организиране и провеждане на: <ul style="list-style-type: none"> - Временни и постоянни тематични изложби /етнографски, археологически, типични местни храни, типични местни продукти, занаятчийски продукти и др./, свързани с културното наследство; 3. Популяризиране и валоризация на местното културно и природно наследство, чрез: <ul style="list-style-type: none"> – Разработване и разпространение на филми, видео клипове или мултимедийни възстановки; – Разработване и разпространение на информационни материали (брошури, тематични изследвания, снимки, каталози и др.) – Разработване и представяне на макети, възстановяване на елементи от традиционни костюми или предмети от традиционния бит; 4. Подготовка, организация и провеждане на местни празници – събори, панаири, фестивали, хепънинги, възстановки на исторически събития и др.
---	---

5. Подготовка за извършване на проучвания и съхранение на археологическите паметници на територията.

Допустими получатели:

1. Общините от територията на МИГ;
2. Юридически лица с нестопанска цел, със седалище на територията на МИГ;
3. Читалища от територията на МИГ;
4. Еднолични търговци или Юридически лица, регистрирани по Търговския закон
Допустими са само кандидати със седалище за ЮЛ и постоянен адрес за физическите лица на територията на МИГ.

Допустими разходи

Допустимите разходи, включват разходи, които са необходими за осъществяване на проекта и са съобразени с принципите на разумно финансово управление, действително извършени и платени в периода на изпълнение на проекта:

1. Възнаграждения за физически лица, за дейности пряко свързани с изпълнението на проекта, включително осигурителните вноски, начислени за сметка на осигурителя върху договореното възнаграждение;
2. Разходи за организиране на пътувания - разходи за командировки: пътни, дневни разходи и нощувки, съгласно действащите Наредби за командировките в страната;
3. Разходи за материали, консумативи;
4. Разходи за закупуване на оборудване – до 15 % от общата стойност на допустимите разходи;
5. Разходи за външни услуги;
 - Наем на помещения и апаратура;
 - Разходи за отпечатване на материали – каталози, брошури, плакати и др.;
 - Разходи за организиране на семинари, срещи и други подобни;
 - Други разходи за външни услуги, необходими за изпълнението на дейностите по проекта (пощенски разходи, застраховки, разходи за изготвяне на проекти за извършване на археологически проучвания, реставрация и консервация и др.)

Финансови параметри

Минимален размер на допустимите разходи за проект - **5 000 лева**

Максимален размер на допустимите разходи за проект - **20 000 лева**

Интензитет на финансовата помощ

1. 100 % за получател публично лице и проектът не генерира приход;
2. 70 % за получател публично лице и проектът генерира приход;
3. 60 % за получател частно лице и/или юридическо лице с нестопанска цел;
4. 70 % за получател частно лице и/или юридическо лице с нестопанска цел и проектът е в обществена полза

При спазване на условията на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 година, относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта „de minimis“.

Размерът на финансовата помощ, която се предоставя за дейност е стойността на действителните разходи, реално извършени, платени и доказани с разходи

оправдателни и платежни документи, но не повече от еквивалента на 200 000 евро за период от три последователни данъчни години.

При изпълнение на проект, включващ само нестопански дейности и изпълняван от лице, регистрирано по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел или по Закона за народните читалища, не се прилагат чл. 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Размер на финансовата помощ /бюджет на мярката/ - 100 000 лева

Критерии за избор на проекти

Критерии	Точки
1. Кандидатите са Юридически лица с нестопанска или Читалища	15
2. Проекта включва комбинирани дейности по опазване на природното и културното наследство	10
3. Дейностите по проекта се осъществяват в селата	10
4. Проектът предвижда пренасянето на културен опит, знания, умения и традиции между различните поколения	10
5. Дейностите по проекта съхраняват и опазват уникалното природно и материално културно - историческо наследство на територията	10
6. Дейностите по проекта мотивират местната общност да участва и инициира съвместни дейности, свързани с опознаването, съживяването и популяризирането на автентични местни традиции, фолклор и занаяти	10
7. Дейностите по проекта насърчават съвместно участие на различни социални и граждански групи и културни институции и осигуряват приемственост между поколенията с активното участие на младите хора	10
8. Дейностите по проекта пресъздават уникалните местни идентичности и културното наследство по иновативен и нетрадиционен начин, отразяващ съвременните методи за анимация в туризма.	10
9. Дейностите по проекта включват участие на хора с увреждания и/или малцинствени групи	10
10. Кандидатът не е получавал подкрепа от Общността за подобна инвестиция	5
ОБЩО	100

ОБЩИ УСЛОВИЯ ПО МЕРКИТЕ ОТ СТРАТЕГИЯТА ЗА ВОМР ОТ ОПРЧР (ЕСФ)

Допустими разходи по мерките:

Предвидените разходи да са в съответствие с разпоредбите на глава 5, раздел I от ЗУСЕСИФ, Регламент 1303/2013 г, Регламент 1304/2013 г, Регламент 966/2012 г. ЗУСЕСИФ, както и приложимото национално законодателство за финансовата рамка 2014 -2020 г.

Съгласно глава 5, раздел I от ЗУСЕСИФ, за да бъдат допустими разходите трябва да отговарят едновременно на следните условия:

- да са за дейности, определени и извършени под отговорността на съответния управляващ орган и съгласно критериите за избор на операции, одобрени от съответния комитет за наблюдение;
- да са извършени от допустими по съответния приоритет на програмата бенефициенти или от техните партньори в случаите, когато са допустими съгласно критериите за избор на операции, одобрени от комитета за наблюдение;
- категориите разходи да са включени в договора или в заповедта за предоставяне на финансова подкрепа;
- изборът на изпълнител за реализираните дейности (услуги и/или доставки, и/или строителство) да е извършен в съответствие с действащото национално и с европейското законодателство;
- за тях да е налична адекватна одитна следа, включително да са спазени разпоредбите за наличност на документите по чл. 140 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за определяне на общо приложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета (ОВ, L 347 от 20.12.2013 г.);
- да са отразени в счетоводната документация на бенефициента, чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система;
- да са извършени за съфинансирани продукти и услуги, които са реално доставени, съобразно предварително заложените в договора или в заповедта за предоставяне на финансова подкрепа изисквания;
- в случаите, когато обект на финансиране са мерки и операции, попадащи в обхвата на правилата по държавните помощи, допустимостта на разходите е съобразена и с приложимите към помощта правила;
- да са извършени в съответствие с принципа на доброто финансово управление в съответствие с чл. 30 на Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, и за отмяна на Регламент (ЕО, ЕВРАТОМ) № 1605/2002 на Съвета (ОВ, L 298 от 26.10.2012 г.).

Недопустими разходи

- разходи, финансирани по друга операция, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, от бюджета на Общността или от друга донорска програма;
- глоби, финансови санкции и разходи за разрешаване на спорове;
- комисионите и загубите от курсови разлики при обмяна на чужда валута;
- данък върху добавената стойност, освен когато не е възстановим;
- закупуване на дълготрайни материални активи - втора употреба;

- разходите за гаранции, осигурени от банка или от друга финансова институция, с изключение на разходите по финансови инструменти.
- лихви по дългове, с изключение на свързани с безвъзмездна финансова помощ, предоставени под формата на лихвени субсидии или субсидии за гаранционни такси;
- субсидиране на лихва по одобрени схеми за държавни помощи и разносните за финансови трансакции;
- разходи за закупуване на инфраструктура, земя и недвижимо имущество;
- разходи за консултантски услуги, свързани с подготовката и/или попълването на документите за кандидатстване за финансова подкрепа.

На основание чл. 57, ал. 2 от ЗУСЕСИФ не са допустими разходи за проекти или дейности, които са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него.

Режим на минимална помощ

Мерките по Стратегията от ОП РЧР ще се изпълняват в съответствие с правилата за минимална помощ (правилото de minimis) по смисъла на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) към помощта de minimis, публикуван в Официален вестник на ЕС L 352 от 24.12.2013 г.

Размерът на финансовата помощ, която се предоставя за дейност е стойността на действителните разходи, реално извършени, платени и доказани с разходо оправдателни и платежни документи, но не повече от еквивалента на 200 000 евро /за предприятията с дейност в сектора на автомобилните товарни превози – 100 000 евро/ за период от три последователни данъчни години.

По отношение на недопускане на двойно финансиране с мерки от ПРСР и Оперативните програми - ОПРР, ОПНОИР, ОПИК и ОПОС е задължително следването на демаркацията с тези програми, както е описана в раздел 8 на ОП РЧР 2014 – 2020 г.

При промяна в установените условия за прилагане на даден инвестиционен приоритет в ОП РЧР, то тези променени условия автоматично се прилагат и за мерките в Стратегията за ВОМР на МИГ.

КРИТЕРИИ ЗА ИЗБОР НА ПРОЕКТИ

Обща информация:

Настоящите критерии са общи за ОП РЧР, одобрени са от Комитета за наблюдение на програмата и задължително се прилагат за всички мерки с финансиране от ОПРЧР. В Стратегията за ВОМР са включени и посочени само специфичните за територията допълнителни критерии по всяка мярка.

Ако общият брой получени точки за всеки един раздел е по-малко от 20 % от максималния брой точки за съответния раздел, проектното предложение се предлага за отхвърляне.

За да бъде предложено за финансиране едно проектно предложение, общата крайна оценка на етап техническа и финансова оценка трябва да е равна или по-голяма от 60 т.

Раздел	Скала на оценка	Максимален брой точки
1. Оперативен капацитет		15
1.1 Опит на кандидата и партньора/партньорите в управлението на проекти и/или опит в изпълнение на		10

дейности, подобни на тези включени в проектното предложение.		
1.1 А Опит на кандидата в управлението на проекти и/или опит в изпълнение на дейности, като тези включени в проектното предложение⁴		
- Кандидатът има реализиран поне един проект финансиран от структурните фондове, националния бюджет или други финансови инструменти, в който е участвал в ролята си на кандидат или партньор; - Кандидатът има поне 1 година опит в изпълнението на дейности, като тези, включени в проектното предложение.	много добре	5x2
Кандидатът има реализиран поне един проект, финансиран от структурните фондове, националния бюджет или други финансови инструменти, в който е участвал в ролята си на кандидат или партньор или поне 1 година опит в изпълнението на дейности, като тези, включени в проектното предложение	задоволително	3x2
Кандидатът има проект, финансиран от структурните фондове, националния бюджет или други финансови инструменти, в който е участвал в ролята си на кандидат или партньор, който е в процес на изпълнение и/или под 1 година опит в изпълнението на дейности, като тези, включени в проектното предложение.	много слабо	1x2
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий или няма опит в изпълнение на проекти и сходен тип дейности		0
1.1. Б Опит на партньора/партньорите в управлението на проекти и/или опит в изпълнение на дейности, подобни на тези включени в проектното предложение⁵		
- Партньорът/ите има/т реализиран поне един проект, финансиран от структурните фондове, националния бюджет или други финансови инструменти, в който е участвал в ролята си на кандидат или партньор; - Партньор/и има/т поне 1 година опит в изпълнението на дейности, като тези, включени в проектното предложение	много добре	5x2
Партньорът/ите има/т реализиран поне един проект, финансиран от структурните фондове, националния бюджет или други финансови инструменти, в който е участвал в ролята си на кандидат или партньор или поне 1 година опит в изпълнението на дейности, като тези, включени в проектното предложение	задоволително	3x2
Кандидатът има проект, финансиран от структурните фондове, националния бюджет или други финансови инструменти, в който е участвал в ролята си на кандидат или партньор, който е в процес на изпълнение и/или под 1 година опит в изпълнението на дейности, като тези, включени в проектното предложение	много слабо	1x2

⁴ Оценката по т.1.1 се формира като средно аритметична оценка между оценките по т. 1.1 А и т. 1.1 Б. В случай, че не е предвидено участието на партньор по проекта се взема само оценката по т. 1.1 А

⁵ В случай, че са включени повече от един партньор, оценката се формира като средно аритметична от оценките на всеки партньор.

Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий или няма опит в изпълнение на проекти и сходен тип дейности		0
1.2. Опит на ръководителя на проекта/ключовите експерти в организация, управление/ изпълнение на проекти и/или сходен тип дейности⁶.		5
Ръководителят/ключовите експерти има/т опит в организация и/или управление/изпълнение на дейности, като тези, включени в проектното предложение и/или проекти, поне 3 години	много добре	5
Ръководителят/ключовите експерти има/т опит в организация и/или управление/изпълнение на дейности, като тези, включени в проектното предложение и/или проекти поне една година	задоволително	3
Ръководителят/ключовите експерти има/т опит в организация и/или управление/изпълнение на дейности, като тези, включени в проектното предложение и/или проекти по- малко от една година	много слабо	1
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий		0
2. Съответствие		20
2.1 Описание и обосновка на целите на проекта		10
- Формулирани са конкретни цели; - Целите са насочени към решаване проблемите на целевите групи; - Връзката между целите и предвидените резултати е аргументирана.	много добре	5x2
Два от горепосочените критерии са изпълнени	задоволително	3x2
Един от горепосочените критерии е изпълнен;	много слабо	1x2
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий		0
2.2 Описание на целевите групи по проекта и техните нужди		10
- Целевите групи са конкретизирани – посочени са специфични характеристики, съгласно Насоките за кандидатстване (ако е приложимо); - Целевите групи са количествено определени; - Нуждите на целевите групи са идентифицирани	много добре	5x2
Два от горепосочените критерии са изпълнени	задоволително	3x2
Един от горепосочените критерии е изпълнен;	много слабо	1x2
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий		0
3. Методика и организация		35
3.1 Съответствие на дейностите с целите и очакваните резултати		25
- Дейностите са насочени към постигане на целите и са в съответствие с ръководните принципи (ако е приложимо); - Очакваните резултати от изпълнение на дейностите ще допринесат за постигане на заложените в проекта индикатори; -	много добре	5x2

⁶ По отделно се оценява опитът на ръководителя и ключовите експерти ангажирани с преките дейности по проекта (ако е приложимо). Крайната обща оценка е средноаритметично от отделните оценки.

Описани са детайлно дейностите, начините и етапите за изпълнението им и в случай на приложимост е обоснована нуждата от закупуване на оборудване/ремонтни дейности.		
Два от горепосочените критерии са изпълнени	задоволително	3x2
Поне един от горепосочените критерии е изпълнен частично	много слабо	1x2
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий		0
3.2 Яснота на изпълнение на дейностите		10
- В описанието на дейностите са посочени начало и продължителност за изпълнение на всяка дейност; - Времевият обхват на всяка дейност е реалистичен; - Има логическа последователност в изпълнението на дейностите.	много добре	5x2
Два от горепосочените критерии са изпълнени	задоволително	3x2
Един от горепосочените критерии е изпълнен или посочената информация е непълна	много слабо	1x2
Няма посочена информация		0
4. Бюджет и ефективност на разходите		30
4.1 Ефективност, ефикасност и икономичност на разходите		15
- Налице е съответствие и логическа връзка между дейности и разходи, и предвидените разходи съответстват на поставените цели и очакваните резултати по проекта; - Предвидените разходи, са оптимални за своевременно, количествено и качествено осъществяване на планираните дейности и постигане на очакваните резултати по проекта; - Количествата, заложи в дейностите водят до извода, че разходите са планирани при най-добра цена.	много добре	5x3
Два от горепосочените критерии са изпълнени	задоволително	3x3
Един от горепосочените критерии е изпълнен	много слабо	1x3
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий, или след направената оптимизация на бюджета, сумата на исканата БФП е под минималния размер на допустимата безвъзмездна финансова помощ, съгласно Условието за кандидатстване		0
4.2 Структурираност на бюджета		15
- Заложените стойности са правилно планирани в съответствие с предвидените дейности; - Заложените ограничения на разходите по схемата са спазени при формиране на бюджета; - Бюджетът е ясен, детайлен и не съдържа грешки.	много добре	5x3
Два от горепосочените критерии са изпълнени	задоволително	3x3
Един от горепосочените критерии е изпълнен	много слабо	1x3
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий		0
ОБЩ МАКСИМАЛЕН БРОЙ ТОЧКИ		100

ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ КАНДИДАТИТЕ:

- Да отговарят на изискванията за предоставяне на минимални помощи, в съответствие с приложимото законодателство;
- Да разполагат с финансов капацитет, който се оценява по предоставена от УО на ОП РЧР методика за оценка на финансовия капацитет;
- Когато кандидатът е община и тя кандидатства с партньор/и или партньор по проекта е община, тя трябва да представи Решение на Общинския съвет за подаване на проектно предложение по конкретната процедура и Решение на Общинския съвет за одобряване на споразумение за общинско сътрудничество с партньора за кандидатстването по проекта, съгласно чл. 59 и сл. от ЗМСМА;
- Кандидатите могат да участват в партньорство в зависимост от спецификата на обявената мярка.

ПРИОРИТЕТНА ОС 1: ПОДОБРЯВАНЕ ДОСТЪПА ДО ЗАЕТОСТ И КАЧЕСТВОТО НА РАБОТНИТЕ МЕСТА; ИП 6

<p>Мярка 1.6 /ОПРЧР/ „Подобряване на равния достъп до възможностите за учене през целия живот за всички възрастни групи“</p>	<p>Цел на мярката: Осигуряване на по-голяма конкурентоспособност и успешна интеграция на пазара на труда на трудоспособното население от територията на МИГ.</p> <p>Съответствие на мярката с приоритетите на програмата, в т.ч. цел на мярката и приносът ѝ към определена специфична цел от ОПРЧР</p> <p>Мярката се реализира в рамките на Приоритетна ос 1 „Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места“ на ОП РЧР 2014 - 2020 г., като прилагането ѝ ще осигури разнообразни форми за включване на посочените целеви групи в учене през целия живот, ще допринесе за разширяването на възможностите за модернизиране на знанията и уменията на трудоспособното население и ще удовлетвори изискванията на бизнеса за адекватно квалифицирана работна сила и пряко ще допринесе за постигането на специфичните цели на:</p> <p>Инвестиционен приоритет № 6 на ОПРЧР, чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Увеличаване броя на заетите лица над 54 г. с придобита и/или с подобрена професионална квалификация и/или ключови компетентности по СЦ 1 на ИП6 ; - Увеличаване броя на заетите лица със средно и по-ниско образование, придобили нови знания и умения по СЦ 2 на ИП6 ; <p>Целева група или групи и идентифицираните техни проблеми, които мярката адресира;</p> <p><u>ИП 6:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Заети лица, в т.ч. наети и самостоятелно заети лица, на възраст над 54 г.</i> - <i>Заети лица, в т.ч. наети и самостоятелно заети лица, със средно и по-ниско образование</i> <p>Основни проблеми на посочените целеви групи на територията на МИГ, са преобладаващия дял на нискоквалифицирана работна ръка, не съобразена с изискванията на икономиката и търсенето на пазара на труда, което се явява ограничаващ фактор за осигуряване на високи доходи за населението, както и за подобряване конкурентоспособността на местната икономика. В условия на икономическа криза и процес на оптимизация на разходите на предприятията, заетите над 54 г., заетите със средно и по-ниско образование са сред лицата в най-голям риск от загуба на своето работно място. Потребностите на бизнеса от умения за работа с новите</p>
--	---

производствени, информационни и комуникационни технологии, както и владееенето на чужди езици ще бъдат задоволени, чрез включването на работещите посредством комбинация от мотивационни обучения, обучения за придобиване на ключови компетентности, обучения за повишаване на професионалната квалификация и/ или за придобиване на нова и осигуряване на достъп до иновативни форми за учене през целия живот.

Допустими типове бенефициенти за изпълнение на мярката и защо са избрани тези типове бенефициенти;

Работодатели; Обучителни организации; Неправителствени организации;

Чрез мярката на работодателите ще бъде дадена възможност за провеждане на обучения за придобиване на необходими квалификации и ключови компетентности, както и други нужни обучения на заетите в предприятията. Обучителните организации и неправителствените организации ще имат възможност да предоставят обучения за придобиване и/или повишаване на професионална квалификация, ключови компетентности, съобразно нуждите от обучения на трудоспособното население.

При изпълнение на мярката ще бъдат допустимо участието и на партньори, които трябва да съвпадат с тези, посочени като бенефициенти.

Иновативни подходи при решаването на идентифицираните проблеми на целевите групи (ако са идентифицирани такива), вкл. иновативни за територията подходи (ако са идентифицирани такива);

Ще бъдат насърчавани иновативни подходи при провеждане на обученията, които адресират нуждите на определените целеви групи, чрез осигуряване например: по-атрактивни програми за образование и обучение, в съответствие с нуждите и очакванията на отделните участници в процеса; използване на подходи и методики, основани на ИКТ, които насърчават участието в учебния процес; по-голяма ефективност на дейностите в полза на местните общности; нови или подобрени практики, които отговарят на нуждите на хора в неравностойно положение и които адресират социалното, езиковото и културното многообразие.

Допустими дейности:

1. Обучение с цел по-добра професионална реализация:

- за повишаване на професионалната квалификация и/ или за придобиване на нова - *предоставянето на обучения за професионална квалификация трябва да се извършва само от лицензирани от НАПОО центрове за професионално обучение; Дейностите за повишаване на професионалната квалификация трябва да бъдат свързани с осигуряването на последваща устойчива заетост на обучените.*

- за придобиване на ключови компетентности;

2. Осигуряване на достъп до иновативни форми за учене през целия живот;

3. Разработването и внедряване в предприятията на системи за обучение на заети;

4. Въвеждане в предприятията на обучителни методи и програми, основани на практиката.

Допустими разходи - Предвидените разходи да са в съответствие с разпоредбите на глава 5, раздел I от ЗУСЕСИФ, Регламент 1303/2013 г, Регламент 1304/2013 г,

Регламент 966/2012 г. ЗУСЕСИФ, както и приложимата национална уредба - *виж* „Общи изисквания за мерките в СВOMP от ОПРЧР“

Бюджет на мярката - 100 000 лева

Финансови параметри на проектите:

Минимален размер на допустимите разходи - **20 000 лева**

Максимален размер на допустимите разходи за проект - **100 000 лева**

Интензитет на финансовата помощ – 100 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи.

Режим на минимална помощ - виж „Общи изисквания за мерките в СВOMP от ОПРЧР“

Критерии за избор на проекти - Съгласно одобрените от КН на ОПРЧР 2014-2020 г. - виж „Общи изисквания за мерките в СВOMP от ОПРЧР“

Специфични за територията и местната общност критерии

Раздел	Скала на оценка	Максимален брой точки
Свързаност на проекта с друг проект от Стратегията или проекта решава проблем идентифициран като такъв при анализите на територията		15
- Проекта е свързан и допълва проект по ОПИК и/или ПРСР от Стратегията; - Проекта решава проблем, идентифициран като такъв при анализите на територията; - Проекта допълва други сходни проекти, реализирани на територията по мярка от ОПРЧР на национално ниво;	много добре	5x3
Два от горепосочените критерии са изпълнени	задоволително	5x2
Един от горепосочените критерии е изпълнен	много слабо	5x1
Нито един от посочените критерии не е изпълнен		0
Сътрудничество		5
- Дейностите по проекта включват общинско сътрудничество между трите общини	много добре	5x1
- Дейностите по проекта включват общинско сътрудничество между две от общините	задоволително	3x1
- Дейностите по проекта не включват между общинско сътрудничество	много слабо	1x1
Териториална специфика и идентичност		15
- Обучителните дейности по проекта са насочени към развитие и съхранение на местната култура, традиции, занаяти	да	5
- Обучителните дейности по проекта са насочени към развитие и съхранение на традиционни за територията производства	да	5
- Проектът е с обоснована иновативност за територията на МИГ	да	5
ОБЩ МАКСИМАЛЕН БРОЙ ТОЧКИ		35

<p>Мярка 1.7 /ОПРЧР/ „Приспособяване на работниците, предприятията и предприемачите към промените”</p>	<p>Цел на мярката: Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места.</p> <p>Съответствие на мярката с приоритетите на програмата, в т.ч. цел на мярката и приносът ѝ към определена специфична цел от ОПРЧР;</p> <p>Мярката ще даде възможност за прилагането на специфични услуги, свързани с проектиране и осъществяване на иновативни, по-продуктивни и по-екологосъобразни начини за организация на труда, включително здравословни и безопасни условия на работа в предприятията и пряко ще допринесе за постигането на специфичната цел на Инвестиционен приоритет № 7 /ПО 1/ на ОПРЧР „Увеличаване броя на обхванатите заети в предприятията с въведени нови системи, практики и инструменти за развитие на човешките ресурси и подобряване на организацията и условията на труд“.</p> <p>Целева група или групи и идентифицираните техни проблеми, които мярката адресира;</p> <p><u>Заети лица, в т.ч. наети и самостоятелно заети лица; работодатели</u></p> <p>Основният проблем, към който е насочена мярката е подпомагане за преодоляване на липсата или недостатъчните собствени средства на предприятията за подобряване на работната среда, чрез осигуряването на добри и безопасни условия на труд и за въвеждане на ефективни и гъвкави форми на организация на труд и управлението на човешките ресурси.</p> <p>Допустими типове бенефициенти за изпълнение на мярката и защо са избрани тези типове бенефициенти;</p> <p><u>Работодатели; обучителни организации; центрове за информация и професионално ориентиране; неправителствени организации;</u></p> <p>Чрез мярката на работодателите ще бъде дадена възможност да инвестират в развитие на персонала и подобряване на условията на труд, с оглед да подготвят и адаптират своите предприятия и работници към промените. Обучителните организации, централите за информация и професионално ориентиране и неправителствените организации ще имат възможност да предоставят обучения за подобряване на управленски и предприемачески умения, съобразно нуждите на предприятията. Ще бъдат подкрепяни инициативи на работодателите, насочени към адаптиране на работната среда, организацията на работния процес и условията на труда.</p> <p><i>При изпълнение на мярката ще бъдат допустимо участието и на партньори, които трябва да съвпадат с тези, посочени като бенефициенти.</i></p> <p>Иновативни подходи при решаването на идентифицираните проблеми на целевите групи (ако са идентифицирани такива), вкл. иновативни за територията подходи (ако са идентифицирани такива);</p> <p>Ще бъдат насърчавани иновативни подходи при провеждане на обученията, които адресират нуждите на определените целеви групи, чрез осигуряване например: по-атрактивни програми за образование и обучение, в съответствие с нуждите и очакванията на отделните участници в процеса; използване на подходи и методики, основани на ИКТ, които насърчават участието в учебния процес; по-голяма ефективност на дейностите в полза на местните общности.</p>
--	---

Допустими дейности:

1. Предоставяне на обучения на работното място;
2. Подкрепа за практики за въвеждане на гъвкави форми на заетост;
3. Подкрепа за практики за усъвършенстване на системите за управление на човешките ресурси в предприятията, с акцент върху практиките за трайно интегриране на младите хора на работното място, по-лесното съвместяване на професионалния, семейния и личния живот, както и удължаване трудовия живот на по-възрастните работници и служители;
4. Подкрепа за практики за въвеждане на иновативни, по-производителни и „по-зелени” модели за организация на труда в предприятията; в т.ч. за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труда, подобряване професионалния и здравния статус на работниците и служителите, както и за подобряване на социалния климат;
5. Подкрепа за практики, насочени към стимулиране на защитата на трудовите, осигурителните и социалните права на работниците и служителите, равнопоставеността и равното третиране на работното място;
6. Подкрепа за практики, насочени към развитие на корпоративната социална отговорност;
7. Предоставяне на обучения за мениджъри на МСП и предприемачи с оглед подобряване на техните управленски и предприемачески умения.

Допустими разходи - Предвидените разходи да са в съответствие с разпоредбите на глава 5, раздел I от ЗУСЕСИФ, Регламент 1303/2013 г, Регламент 1304/2013 г, Регламент 966/2012 г. ЗУСЕСИФ, както и приложимата национална уредба - *виж „Общи изисквания за мерките в СВOMP от ОПРЧР“*

Бюджет на мярката – 500 000 лева

Финансови параметри на проектите:

Минимален размер на допустимите разходи за проект - **30 000 лева**

Максимален размер на допустимите разходи за проект- **391 166 лева**

Интензитет на финансовата помощ – 100 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи.

Режим на минимална помощ - виж *„Общи изисквания за мерките в СВOMP от ОПРЧР“*

Критерии за избор на проекти - Съгласно одобрените от КН на ОПРЧР 2014-2020 г. - виж *„Общи изисквания за мерките в СВOMP от ОПРЧР“*

Специфични за територията и местната общност критерии

Раздел	Скала на оценка	Максимален брой точки
Свързаност на проекта с друг проект от Стратегията или проекта решава проблем идентифициран като такъв при анализите на територията		15
- Проекта е свързан и допълва проект по ОПИК и/или ПРСР от Стратегията; - Проекта решава проблем, идентифициран като такъв при анализите на територията;	много добре	5x3

- Проекта допълва други сходни проекти, реализирани на територията по мярка от ОПРЧР на национално ниво;		
Два от горепосочените критерии са изпълнени	задоволително	5x2
Един от горепосочените критерии е изпълнен	много слабо	5x1
Нито един от посочените критерии не е изпълнен		0
Териториална специфика и идентичност		15
- С проекта се въвежда иновативна за територията на МИГ практика	да	5
- Проекта е насочен към равнопоставеността и равното третиране на работното място	да	5
- Проекта се реализира в предприятие с традиционно за територията производство	да	5
ОБЩ МАКСИМАЛЕН БРОЙ ТОЧКИ		30

<p>Мярка 2.1 /ОПРЧР/ Социално-икономическа интеграция на маргинализирани общности като ромите</p>	<p>Цел на мярката: Насърчаване на социалното включване и създаване на подходящи условия за устойчивата интеграция на социално изключени роми, хора живеещи в риск и бедност.</p> <p>Съответствие на мярката с приоритетите на програмата, в т.ч. цел на мярката и приносът ѝ към определена специфична цел от ОПРЧР; Финансирането по мярката ще подпомогне достъпа до образование, здравеопазване и социални услуги на представителите на маргинализирани общности, вкл. ромите и ще спомогне за преодоляване на риска от социално им изключване и дискриминация. Пряк принос към Специфичната цел на Инвестиционен приоритет 1 /ПО 2/ на ОПРЧР ще е увеличаване на броя на лицата от уязвими етнически общности, включени в заетост, образование, обучение, социални и здравни услуги с фокус върху ромите на територията на МИГ.</p> <p>Целева група или групи и идентифицираните техни проблеми, които мярката адресира; <i>Представителите на ромската общност от територията на МИГ; хора в риск и/или жертва на дискриминация; хора, населяващи територията на МИГ, в т.ч. с ниска гъстота на населението, селски и изолирани райони, части от населени места, в които е налице концентрация на проблеми, създаващи риск от бедност, социално изключване и маргинализация (висока безработица, ниски доходи, ограничен достъп до публични услуги, териториална сегрегация, пространствена изолация и др.).</i></p> <p>Основни проблеми на ромите са високата безработица, бедността, високият риск от социално изключване, ранното детско отпадане от училище, затруднения достъп до здравеопазване, както и недобрата грижа за децата, неблагоприятна околна и жилищна среда и начина на живот. Основни проблеми на хората, живеещи на територията на МИГ извън строителни граници на гр. Панагюрище, са високата безработица, ниските доходи, ограниченият достъп до публични услуги, териториалната сегрегация и пространствена изолация.</p> <p>Допустими типове бенефициенти за изпълнение на мярката и защо са избрани тези типове бенефициенти;</p>
---	--

Доставчици на социални и здравни услуги; работодатели; организации, предоставящи посреднически услуги; обучителни организации; центрове за информация и професионално ориентиране; читалища; неправителствени организации; общини.

Работодателите ще съдействат за включването на маргинализираните общности, вкл. ромите в стажуване, чиракуване, заетост. Общините в предвид богатия им досегашен опит в прилагането и изпълнението на дейностите, свързани с предоставянето на такъв тип социални услуги в общността ще бъдат основен бенефициент по направленията „Подобряване достъпа до образование” и „Подобряване достъпа до социални и здравни услуги”. Организацияте, предоставящи посреднически услуги ще бъдат използвани за активиране на икономически неактивни лица; посредничество за намиране на работа и професионално информиране и консултиране. Включването на читалищата и неправителствените организации като бенефициент по мярката цели да активизира местната общност и да направи по – голямата част от обществото съпричастни в решаването на тези проблеми. Те могат да бъдат изключително полезни в укрепването на културната интеграция, идентичността и по-добро обществено приемане и засиленото ромско участие в обществения и културен живот. Обучителните организации и центрове за информация и професионално ориентиране ще бъдат бенефициент, основен партньор и доставчик необходимите обучения за маргинализираните общности, вкл. ромите и за работещия с тези групи персонал.

Иновативни подходи при решаването на идентифицираните проблеми на целевите групи (ако са идентифицирани такива), вкл. иновативни за територията подходи (ако са идентифицирани такива);

Иновативен подход при решаването на културната интеграция, идентичността и по-добро обществено приемане и засиленото ромско участие в обществения и културен живот на територията е провеждането на съвместни обучения и мулти етнически събития, включващи различни етноси в тях /ромски, турски, български и др./ Примерно събитие в тази посока, което може да бъде реализирано на територията е организирането и провеждането ежегодно на мулти етнически фолклорен фестивал, в който да вземат участие състави от всички етноси, живеещи на територията. Ще бъдат насърчавани иновативни подходи при провеждане на обученията, които адресират нуждите на определените целеви групи, чрез осигуряване например: по-атрактивни програми за образование и обучение, в съответствие с нуждите и очакванията на отделните участници в процеса; използване на подходи и методики, основани на ИКТ, които насърчават участието в учебния процес; по-голяма ефективност на дейностите в полза на местните общности; нови или подобрени практики, които отговарят на нуждите на ромите и които адресират социалното, езиковото и културното им многообразие.

Допустими дейности:

Направление „Подобряване достъпа до заетост” – активиране на икономически неактивни лица; посредничество за намиране на работа; професионално информиране

и консултиране; психологическо подпомагане; мотивационно обучение; предоставяне на обучение; включване в стажуване, чиракуване, заетост в т.ч. в сферата на социалната икономика; насърчаване на самостоятелната заетост и др.;

Направление „Подобряване достъпа до образование” – превенция на ранното отпадане от училище; интеграция в образователната система на деца и младежи; подобряване достъпа до образователни услуги за ранно детско развитие; ограмотяване на възрастни;

Направление „Подобряване достъпа до социални и здравни услуги” – подобряване достъпа до и предоставяне на качествени социални и здравни услуги, в т.ч. интегрирани междусекторни услуги, съгласно специфичните потребности на целевата група; предоставяне на индивидуални консултации и социално-здравна медиация на представителите на целевите групи; повишаване информираността относно социалните и здравните им права; насърчаване семейното планиране и отговорното родителство; повишаване здравната култура и др.;

Направление „Развитие на местните общности и преодоляване на негативните стереотипи” – планиране, управление, наблюдение и оценка на инициативи за социално-икономическа интеграция на социално изключени хора, групи и маргинализирани общности и за общностно развитие; общностни дейности за промяна на практики, имащи негативно влияние върху социалното включване; подкрепа за включване на целевите групи в процесите на формиране и изпълнение на национални и местни политики; инициативи за преодоляване на стереотипи; инициативи за популяризиране на културната идентичност на етнически общности, вкл. в сферата на традиционните дейности и талантите (занаяти и изкуства).

Задължително направление „Достъп до социални и здравни услуги се комбинира с второ направление. Дейностите трябва да са в съответствие с Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите, с областните стратегии и общинските планове.

Допустими разходи - Предвидените разходи да са в съответствие с разпоредбите на глава 5, раздел I от ЗУСЕСИФ, Регламент 1303/2013 г, Регламент 1304/2013 г, Регламент 966/2012 г. ЗУСЕСИФ, както и приложимата национална уредба - *виж „Общи изисквания за мерките в СВOMP от ОПРЧР“*

Бюджет на мярката – 100 000 лева

Финансови параметри на проектите:

Минимален размер на допустимите разходи за проект - **20 000 лева**

Максимален размер на допустимите разходи за проект- **100 000 лева**

Интензитет на финансовата помощ – 100 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи.

Режим на минимална помощ - виж *„Общи изисквания за мерките в СВOMP от ОПРЧР“*

Критерии за избор на проекти - Съгласно одобрените от КН на ОПРЧР 2014-2020 г. - виж *„Общи изисквания за мерките в СВOMP от ОПРЧР“*

Специфични за територията и местната общност критерии

Раздел	Скала на оценка	Максимален брой точки
Свързаност на проекта с друг проект от Стратегията или проекта решава проблем идентифициран като такъв при анализите на територията		15
- Проекта е свързан и допълва проект по ОПИК и/или ПРСР от Стратегията; - Проекта решава проблем, идентифициран като такъв при анализите на територията; - Проекта допълва други сходни проекти, реализирани на територията по мярка от ОПРЧР на национално ниво;	много добре	5x3
Два от горепосочените критерии са изпълнени	задоволително	5x2
Един от горепосочените критерии е изпълнен	много слабо	5x1
Нито един от посочените критерии не е изпълнен		0
Териториална специфика и идентичност		15
- Дейностите по проекта са в съответствие с програмните документи на общините за интегриране на ромите	да	5
- Проекта включва дейности за съхранение на идентичността на ромите	да	5
- Проекта включва дейности за популяризиране на добри практики и примери от реализирани проекти в областта на интеграцията на ромите	да	5
ОБЩ МАКСИМАЛЕН БРОЙ ТОЧКИ		30

Мярка 2.2.1 /ОПРЧР/	Цел на мярката: Подобряване достъпа до заетост и насърчаване на социалното включване за уязвими групи.
----------------------------	---

<p>„Активно приобщаване, включително с оглед насърчаване на равните възможности и активното участие и подобрата пригодност за заетост“</p>	<p>Съответствие на мярката с приоритетите на програмата, в т.ч. цел на мярката и приноса ѝ към определена специфична цел от ОПРЧР;</p> <p>Целта на мярката е в синхрон с основните стратегически документи на България и с Инвестиционен приоритет 2 /ПО 2/ на ОПРЧР 2014-2020 г., целящи създаването на условия за пълноценна интеграция на хората с увреждания. Реализацията на мярката на територията на МИГ ще има пряк принос за:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Увеличаване на броя на членове на семейства с деца /включително с увреждания/, които са започнали да търсят работа или са в заетост, след предоставени интегрирани мерки за социално включване. /Специфична цел 1 на ИП 2/. - Увеличаване на броя на хората с увреждания, които са започнали да търсят работа или са заети, чрез предоставяне на социални и здравни услуги, вкл. чрез интегрирани мерки за хора с увреждания и техните семейства. /Специфична цел 2 на ИП 2/. <p>Целева група или групи и идентифицираните техни проблеми, които мярката адресира;</p> <p><u>Семейства с деца, вкл. с увреждания; деца в риск; хора с увреждания и техните семейства; възрастни в риск; служители на доставчици на социални и здравни услуги</u></p> <p>За самотните родители и многодетните семейства и семействата с деца като цяло, рискът от изпадане в бедност е изключително голям. Причините за това са липсата на трудови доходи, продължителното време, прекарано в отглеждане на децата, особено такива с увреждания, което от своя страна обуславя затруднения при съвместяването на семейния и професионалния живот на родителите, особено за жените и ги води до социално изключване и икономическа изолация. Хората с увреждания и възрастните хора в риск все още се нуждаят от диференцирани и целенасочени действия за разширяване на възможностите им за независим и самостоятелен живот и повишаване на мотивацията и възможностите за участие в заетост. Служителите на доставчици на социални и здравни услуги се нуждаят от повишаване на тяхната квалификация и умения за работа с целевите групи.</p> <p>Допустими типове бенефициенти за изпълнение на мярката и защо са избрани тези типове бенефициенти;</p> <p><u>Неправителствени организации; организации, предоставящи посреднически услуги на пазара на труда; обучителни организации; доставчици на социални услуги; доставчици на здравни услуги; работодател, общини.</u></p> <p>Доставчиците на социални услуги, НПО, доставчиците на здравни услуги и организациите предоставящи посреднически услуги ще бъдат един от основните бенефициенти при предоставянето на социалните услуги. Те ще бъдат и основна целева група при реализацията на дейности, свързани с повишаване на квалификацията на персонала, зает с изпълнение на дейности по проектите. Общините от територията на МИГ ще бъдат и бенефициенти и партньори по мярката, имайки в предвид богатия им досегашен опит в прилагането и изпълнението на дейностите, свързани с предоставянето на такъв тип социални услуги в общността. От своя страна обучителните организации ще предоставят услуги по обучения за повишаване на квалификацията на персонала, предоставящ тези услуги и участващ в дейностите по проектите. Работодателите са посочени като бенефициент за реализация на дейности, свързани с</p>
--	--

подобряване достъпа до заетост на хората с увреждания и други уязвими групи. Освен това голяма част от тях се нуждаят от информиране за техните възможности и за позитивната им роля в обществото при решаването на проблемите. Включването на неправителствените организации като бенефициенти цели активизиране и привличане на по-голям част от местната общност в решаването на проблемите в тази сфера, както разчупване на натрупаните стереотипи.

Иновативни подходи при решаването на идентифицираните проблеми на целевите групи (ако са идентифицирани такива), вкл. иновативни за територията подходи (ако са идентифицирани такива);

По проектите ще се насърчават иновативни начини и интегриран подход за предоставяне на социалните услуги за целевите групи /напр. предвижда се индивидуален формат на работа, насочен към превантивни мерки, изразяващи се в психо-социална подкрепа, семейно консултиране, информиране и здравни съвети, предоставяне на мобилна социална услуга за целевите групи и др./

Допустими дейности:

1. Предоставяне на услуги за семейства с деца (включително деца с увреждания), услуги по превенция (семейно консултиране, превенция на изоставянето и други) и на подкрепящи услуги, в т.ч. интегрирани между секторни услуги в общността или в семейна среда;
2. Подобряване достъпа до заетост на хората с увреждания и други уязвими групи, чрез интегрирани комплексни мерки и предоставяне на подкрепящи услуги, вкл. в общността;
3. Подобряване достъпа до здравеопазване и промоция на здравето, в т.ч. чрез целеви действия, насочени към уязвими групи;
4. Местни социални дейности за социално включване.

Допустими разходи - Предвидените разходи да са в съответствие с разпоредбите на глава 5, раздел I от ЗУСЕСИФ, Регламент 1303/2013 г, Регламент 1304/2013 г, Регламент 966/2012 г. ЗУСЕСИФ, както и приложимата национална уредба - *виж* „Общи изисквания за мерките в СВOMP от ОПРЧР“

Бюджет на мярката – 100 000 лева

Финансови параметри на проектите:

Минимален размер на допустимите разходи за проект - **20 000 лева**

Максимален размер на допустимите разходи за проект- **100 000 лева**

Интензитет на финансовата помощ – 100 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи.

Режим на минимална помощ - виж „Общи изисквания за мерките в СВOMP от ОПРЧР“

Критерии за избор на проекти - Съгласно одобрените от КН на ОПРЧР 2014-2020 г. - виж „Общи изисквания за мерките в СВOMP от ОПРЧР“

Специфични за територията и местната общност критерии

Раздел	Скала на оценка	Максимален брой точки
--------	-----------------	-----------------------

<p>Свързаност на проекта с друг проект от Стратегията или проекта решава проблем идентифициран като такъв при анализите на територията</p>		15
<ul style="list-style-type: none"> - Проекта е свързан и допълва проект по ОПИК и/или ПРСР от Стратегията; - Проекта решава проблем, идентифициран като такъв при анализите на територията; - Проекта допълва други сходни проекти, реализирани на територията по мярка от ОПРЧР на национално ниво; 	много добре	5x3
<p>Два от горепосочените критерии са изпълнени</p>	задоволително	5x2
<p>Един от горепосочените критерии е изпълнен</p>	много слабо	5x1
<p>Нито един от посочените критерии не е изпълнен</p>		0
<p>Териториална специфика и идентичност</p>		20
<p>- Дейностите по проекта са в съответствие със програмните документи на общините в областта на социалното подпомагане</p>	да	5
<p>- Проекта включва иновативни дейности/услуги за територията</p>	да	5
<p>- Проекта включва интегрирани дейности за социално включване</p>	да	5
<p>- Дейностите по проекта, включват включват пълен пакет от услуги, които спомагат за социалната интеграция и за трудовата интеграция на лицата</p>	да	5
<p>ОБЩ МАКСИМАЛЕН БРОЙ ТОЧКИ</p>		35

<p>Мярка 2.3 /ОПРЧР/ „Повишаване на достъпа до услуги, които са на достъпна цена, устойчиви и висококачествени, включително здравни и социални услуги от общ интерес”</p>	<p>Цел на мярката: Повишаване качеството на живот, насърчаване на социалното включване и интегриране в обществото на групите в неравностойно положение и със специални потребности</p> <p>Съответствие на мярката с приоритетите на програмата, в т.ч. цел на мярката и приноса ѝ към определена специфична цел от ОПРЧР;</p> <p>Мярката ще допринесе за увеличаване на възможностите за подобряване качеството на живот и броя на хората от уязвимите групи и/или техните семейства на територията на МИГ, получили специфични социални услуги, предоставяни по ОПРЧР, Инвестиционен приоритет № 3 /ПО 2/:</p> <p>Специфична цел 1 „Подобряване на достъпа на хора с увреждания и хора над 65 г. в невъзможност за самообслужване до услуги за социално включване и здравеопазване“;</p> <p>Специфична цел 2: Намалване броя на възрастните и хората с увреждания, настанени в институции чрез предоставяне на социални и здравни услуги в общността, включително услуги за дългосрочна грижа</p> <p>Специфична цел 3: Намалване броя на децата и младежите, настанени в институции чрез предоставяне на социални и здравни услуги в общността</p> <p>Целева група или групи и идентифицираните техни проблеми, които мярката адресира;</p> <p><i>1. <u>Хора с увреждания; хора над 65 г. в невъзможност за самообслужване; възрастни в риск; лица, заети в специализираните институции; служители на доставчици на социални и здравни услуги</u></i></p> <p><i>2. <u>Възрастни, включително с увреждания, настанени в специализирани институции и техните семейства; възрастни в риск; служители в организации и институции, ангажирани с процесите на деинституционализация</u></i></p> <p><i>3. <u>Семейства с деца, вкл. с увреждания; деца в риск; деца и младежи, включително с увреждания, настанени в специализирани институции и техните семейства; служители в организации и институции, ангажирани с процесите на деинституционализация</u></i></p> <p>Основният проблем на хората над 65 г., хората с увреждания и възрастните в риск е невъзможността да организират самостоятелно бита си и ежедневните си дейности, както и липсата на социални контакти. Те имат необходимост от предоставяни в домашна среда социални и здравни услуги. Лицата работещи в специализираните институции и служители на доставчици на социални и здравни услуги имат нужда от повишаване на своята квалификация, опит и умения за работа в тази среда.</p> <p>Свободното и пълноценно личностно развитие на децата, настанени в специализирани институции ги лишава от възможността да се развиват и живеят в среда, близка до домашната и те се нуждаят от превенция на настаняване на в тях. От друга страна, извеждането на вече настанените, чрез предоставяне на алтернативни социални услуги в общността, близки до семейната грижа, ще допринесе за преодоляване на негативното влияние върху развитието им.</p> <p>Допустими типове бенефициенти за изпълнение на мярката и защо са избрани тези типове бенефициенти:</p>
---	---

Неправителствени организации; организации, предоставящи посреднически услуги на пазара на труда; обучителни организации; доставчици на социални услуги; доставчици на здравни услуги; общини.

Общините от територията на МИГ са основните бенефициенти по мярката, имайки в предвид богатия им досегашен опит в прилагането и изпълнението на дейностите, свързани с предоставянето на такъв тип социални услуги в общността. Доставчиците на социални услуги, НПО, доставчиците на здравни услуги и организациите предоставящи посреднически услуги ще бъдат един от основните партньори на общините при предоставянето на социалните услуги. Те ще бъдат и основна целева група при реализацията на дейности, свързани с повишаване на квалификацията на персонала, зает с изпълнение на дейности по проектите. Обучителните организации ще предоставят услуги по обучения за повишаване на квалификацията на персонала. Основната роля на неправителствения сектор е като партньор по реализацията на проектните предложения и цели активизиране и привличане на по-голяма част от обществото да бъде съпричастна към проблемите на групите в неравностойно положение и със специални потребности.

Иновативни подходи при решаването на идентифицираните проблеми на целевите групи (ако са идентифицирани такива), вкл. иновативни за територията подходи (ако са идентифицирани такива);

Мярката е иновативна по своята същност. Възрастните хора и лицата с увреждания ще имат гарантирана възможност за избор на услуги и ще бъдат подпомагани при вземане на решение коя е услугата, която в максимална степен отговаря на техните потребности. Ще бъде насърчавано и предоставянето на мобилни услуги и създаването на мобилни социални групи.

Допустими дейности:

1. Предоставяне на подкрепящи услуги, в т.ч. интегрирани междусекторни услуги в общността или в домашна среда; услуги за ранно детско развитие; услуги за превенция и ранна интервенция за деца, услуги за възрастни хора (включително самотноживеещи хора над 65 г. в невъзможност за самообслужване), за хора с увреждания и други уязвими групи от населението;
2. Осигуряване на необходимите ресурси и услуги, включително услуги по превенция за премахване на институционалния модел на грижа за децата и младежите чрез създаване на мрежи от социални услуги и междусекторни услуги в общността, в семейна или близка до семейната среда;
3. Осигуряване на необходимите ресурси и услуги за премахване на институционалния модел на грижа за възрастните хора и хората с увреждания чрез създаване на мрежа от социални и междусекторни услуги в общността;
4. Развитие на приемна грижа и други превантивни и алтернативни форми на грижа и услуги;
5. Подобряване достъпа до здравеопазване и промоция на здравето, в т.ч. чрез целеви действия, насочени към деца, младежи и уязвими групи;
6. Местни социални дейности за социално включване.

Допустими разходи - Предвидените разходи да са в съответствие с разпоредбите на глава 5, раздел I от ЗУСЕСИФ, Регламент 1303/2013 г, Регламент 1304/2013 г, Регламент 966/2012 г. ЗУСЕСИФ, както и приложимата национална уредба - *виж* „Общи изисквания за мерките в СВOMP от ОПРЧР“

Бюджет на мярката – 680 000 лева

Финансови параметри на проектите:

Минимален размер на допустимите разходи за проект - **30 000 лева**

Максимален размер на допустимите разходи за проект- **391 166 лева**

Интензитет на финансовата помощ – 100 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи.

Режим на минимална помощ - виж „Общи изисквания за мерките в СВOMP от ОПРЧР“

Критерии за избор на проекти - Съгласно одобрените от КН на ОПРЧР 2014-2020 г. - виж „Общи изисквания за мерките в СВOMP от ОПРЧР“

Специфични за територията и местната общност критерии

Раздел	Скала на оценка	Максимален брой точки
Свързаност на проекта с друг проект от Стратегията или проекта решава проблем идентифициран като такъв при анализите на територията		15
- Проекта е свързан и допълва проект по ОПИК и/или ПРСР от Стратегията; - Проекта решава проблем, идентифициран като такъв при анализите на територията; - Проекта допълва други сходни проекти, реализирани на територията по мярка от ОПРЧР на национално ниво;	много добре	5x3
Два от горепосочените критерии са изпълнени	задоволително	5x2
Един от горепосочените критерии е изпълнен	много слабо	5x1
Нито един от посочените критерии не е изпълнен		0
Териториална специфика и идентичност		25
- Дейностите по проекта са в съответствие със програмните документи на общините в областта на социалното подпомагане	да	5
- Проекта включва иновативни дейности/услуги за територията	да	5
- Дейностите по проекта са за между секторни услуги за хора с увреждания	да	5
- Дейностите по проекта са за предотвратяване на настаняване в специализирани институции на деца	да	5
- Дейностите по проекта включват предоставянето на интегрирани услуги	да	5
ОБЩ МАКСИМАЛЕН БРОЙ ТОЧКИ		40

ОБЩИ УСЛОВИЯ ПО МЕРКИТЕ ОТ СТРАТЕГИЯТА ЗА ВОМР ОТ ОПИК (ЕФРР)

Водещи принципи за финансиране по проектите и дейностите

1. Тематична концентрация – по приоритетна ос 1 Технологично развитие и иновации подкрепата ще бъде предоставяна само за дейности, попадащи в обхвата на областите за интелигентна специализация, определени в Цел 1 и Цел 2 на ИСИС; по приоритетна ос 2 Капацитет за растеж на МСП с безвъзмездна финансова помощ ще бъдат финансирани дейности в области, свързани с европейски и регионални предизвикателства и секторите на „Националната стратегия за насърчаване на малки и средни предприятия” 2014 - 2020.

2. Финансиране, основано на нуждите – избраните дейности следва да отговарят на основните предизвикателствата пред бизнеса/икономиката, които са идентифицирани на територията и съгласно Споразумението за партньорство, Стратегията на ОПИК 2014-2020, приложимите стратегически документи и документите в изпълнение на специфичните предварителни условия.

3. Принцип на устойчиво развитие – при финансирането ще се търси устойчивоост на постигнатите резултати и дългосрочност на ефектите върху целевите групи.

4. Ефективност и ефикасност на инвестициите – избраните дейности следва да отговарят в пълна степен на целите на програмата, при най-адекватното съотношение между очакваните разходи и ползи. При избора на проекти ще се гарантира насочване на инвестициите към най-устойчивите варианти с най-ефективно използване на ресурсите.

5. Релевантност - избраните операции следва да допринасят за изпълнението на индикаторите за продукт и резултат.

Недопустими разходи - Недопустимите разходи се определят на основа на изискванията на Глава 5, Раздел I от ЗУСЕСИФ, приложимите подзаконовни нормативни актове и национално законодателство и разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета.

Съгласно разпоредбите на чл. 27 на Постановление № 119 от 20 май 2014 г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд на Европейския съюз и от Европейския фонд за морско дело и рибарство, за финансовата рамка 2014 – 2020 г. не са допустими за съфинансиране от ЕФРР, ЕСФ, КФ и ЕФМДР на Европейския съюз:

1. разходи, финансирани по друга операция, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, от бюджета на Общността или от друга донорска програма;
2. глоби, финансови санкции и разходи за разрешаване на спорове;
3. комисионите и загубите от курсови разлики при обмяна на чужда валута;
4. данък върху добавената стойност, освен когато не е възстановим;
5. закупуване на дълготрайни материални активи – втора употреба;
6. разходите за гаранции, осигурени от банка или от друга финансова институция, с изключение на разходите по финансови инструменти.

Не са допустими за съфинансиране от ЕФРР, ЕСФ, КФ и ЕФМДР на Европейския съюз при безвъзмездна финансова помощ и възстановима помощ следните разходи:

1. лихви по дългове, с изключение на свързани с безвъзмездна финансова помощ, предоставени под формата на лихвени субсидии или субсидии за гаранционни такси;

2. субсидиране на лихва по одобрени схеми за държавни помощи и разносните за финансови трансакции.

Не са допустими за съфинансиране от Европейския фонд за регионално развитие и от Кохезионния фонд на Европейския съюз следните разходи за:

1. извеждането от експлоатация или строежът на атомни електроцентрали;

2. инвестиции за постигане намаляване на емисиите на парникови газове от дейности, изброени в приложение I към Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ, L 275, 25.10.2003 г., стр. 32);

3. производството, обработката и продажбата на тютюн и тютюневи изделия;

4. предприятия в затруднение, така както са определени в правилата на Европейския съюз за държавните помощи;

5. инвестиции в летищна инфраструктура, освен ако са свързани с опазването на околната среда или са придружени от инвестиции, необходими за смекчаване или за намаляване на отрицателното й въздействие върху околната среда.

На основание на чл. 57, ал. 2 от ЗУСЕСИФ не са допустими разходи за проекти или дейности, които са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него.

В рамките на избраните мерки няма да бъдат подкрепяни дейности, финансирани по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Общността или друга донорска програма, като проверката ще се извършва на ниво индивидуален проект.

Общи условия за допустимост на кандидатите

1. Със средства от ОПИК не се допуска финансиране на проекти, изпълнявани от микро предприятия в рамките на селски райони и от предприятия, които не са допустими съгласно координацията на ОПИК с други програми.

2. Кандидатите трябва да са търговци по смисъла на Търговския закон или Закона за кооперациите.

3. Кандидатите трябва да отговарят на изискванията за малко или средно предприятие съгласно Закона за малките и средни предприятия и Приложение I на Регламент (ЕС) № 651/2014.

4. Не могат да участват в процедурата за подбор на проекти и не могат да получат безвъзмездна финансова помощ кандидати, които попадат в забранителните режими на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г.

ОПИК - ПРИОРИТЕТНА ОС 1 „ТЕХНОЛОГИЧНО РАЗВИТИЕ И ИНОВАЦИИ“ **ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ 1.1 „ТЕХНОЛОГИЧНО РАЗВИТИЕ И ИНОВАЦИИ“**

Мярка 1.1
Подкрепа за
внедряване на
иновации в
предприятията

Цел на мярката от Стратегията: Подкрепа за въвеждането на иновации в предприятията от територията на МИГ, свързани с тематичните области на ИСИС.
Съответствие с приоритетите на ОПИК 2014-2020, в т.ч. цел и принос към определена специфична цел на програмата – мярката съответства изцяло на ПРИОРИТЕТ 1. „Технологично развитие и иновации“, Инвестиционен приоритет 1.1: „Технологично развитие и иновации“ и ще допринесе пряко за постигането на

Специфична цел 1.1. „Технологично развитие и иновации“ („интелигентен— растеж) от ОПИК 2014 – 2020 и Тематична цел 1 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г.

Съответствие на дейността с идентифицираните проблеми на територията; специфика по отношение на обхванатата територия.

Природните дадености - наличие на минерални извори и условията за био земеделие и животновъдство слагат фокус върху медицинския и лечебен туризъм, методите за чисто производство, съхранение и преработка на местни специфични хранителни и екологично чисти продукти /напр. мляко и млечни продукти/. Територията има потенциал за развитие на алтернативен екстремн туризъм и спорт (за стимулиране на несезонен, немасов, а постоянен нишов туризъм), което е част от тематичната област на ИСИС „Нови технологии в креативните и рекреативните индустрии”.

Целева група и идентифицирани проблеми, които мярката адресира.

Целева група са предприятия, с минимум три приключили финансови години, разработващи/внедряващи иновации, вкл. и съществуващи предприятия, изпитващи нужда от въвеждането на специфични мерки за подкрепа на иновационната им дейност за увеличаване на инвестициите в продуктови, процесни, маркетингови и/или организационни иновации.

Целева група са и предприятия от територията на МИГ, в сътрудничество с други български или европейски предприятия, висши училища и/или изследователски организации, които се нуждаят от засилването на сътрудничеството между образование-наука-бизнес и стимулиране на сътрудничеството с научните среди.

Иновативни подходи при решаването на идентифицираните проблеми на целевите групи (ако са идентифицирани такива), вкл. иновативни за територията подходи (ако са идентифицирани такива)

Засилването на иновационната дейност на предприятията ще се постигне, както чрез стимулиране на инвестициите (публични и частни) в НИРД, така и чрез увеличаване на инвестициите в продуктови, процесни, маркетингови и/или организационни иновации.

Допустими кандидати - Допустими са само кандидати, които са юридически лица или еднолични търговци, регистрирани съгласно Търговския закон или Закона за кооперациите и имат седалище на територията на МИГ. Кандидатите трябва да имат минимум три приключени финансови години. Допустими са кандидати, осъществяващи дейност във всички отрасли/ сектори, с изключение на изрично забранените в Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014 от 17 юни 2014 година, Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г.

Допустими дейности - ще се подпомагат само дейности попадащи в специфичните тематични области на Иновационната стратегия за интелигентна специализация /ИСИС/: ИКТ и информатика; мехатроника и чисти технологии; индустрия за здравословен живот и биотехнологии; нови технологии в креативните и рекреативните индустрии. Проектите трябва да внедряват иновация, която е собствена разработка или на база интелектуални права, придобити от трети лица и могат да включват следните дейности:

1. Придобиване на ново оборудване, необходимо за внедряване в производството на иновативния продукт (стока или услуга) или процес;
2. Придобиване на права на интелектуална собственост върху иновациите, които ще бъдат подкрепяни по процедурата;
3. Придобиване/разработване на специализиран софтуер, необходим за внедряването на иновативния продукт (стока или услуга) или процес.
4. Консултантски и помощни услуги в подкрепа на иновациите - Консултиране, подпомагане и обучение в областта на трансфера на знания; в областта на придобиването, защитата и експлоатацията на нематериални активи; в областта на използването на стандарти и на правилата, които ги уреждат.

Допустими разходи

1. Разходи за придобиване на машини, съоръжения и оборудване, представляващи дълготрайни материални активи, необходими за изпълнението на дейностите по проекта;
2. Разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи (вкл. разходи за разработване на софтуер), необходими за изпълнението на дейностите по проекта;
3. Разходи за консултантски и помощни услуги в подкрепа на иновациите.

Допустимите разходи се определят на база на изискванията на Глава 5, Раздел I от ЗУСЕСИФ, приложимите подзаконовни нормативни актове и национално законодателство и разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета.

Съгласно чл. 57, ал. 1 от ЗУСЕСИФ разходите се считат за допустими, ако са налице едновременно следните условия:

1. разходите са за дейности, съответстващи на критериите за подбор на операции и се извършват от допустими бенефициенти съгласно съответната програма по чл. 3, ал. 2;
2. разходите попадат във включени в документите по чл. 26, ал. 1 и в одобрения проект категории разходи;
3. разходите са за реално доставени продукти, извършени услуги и строителни дейности;
4. разходите са извършени законосъобразно съгласно приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство;
5. разходите са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система;
6. за направените разходи е налична одитна следа съгласно минималните изисквания на чл. 25 от Делегиран регламент (ЕС) № 480/2014 на Комисията от 3 март 2014 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално

развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство (ОВ, L 138/5 от 13 май 2014 г.) и са спазени изискванията за съхраняване на документите съгласно чл. 140 от Регламент (ЕС) № 1303/2013;

7. разходите са съобразени с приложимите правила за предоставяне на държавни помощи.

Доколкото друго не е предвидено, разходите са допустими, ако са платени в срока за допустимост на разходите за съответния програмен период.

Размер на финансовата помощ - 400 000 лева /общ бюджет на мярката/

Интензитет на финансовата помощ - до 90 % от общата стойност на допустимите разходи, в съответствие с правилата за минимална помощ (правилото de minimis) по смисъла на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis, публикуван в Официален вестник на ЕС L 352 от 24.12.2013 г. Максималният размер на помощта по режим „de minimis“, за която се кандидатства заедно с другите получени минимални помощи, не може да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро и съответно левовата равностойност на 100 000 евро в случай на едно и също предприятие, което осъществява шосейни товарни превози за чужда сметка за период от три бюджетни години.

Финансови параметри

Минимален размер на допустимите разходи за проект - **50 000 лева**

Максимален размер на допустимите разходи за проект - **391 166 лева**

Очакван принос:

1. Повишаване на иновационната дейност на предприятията, вследствие на създадените възможности за взаимно сътрудничество, обмен и споделяне на идеи и ресурси. В резултат ще нарастне делът на предприятията, разработващи и внедряващи иновации в партньорство с останалите участници в иновационната верига, което ще доведе до изграждане на иновационен капацитет в определените по Цел 1 и Цел 2 на ИСИС области и създаване на дългосрочни конкурентни предимства.

2. Увеличаване броя на предприятията, които самостоятелно разработват, внедряват и разпространяват иновации, в резултат на което ще се повиши иновационният им капацитет и конкурентоспособност.

3. Засилване на иновационната дейност на предприятията чрез стимулиране на инвестициите в Научно-изследователска и развойна дейност (НИРД) и увеличаване на инвестициите в продуктови, процесни, маркетингови и/или организационни иновации.

Критерии за избор на проекти - Подборът на проекти към стратегии за местно развитие при прилагане на ВОМР се определя в Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове и в нормативния акт по чл. 28, ал. 1, т. 2 на Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове.

Специфични за територията и местната общност критерии		Точки
I. Съответствие с хоризонталните политики на ЕС (вкл. пряко/непряко положително въздействие върху околната среда, енергийна ефективност, равни възможности, социално включване, заетост, информационно общество)		15
1. Проектът има ясно обосновано пряко положително въздействие върху опазването на околната среда		3
2. Проектът има ясно обосновано пряко положително въздействие върху насърчаване на равните възможности и социалното включване		3
3. Проектът има ясно обосновано пряко положително въздействие върху създаването на заетост		3
4. Проектът има ясно обосновано пряко положително въздействие върху насърчаване използването на информационно-комуникационните технологии		3
5. Проектът има ясно обосновано пряко положително въздействие върху енергийна ефективност		3
II. Преодоляване на вътрешно териториалните различия		9
1. Проекта решава проблем, идентифициран като такъв при анализите на територията		3
2. Проектът е за дейности извън общинските центрове		3
3. Проектът създава заетост извън общинските центрове		3
Максимален брой точки:		24

**ПРИОРИТЕТНА ОС 2 „ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО И КАПАЦИТЕТ ЗА РАСТЕЖ НА МСП“
ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ 2.2: КАПАЦИТЕТ ЗА РАСТЕЖ НА МСП**

<p>Мярка 2.2 /ОПИК/ Подобряване на производствения капацитет в МСП</p>	<p>Цел на мярката: Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика и възможностите за създаване на местен бизнес, вкл. чрез диверсификация и алтернативни дейности</p> <p>Съответствие с приоритетите на ОПИК 2014-2020, в т.ч. цел и принос към определена специфична цел на програмата – мярката съответства изцяло на Приоритетна ОС 2 „Предприемачество и капацитет за растеж на МСП“, Инвестиционен приоритет 2.2. „Капацитет за растеж на МСП“ и пряко допринася за изпълнението на Специфична цел 2.2. „Капацитет за растеж на МСП“ от ОПИК 2014 – 2020 г. и Тематична цел 3 на Регламент (ЕС) № 1303/2013 г.</p> <p>Съответствие на дейността с идентифицираните проблеми на територията; специфика по отношение на обхванатата територия.</p> <p>Според анализите и проучванията, най-много промишлени предприятия на територията попадат в категорията „Нискотехнологични и средно нискотехнологични промишлени предприятия“. Същите се нуждаят от повишаване на производствения си капацитет, оптимизация на производствените процеси, замяна на морално остарели технологии с нови такива и повишаване на качество на произвежданите продукти.</p>
---	--

Целева група и идентифицирани проблеми, които мярката адресира.

1. МСП, според НСНМСП, нуждаещи се от общи производствени инвестиции за подобряване на производствения капацитет за растеж, чрез ефективното и ефикасно използване на факторите на производство и чрез изграждането на възможности за възприемане и адаптиране на европейски и международни знания и технологии;
2. МСП, според НСНМСП, нуждаещи се от подкрепа за специализирани услуги за развитие и укрепване на управленски капацитет;
3. МСП, според НСНМСП, нуждаещи се от подкрепа за растеж, чрез подобряване на качеството и чрез насърчаване на използването на информационни и комуникационни технологии и услуги;

Допустими кандидати

Малки и средни предприятия със седалище на територията на МИГ и които имат минимум три приключени финансови години. Да развиват своята основна икономическа дейност в една от определените в Националната стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия 2014-2020 групи сектори на икономическа дейност.

Кандидатите за подпомагане трябва да са с код на основна икономическа дейност по Класификация на икономическите дейности (КИД - 2008) в една от посочените групи сектори на икономическа дейност съгласно тяхната технологична интензивност, като следва:

Високотехнологични и средно високотехнологични промишлени производства:

C20 „Производство на химични продукти“; C21 „Производството на лекарствени вещества и продукти“; C26 „Производството на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти“; C27 „Производство на електрически съоръжения“; C28 „Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение“; 29 „Производство на автомобили, ремаркета и полуремаркета“; C30 „Производство на превозни средства, без автомобили“

Интензивни на знание услуги: J58 „Издателска дейност“; J59 „Производството на филми и телевизионни предавания, звукозаписване и издаване на музика“; J60 „Радио- и телевизионна дейност“; J61 „Далекосъобщения“; J62 „Дейности в областта на информационните технологии“; J63 „Информационни услуги“; M72 „Научноизследователска и развойна дейност“

Нискотехнологични и средно нискотехнологични промишлени производства:

C10 „Производство на хранителни продукти“; C11 „Производство на напитки“; C13 „Производство на текстил и изделия от текстил, без облекло“; C14 „Производство на облекло“; C15 „Обработка на кожи; производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм“; C16 „Производство на дървен материал и изделия от дървен материал и корк, без мебели; производство на изделия от слама и материали за плетене“; C17 „Производство на хартия, картон и изделия от хартия и картон“; C18 „Печатна дейност и възпроизвеждане на записани носители“; C19 „Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти“; C22 „Производство на изделия от каучук и пластмаси“; C23 „Производство на изделия от други неметални минерални суровини“; C24 „Производство на основни метали“; C25 „Производство на метални изделия, без

машини и оборудване“; С31 „Производство на мебели“; С32 „Производство, неклассифицирано другаде“; С33 „Ремонт и инсталиране на машини и оборудване“

Допустими дейности: Общи производствени инвестиции за подобряване на производствения капацитет за растеж чрез ефективното и ефикасно използване на факторите на производство и чрез изграждането на възможности за възприемане и адаптиране на европейски и международни знания и технологии; Подкрепа за специализирани услуги за МСП за развитие и укрепване на управленски капацитет; Подкрепа за растеж на предприятия чрез подобряване на качеството и чрез насърчаване на използването на информационни и комуникационни технологии и услуги; Дейности за подобряване на производствените процеси и/или; Дейности за добавяне на нови характеристики или подобряване на съществуващите продукти и услуги, и/или дейности за разнообразяване на асортимента от продукти и услуги на предприятията и/или дейности за внедряване на нови технологии за подобряване на ресурсната ефективност и ефикасност в производствения процес. Дейностите са допустими само ако представляват инвестиции в материални и нематериални активи, свързани със: създаването на нов стопански обект или разширяването на капацитета на съществуващ стопански обект.

Допустими разходи Разходи за придобиване на машини, съоръжения и оборудване, представляващи дълготрайни материални активи, необходими за изпълнението на дейностите по проекта; Разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи, необходими за изпълнението на дейностите по проекта.

Допустимите разходи се определят на база на изискванията на Глава 5, Раздел I от ЗУСЕСИФ, приложимите подзаконовни нормативни актове и национално законодателство и разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета.

Съгласно чл. 57, ал. 1 от ЗУСЕСИФ разходите се считат за допустими, ако са налице едновременно следните условия:

1. разходите са за дейности, съответстващи на критериите за подбор на операции и се извършват от допустими бенефициенти съгласно съответната програма по чл. 3, ал. 2;
2. разходите попадат във включени в документите по чл. 26, ал. 1 и в одобрения проект категории разходи;
3. разходите са за реално доставени продукти, извършени услуги и строителни дейности;
4. разходите са извършени законосъобразно съгласно приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство;
5. разходите са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система;

б. за направените разходи е налична одитна следа съгласно минималните изисквания на чл. 25 от Делегиран регламент (ЕС) № 480/2014 на Комисията от 3 март 2014 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство (ОВ, L 138/5 от 13 май 2014 г.) и са спазени изискванията за съхраняване на документите съгласно чл. 140 от Регламент (ЕС) № 1303/2013;

7. разходите са съобразени с приложимите правила за предоставяне на държавни помощи.

Доколкото друго не е предвидено, разходите са допустими, ако са платени в срока за допустимост на разходите за съответния програмен период.

Размер на финансовата помощ - 2 500 000 лева /общ бюджет на мярката/

Интензитет на финансовата помощ - до 90 % от общата стойност на допустимите разходи, в съответствие с правилата за минимална помощ (правилото de minimis) по смисъла на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis, публикуван в Официален вестник на ЕС L 352 от 24.12.2013 г. Максималният размер на помощта по режим „de minimis“, за която се кандидатства заедно с другите получени минимални помощи, не може да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро и съответно левовата равностойност на 100 000 евро в случай на едно и също предприятие, което осъществява шосейни товарни превози за чужда сметка за период от три бюджетни години.

Финансови параметри

Минимален размер на допустимите разходи за проект - **100 000 лева**

Максимален размер на допустимите разходи за проект - **391 166 лева**

Очакван принос

1. Подобряване на конкурентоспособността на МСП - чрез внедрени технологии за подобряване на производствения процес, постигане на по-висока производителност, намаляване на производствените разходи и оптимизиране на производствената верига, съответно повишаване на добавената стойност и активно включване във всички етапи на веригата за добавяне на стойност.

2. Подобряване на капацитета на МСП за работа в интензивно конкурентни пазари, с повишаване на конкурентоспособността, чрез подобряване, поддържане и гарантиране на качеството на реализираните продукти/процеси/услуги и осигуряване на обективни гаранции за качество и ползване на добри производствени практики, както и чрез развитие и укрепване на управленския капацитет.

3. Подобряване на капацитета на МСП за правене на конкурентен и устойчив на динамично развиващите се пазари бизнес, чрез повишаване и подобряване на използването на ИКТ и услуги, и оптимизиране на процесите за управление на бизнеса.

Критерии за оценка - Подборът на проекти към стратегии за местно развитие при прилагане на ВОМР се определя в Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове и в нормативния акт по чл. 28, ал. 1, т. 2 на Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове.

Специфични за територията и местната общност критерии	Точки
I. Съответствие с хоризонталните политики на ЕС (вкл. пряко/непряко положително въздействие върху околната среда, енергийна ефективност, равни възможности, социално включване, заетост, информационно общество)	15
1. Проектът има ясно обосновано пряко положително въздействие върху опазването на околната среда	3
2. Проектът има ясно обосновано пряко положително въздействие върху насърчаване на равните възможности и социалното включване	3
3. Проектът има ясно обосновано пряко положително въздействие върху създаването на заетост	3
4. Проектът има ясно обосновано пряко положително въздействие върху насърчаване използването на информационно-комуникационните технологии	3
5. Проектът има ясно обосновано пряко положително въздействие върху енергийна ефективност	3
II. Преодоляване на вътрешно териториалните различия	9
1. Проекта решава проблем, идентифициран като такъв при анализите на територията	3
2. Проектът е за дейности извън общинските центрове	3
3. Проектът създава заетост извън общинските центрове	3
Максимален брой точки:	24

<i>ОПНОИР (ЕСФ)</i>	Неприложимо
<i>ОПОС (ЕФРР)</i>	Неприложимо
<i>ПМДР (ЕФМДР)</i>	Неприложимо

6. ФИНАНСОВ ПЛАН:

6.1. Индикативно разпределение на средствата по програми/фондове и по мерки: (не повече от 2 страници)

Код на мярката	Име на мярката	Общо за периода на стратегията	
		лева	%
МЕРКИ, ФИНАНСИРАНИ ОТ ПРСР 2014 – 2020 Г. (ЕЗФРСР)		2 933 745,00	40,11
МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ“		400 000,00	5,47
4.1.1	Инвестиции в земеделски стопанства	300 000,00	4,10
4.2.1	Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти	100 000,00	1,37
МЯРКА 6 „РАЗВИТИЕ НА СТОПАНСТВА И ПРЕДПРИЯТИЯ“		1 000 000,00	13,67
6.4.1	Инвестиционна подкрепа за неземеделски дейности	1 000 000,00	10,94
МЯРКА 7 „ОСНОВНИ УСЛУГИ И ОБНОВЯВАНЕ НА СЕЛАТА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ“		1 433 745,00	19,60
7.2	Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура	1 200 000,00	16,41
7.5	Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдих, туристическа инфраструктура	233 745,00	3,19
	Мерки, които не са част от ПРСР 2014 – 2020 г., но са включени в Регламент (ЕС) № 1305/2013 (финансирани от ЕЗФРСР)		
	<i>Неприложимо</i>		
Мерки, извън обхвата на мерките от Регламент (ЕС) № 1305/2013, но съответстващи на целите на регламента (финансирани от ЕЗФРСР)		100 000,00	1,37
21	„Съхраняване, развитие и валоризиране на местното природно, културно наследство и традиции“	100 000,00	1,37
	Мерки, финансирани от ОПНОИР (ЕСФ)		
	<i>Неприложимо</i>		
	Мерки, финансирани от ОПОС (ЕФРР)		
	<i>Неприложимо</i>		
МЕРКИ, ФИНАНСИРАНИ ОТ ОПРЧР (ЕСФ)		1 480 000,00	20,24
ПРИОРИТЕТНА ОС № 1 „ПОДОБРЯВАНЕ ДОСТЪПА ДО ЗАЕТОСТ И КАЧЕСТВОТО НА РАБОТНИТЕ МЕСТА”		600 000,00	8,20
1.6	Подобряване на равния достъп до възможностите за учене през целия живот за всички възрастови групи	100 000,00	1,37

1.7	Приспособяване на работниците, предприятията и предприемачите към промените	500 000,00	6,83
ПРИОРИТЕТНА ОС № 2 „НАМАЛЯВАНЕ НА БЕДНОСТТА И НАСЪРЧАВАНЕ НА СОЦИАЛНОТО ВКЛЮЧВАНЕ”		880 000,00	12,03
2.1	Социално-икономическа интеграция на маргинализирани общности като ромите	100 000,00	1,37
2.2.1	Активно приобщаване, включително с оглед насърчаване на равните възможности и активното участие и по-добрата пригодност за заетост	100 000,00	1,37
2.3	Повишаване на достъпа до услуги, които са на достъпна цена, устойчиви и висококачествени, включително здравни и социални услуги от общ интерес	680 000,00	9,29
МЕРКИ, ФИНАНСИРАНИ ОТ ОПИК (ЕФРР)		2 900 000,00	39,65
ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ 1.1 „ТЕХНОЛОГИЧНО РАЗВИТИЕ И ИНОВАЦИИ“		400 000,00	5,47
1.1	Подкрепа за внедряване на иновации в предприятията	400 000,00	5,47
ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ 2.2 „КАПАЦИТЕТ ЗА РАСТЕЖ НА МСП“		2 500 000,00	34,18
2.2	Подобряване на производствения капацитет в МСП	2 500 000,00	34,18
	Мерки, финансирани от ПМДР (ЕФМДР)		
	<i>Неприложимо</i>		
ОБЩО ЗА ПРОЕКТИ КЪМ СТРАТЕГИЯТА ЗА ВОМР:		7 313 745,00	100
<i>Текущи разходи и популяризиране на стратегия за водено от общностите местно развитие (25 на сто от общите публични разходи от ЕЗФРСР, включващи разходите по подмярка 19.2 и подмярка 19.4)</i>		977 915,00	25

6.2. Финансова обосновка на бюджета и разпределението на средствата по програми и по мерки: (не повече от 2 страници)

Целите на Стратегията за ВОМР ще бъдат постигнати, чрез прилагането на 6 мерки от ПРСР 2014-2020 г., вкл. /19.4 Текущи разходи и популяризиране на Стратегията за ВОМР/ и една собствена мярка с общ бюджет 2 933 745 лв. От ОПИК са избрани 2 мерки с бюджет 2 900 000 лева и от ОПРЧР 5 мерки с бюджет 1 480 000 лева.

Изхождайки от анализите на нуждите и потенциала на територията към Приоритет 1 „Постигане на устойчив икономически растеж и създаване на заетост“, който цели повишаване на конкурентоспособността на местната икономика и разнообразяване възможностите за създаване на местен бизнес и заетост на населението извън земеделието са насочени общо 3 900 000 лева или 53,32 % от средствата. Специфичните цели на този приоритет ще бъдат постигнати, чрез прилагането на съответните мерки и следния бюджет:

Мярка 1.1 /ОПИК/ „Подкрепа за внедряване на иновации в предприятията“ /400 000 лв., 5,47 %/ и Мярка 2.2 /ОПИК/ „Подобряване на производствения капацитет в МСП“ /2 500 000 лв., /34,18 % от целия бюджет/ ще се допринесат за постигането на Специфична цел 1.1 „Технологично обновление на МСП и въвеждане на иновации“. За изпълнението на Специфична цел 1.2 „Разнообразяване възможностите за създаване на местен бизнес и заетост на населението извън земеделието“ ще бъдат използвани средства по мярка 6.4.1 /ПРСР/ „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“ /1 000 000 лева, /13,67 %/.

Като се вземат предвид потребностите от реструктуриране и модернизация на земеделието и добавянето на стойност към земеделските продукти, както и идентифицираните потребности на неземеделския бизнес, към Приоритет 2 „Повишаване на конкурентоспособността на земеделието и преработващата промишленост“ са насочени 400 000 лева или 5,47 % от средствата по Стратегията. Към Специфична цел 2.1 „Подобряване ефективността на земеделските стопанства“ е насочена Мярка 4.1.1 /ПРСР/ „Подкрепа за инвестиции в земеделски стопанства“ с 300 000 лева или 4,10 % от целия бюджет. Прилагането на Мярка 4.2.1 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ цели да укрепи хоризонталната и вертикална интеграция на хранителната верига и да насърчи изграждането на конкурентни предимства на основа качество и добавена стойност на продуктите и иновациите в преработвателния сектор и да способства за постигане Специфична цел 2.2 „Модернизиране на технологичната база и внедряване иновации в преработвателните предприятия“. За мярката са отделени 100 000 лева или 1,37 % от средствата по Стратегията.

За Приоритет 3 на стратегията за ВОМР „Осигуряване на социално включване за уязвими групи и подобряване достъпа до по-висока заетост за населението“ ще бъдат използвани средства в размер на 880 000 лева, 12,03 %, чрез прилагането на мерките от ОПРЧР - 1.6 „Подобряване на равния достъп до възможностите за учене през целия живот за всички възрастови групи“ /100 000 лева, 1,37 %/ и 1.7 „Приспособяване на работниците, предприятията и предприемачите към промените“ /500 000 лева, 6,83 % ще допринесат за постигането на Специфична цел 3.1 „Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места“.

Мерките 2.1 „Социално-икономическа интеграция на маргинализирани общности като ромите“ /100 000 лева, 1,37 %/ и 2.2.1 „Активно приобщаване, включително с оглед насърчаване на равните възможности и активното участие и по-добрата пригодност за заетост“ /100 000 лева, 1,37 %/ са насочени и ще имат пряк принос към Специфична цел 3.2 „Насърчаване на социалното включване“.

Мярка 7.2 /ПРСР/ „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ е основна мярка и ще бъде използвана за постигането на двете

специфични цели на Приоритет 4 „Подобряване на базисната инфраструктура и социалните и основни услуги за населението“ - Специфична цел 4.1 „Подобряване на основните и социалните услуги за населението“ и Специфична цел 4.2 „Развитие на инфраструктурата на територията“. Поради важността ѝ за нея са отделени 1 200 000 лева или 16,41 % от средствата по стратегията. За изпълнението на Специфична цел 4.2 и необходимостта от повишаване на достъпа до социални услуги за населението ще бъдат използвани средства и от ОПРЧР в размер на 680 000 лева или 9,29 % от средствата по Стратегията по мярка 2.3 „Повишаване на достъпа до услуги, които са на достъпна цена, устойчиви и висококачествени, включително здравни и социални услуги от общ интерес”.

По Приоритет 5 „Развитие на туристическите ресурси и многофункционална туристическа инфраструктура“ са отделени общо 333 745 лева или 4,56 %. Мярка 7.5 /ПРСР / „Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдих, туристическа инфраструктура“ е хоризонтална мярка и е насочена към изпълнението на двете специфични цели на приоритета - Специфична цел 5.1 „Изграждане на туристическа инфраструктура и атракции“ и Специфична цел 5.2 „Обособяване на специфични местни туристически продукти, основани на местната идентичност и културно наследство“ с 233 745 лева /3,19% от бюджета на Стратегията/.

1,37 % или 100 000 лева са отделени по разписаната собствена за МИГ „Белово, Септември, Велинград“ мярка 21 „Съхраняване, развитие и валоризиране на местното природно, културно наследство и традиции“, която също ще допринесе за постигането на Специфична цел 5.2 „Валоризация на природното и културно наследство и ефективни маркетинг и реклама на територията като туристическа дестинация“. За частния сектор са отделени 3 900 000 лева /53,32 %/ от средствата от двете програми ПРСР и ОПИК. Тук трябва да се добавят и средствата по мерките от ОПРЧР, по които работодателите са допустими като бенефициенти. Бюджетът за частния сектор и селското стопанство на територията на МИГ е обоснован от повишения интерес от страна на бизнеса и земеделските производители към кандидатстване с проект в МИГ, високата проектна готовност на двата сектора, както и от факта, че малките земеделски стопани и МСП срещат изключителни трудности при кандидатстване по националните програми.

За публичния и неправителствения сектор Стратегията предвижда 1 533 745 лева 20,97 % от средствата по ПРСР, плюс средствата по ОПРЧР. Осигуреното финансиране в публичния сектор има за задача да осигури доизграждане на местния капацитет за реализиране на местни политики с постигане на общозначими за общността резултати. Средствата по публичните мерки от ПРСР и ОПРЧР ще спомогнат за разнообразяване предлагането на социални услуги, подобряване и изграждане състоянието на необходимата инфраструктура за тяхното развитие с цел повишаване качеството на живот на местното население, уязвимите групи и малцинствата. Публичните организации ще имат възможност да се включат в доизграждането на туристическата инфраструктура, разнообразяване на туристическото предлагане и продукти, промотиране и реклама на територията. Предвидени са дейности и за съхраняване и развитие на местното културно наследство, бит, храни, продукти, обичаи и ритуали, и традиции и др./ с цел тяхната валоризация, интегрирането им в развитието на туризма и създаване на местен туристически продукт.

7. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ, ПОКАЗВАЩ КАК ЦЕЛИТЕ СА ПРЕВЪРНАТИ В ДЕЙСТВИЯ:

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1 – ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА, НАМАЛЯВАНЕ НА БЕДНОСТТА И ОСИГУРЯВАНЕ НА ЗАЕТОСТ

Приоритет 1 - Постигане на устойчив икономически растеж и създаване на заетост

Специфични цели	Мерки	Срок за реализация	Индикатор за продукт (изпълнени дейности) и резултат	Средства	Отговорни институции
Специфична цел 1.1 „Технологично обновление на МСП и въвеждане на иновации“	Мярка 1.1 /ОПИК/ „Подкрепа за внедряване на иновации в предприятията	1-ви прием Средата на 2017	Брой на предприятията, получаващи подкрепа; Брой подпомогнати нови предприятия; Частни инвестиции, допълващи публичната подкрепа за предприятията	400 000 ОПИК ПО 1	МИГ
		2-ри прием Средата на 2018		Остатък първа покана	
	Мярка 2.2 /ОПИК/ „Подобряване на производствения капацитет в МСП“	1-ви прием Средата на 2017	Брой на предприятията, получаващи подкрепа; Частни инвестиции, допълващи публичната подкрепа за предприятията	1 500 000 ОПИК ПО 2	
		2-ри прием Средата на 2018		1 000 000 ОПИК ПО 2	
		3-ти прием Края на 2018		Остатък предишни покани	
Резервен прием февруари 2019	Остатък предишни покани				
Специфична цел 1.2 „Разнообразяване възможностите за създаване на местен бизнес и заетост на населението извън земеделското“	Мярка 6.4.1 /ПРСР/ „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“	1-ви прием Началото на 2017	Брой проекти и бенефициенти, финансирани по мярката; Общ размер на инвестициите /със съфинансиране/; Брой подпомогнати нови туристически дейности; Обем на инвестициите в туризъм; Брой подпомогнати бенефициенти за нови, нетуристически услуги; Обем на инвестициите в нови, не туристически услуги; Брой подпомогнати нови дейности в стопанствата; Брой реализирани иновации – нова услуга за територията; Подпомогнати микропредприятия в сферата на техническите услуги	700 000 ПРСР	МИГ
		2-ри прием Началото на 2018		300 000 ПРСР	
		Резервен прием февруари 2019		Остатък предишни покани	

Приоритет 2 - Повишаване на конкурентоспособността на земеделското и преработващата промишленост

Специфични цели	Мерки	Срок за реализация	Индикатор за продукт (изпълнени дейности) и резултат	Средства	Отговорни институции
Специфична цел 2.1 „Подобряване ефективността на земеделските стопанства“	Мярка 4.1.1 /ПРСР/ „Подкрепа за инвестиции в земеделски стопанства“	1-ви прием Началото на 2017	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката; Общ обем на инвестициите /със съфинансиране/; Брой, подпомогнати стопанства от животновъдния сектор; Дял на младите фермери, финансирани по мярката; Брой стопанства, въвели нов продукт или технология; Създадени нови насаждения Брой проекти с добавена стойност към земеделски продукти; Брой проекти, финансирани по мярката; Създадени работни места	300 000 ПРСР	МИГ
		2-ри прием Началото на 2018		Остатък първа покана	

Специфична цел 2.2 „Модернизирване на технологичната база и внедряване на иновации в преработвателните предприятия“	Мярка 4.2.1 /ПРСР/ „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“	1-ви прием Началото на 2017 г	Създадени работни места; Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката Общ размер на инвестициите/със съфинансиране/; Брой предприятия, въвели нов продукт или технология; Модернизирани предприятия; Брой предприятия, произвеждащи биологични продукти; Брой проекти, финансирани по мярката	100 000 ПРСР	МИГ
		Резервен прием февруари 2019		Остатък първа покана	

Приоритет 3 - Осигуряване на социално включване за уязвими групи и подобряване достъпа до висока заетост за населението

Специфични цели	Мерки	Срок за реализация	Индикатор за продукт (изпълнени дейности) и резултат	Средства	Отговорни институции
Специфична цел 3.1 „Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места“	Мярка 1.6 /ОПРЧР/ „Подобряване на равния достъп до възможностите за учене през целия живот за всички възрастови групи“	1-ви прием Края на 2017	Заети участници над 54 г., придобили квалификация; Заети участници със средно и по-ниско образование, придобили квалификация; Участници на възраст от 30 до 54 г. вкл., придобили квалификация при напускане на операцията; Участници на възраст от 30 до 54 г. вкл, с ниско образование (под средното - ISCED 3), придобили квалификация при напускане на операцията; Участници на възраст над 54 г. придобили квалификация при напускане на операцията; Неактивни участници на възраст до 29 г. вкл., които при напускане на операцията получават квалификация; Безработни участници на възраст до 29 г. вкл., с основна или по-ниска образователна степен, които при напускане на операцията имат работа, включително като самостоятелно заети лица; Безработни участници на възраст до 29 г. вкл., със завършено средно или висше образование, които при напускане на операцията получават квалификация	100 000 ОПРЧР ИП 6	МИГ
		Резервен прием Края на 2018		Остатък първа покана	МИГ
	Мярка 1.7 /ОПРЧР/ „Приспособяване на работниците, предприятията и предприемачите към промените“	1-ви прием Края на 2017	Брой предприятия, въвели нови процеси за безопасни и здравословни условия на труд; Брой предприятия въвели нови системи, практики и инструменти за развитие на човешките ресурси и организация на труда; Участници от подкрепените предприятия в заетост 6 месеца след приключване на операцията; Участници от подкрепените предприятия, чието положение на пазара на труда в рамките на 6 месеца след напускане на операцията е по-добро; Брой предприятия, получили подкрепа; Заети лица, включително самостоятелно заети	500 000 ОПРЧР ПО 1 ИП 7	МИГ
Резервен прием Края на 2018	Остатък от първа покана				

Специфич на цел 3.2 „Насърчаване на социалното включване“	Мярка 2.1 /ОПРЧР/ Социално-икономическа интеграция на маргинализирани общности като ромите“	1-ви прием Края на 2017	Участници в неравностойно положение, които при напускане на операцията са започнали да търсят работа, или имат работа, или са ангажирани с образование/обучение или са получили квалификация или са включени в социални и здравни услуги; Роми, които при напускане на операцията са започнали да търсят работа, или имат работа, или образование/обучение или са получили квалификация или са включени в социални и здравни услуги; Други хора в неравностойно положение	100 000 ОПРЧР ПО 2 ИП 1	МИГ	
		Резервен прием Края на 2018		Остатък първа покана		
	Мярка 2.2.1 /ОПРЧР/ „Активно приобщаване, включително с оглед насърчаване на равните възможности и активното участие и подобрата пригодност за заетост“	1-ви прием Края на 2017		Неактивни и безработни участници, които са започнали да търсят работа или имат работа, включително като самостоятелно заети лица, след осигурена грижа за дете; Деца, вкл. с увреждания, получаващи социални и здравни услуги; Участници с увреждания над 18 г., които са започнали да търсят работа или имат работа, включително като самостоятелно заети лица; Участници с увреждания над 18 г., получаващи услуги; Неактивни или безработни участници; Деца, вкл. с увреждания; Хора с увреждания над 18 г.	100 000 ОПРЧР ПО 2 ИП 2	МИГ
		Резервен прием Края на 2018			Остатък първа покана	

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2 - ПОДОБРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ И РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА

Приоритет 4 - Подобряване на базисната инфраструктура и социалните и основни услуги за населението

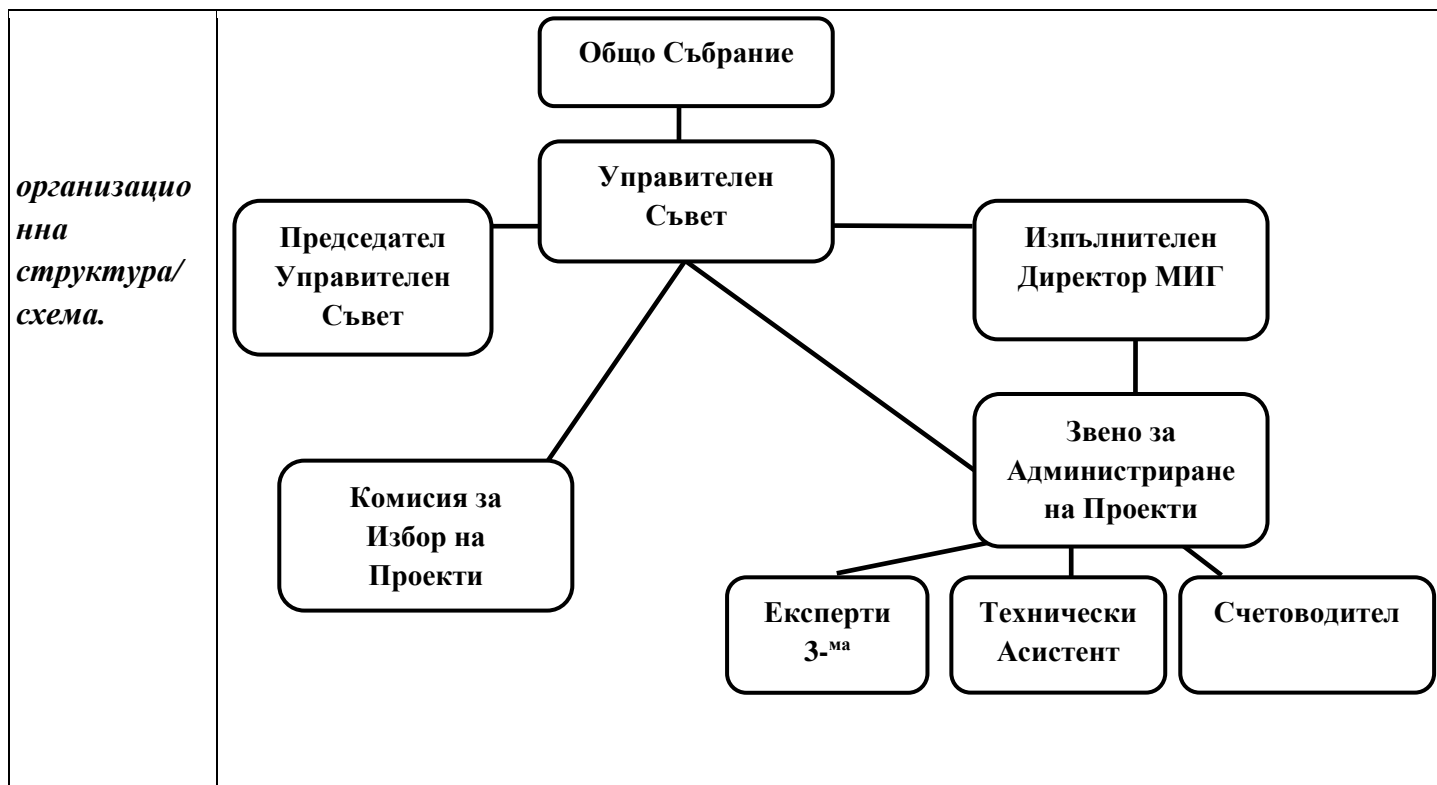
Специфични цели	Мерки	Срок за реализация	Индикатор за продукт (изпълнени дейности) и резултат	Средства	Отговорни институции	
Специфична цел 4.1 „Подобряване на основните и социалните услуги за населението“	Мярка 7.2 /ПРСР/ „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“	1-ви прием 2017	Брой проекти и бенефициенти, финансирани по мярката; Общ размер на инвестициите; Брой проекти за изграждане /подобряване на сгради, свързани с предоставяне на услуги; Изградени или ремонтирани детски площадки; Подобрени културни центрове; Подменени улични осветителни тела; Създадени работни места; Население, облагодетелствано от дребно мащабните инвестиции	800 000 ПРСР	МИГ	
		2-ри прием 2018		600 000 ПРСР		
	Мярка 2.3 /ОПРЧР/ „Повишаване на достъпа до услуги, които са на достъпна цена, устойчиви и висококачествени, включително здравни и социални услуги от общ интерес“	1-ри прием Края на 2017		Участници с увреждания и участници над 65 г., в невъзможност за самообслужване, с подобрен достъп до услуги; Участници над 18 г., получаващи социални и здравни услуги в общността, след извеждането им от институция; Деца и младежи, получаващи социални и здравни услуги в общността, след извеждането им от институция; Брой доставчици на услуги за социално включване, разширили обхвата на дейността си	680 000 ОПРЧР ПО 2 ИП 3	МИГ
		2-ри прием 2018			Остатък от първа покана ОПРЧР ПО 2 ИП 3	

Приоритет 5 - Развитие на туристическите ресурси и многофункционална туристическа инфраструктура					
Специфични цели	Мерки	Срок за реализация	Индикатор за продукт (изпълнени дейности) и резултат	Средства	Отговорни институции
Специфична цел 5.1 „Изграждане на туристическа инфраструктура и атракции“	Мярка 7.5 /ПРСР / „Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдих, туристическа инфраструктура“	1-ви прием Средата 2017	Брой проекти и бенефициенти, финансирани по мярката; Общ размер на инвестициите; Брой посетители на подкрепените атракции; Брой развити туристически атракции/обекти; Брой туристически или посетителски центрове, подпомогнати по мярката; Подкрепени програми за маркетинг и реклама и проекти за развитие на продукти и маркетинг на дестинациите; Удовлетвореност на посетителите от атракциите и информационните услуги; Население, облагодетелствано от инвестициите в туризма	233 745 ПРСР	МИГ
		2-ри прием 2018		Остатък първа покана	
Специфична цел 5.2 „Валоризация на природното и културно наследство и ефективни маркетинг и реклама на територията като туристическа дестинация“	Мярка 21 „Съхраняване, развитие и валоризиране на местното природно, културно наследство и традиции“	1-ви прием Средата 2017	Брой проекти, финансирани по мярката; Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката; Общ размер на инвестициите; Организиран и проведен фестивал и събития, свързани с местното културно наследство; Възстановени и подобрени обекти от културно-историческото наследство; Проучвания, свързани с културно наследство; Създадени или обновени исторически или етнографски сбирки; Проведени маркетингови и рекламни кампании и събития, свързани с валоризацията на местното културно наследство и местните идентичности; Събития, свързани със съхраняване и популяризиране на местните идентичности	50 000 ПРСР	МИГ
		2-ри прием 2018		50 000 ПРСР	

Изпълнението мерките от Стратегията за ВОМР се очаква да стартира в началото на 2017 г. МИГ, използвайки досегашния си опит, още в началото на 2017 г. ще обяви дългосрочна покана по всички мерки, включени в Стратегията от ПРСР, с оглед да даде възможност на бенефициентите да имат време да изпълнят своите проекти, които ще включват строително – монтажни работи, тъй като срокът за изпълнение на тези проекти е две години. С оглед на липсата на опит все още и неясната нормативна уредба в прилагането на мултифондовото финансиране в страната, МИГ възнамерява да отвори поканите мерките към средата и към края на 2017 г., за да има време екипът да се запознае с изискванията на съответните програми, да премине съответните обучения /по ИСУН, по разработване и управление на проекти по ОПИК и ОПРЧР./ Мерките от ОПИК ще стартират към средата на 2017 г. и ще бъдат последвани от мерките по ОПРЧР. По този начин ще се постигне по-висока ефективност на средствата от Стратегията.

8. ОПИСАНИЕ НА УРЕДБАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕТО И МОНИТОРИНГА НА СТРАТЕГИЯТА, КОЯТО ПОКАЗВА КАПАЦИТЕТА НА МЕСТНАТА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА ДА ИЗПЪЛНИ СТРАТЕГИЯТА И ОПИСАНИЕ НА СПЕЦИФИЧНАТА УРЕДБА ОТНОСНО ОЦЕНКАТА: (не повече от 12 страници)

8.1. Организационна структура на МИГ:

8.2. Управление на МИГ:

<p>– органи за управление и контрол;</p>	<p>С цел осигуряване на устойчивост и стабилност на системата за координацията, управлението и контрола на средствата, през периода 2014-2020 г. МИГ ще запази рамката от периода 2007-2013 г. По този начин ще се осигурят необходимите предпоставки за успешното изпълнение на Стратегията за ВОМР. Това ще позволи и да се използва в максимална степен капацитетът, изграден през първия програмен период при отчитане на натрупания опит и научените уроци.</p> <p>Местна инициативна група „Общини Белово, Септември, Велинград” е създадена в резултат на изпълнение на проект по под мярка 431-2 „Придобиване на умения и постигане на обществена активност на съответните територии за потенциални местни инициативни групи в селските райони” на Учредително събрание през 2009 г. и регистрирана със съдебно решение на Пазарджишки окръжен съд. Съгласно Устава на организацията, Общото събрание (ОС) е върховен колективен орган на Сдружението. То се състои от 77 членове на Сдружението и включва представители на над 50 % от населените места на територията на МИГ:</p> <p>Публичен сектор - трите общини Белово, Септември, Велинград Стопански сектор - 37 и</p>
--	--

Нестопански сектор - 37, съответно с постоянен адрес и със седалище на територията на МИГ. Нито един от представените сектори в Общото събрание не превишава 49 на сто от имащите право на глас, съгласно чл. 28, ал. 1 от Закона за юридическите лица с нестопанска цел. Общото събрание (ОС) обединява над 70 % от идентифицираните в анализа заинтересовани страни. То се състои от **77 членове** на Сдружението от следните сектори:

ПУБЛИЧЕН СЕКТОР:

1. Местна власт - 3 представители на общините

СТОПАНСКИ СЕКТОР:

1. Земеделски производители - сектор растениевъдство – 5 представители;

2. Земеделски производители - сектор животновъдство- 1 представител;

3. Търговски дружества, развиващи стопанска дейност на територията на МИГ в сферата на производството – 3 представители;

4. Търговски дружества, развиващи стопанска дейност на територията на МИГ в сферата на услугите – 20 представители

5. Търговски дружества, развиващи стопанска дейност на територията в сферата на туризма – 8 представители

НЕСТОПАНСКИ СЕКТОР:

1. НПО, регистрирани по ЗЮЛНЦ – 6 представители;

2. Спортни сдружения и клубове – 3 представители;

3. Читалища - 13 представители

4. Физически лица - местни лидери – 8 представители

5. Представители на уязвимите групи – 7 представители, живеещи на територията - младежи (до 29 г.): хора в неравностойно положение; възрастни хора; майки с деца, малцинства.

Освен основните си правомощия по ЗЮЛНЦ, ОС избира и освобождава членовете на Управителния съвет (УС), чрез явно гласуване, изключва членове и приема членове в случаи на отказ от страна на УС. По отношение на Стратегията за ВОМР, ОС я приема и одобрява както самата стратегия, така и нейния бюджет и годишните доклади за отчитането ѝ.

Управителния съвет /УС/ се състои от 9 лица, членове на Сдружението. УС се избира от ОС с мандат от 5 години. От състава на УС трима членове са представители на общинските власти на Белово, Велинград и Септември (3.33%), 3 са представителите на стопанския сектор (33.33%, по един за всяка община) и трима са представители на сектора на читалища и неправителствените организации (33,33%, по един за всяка община). УС избира от състава си Председател и избира и освобождава Изпълнителния директор. По отношение на Стратегията за ВОМР, УС предлага на ОС бюджета и план за изпълнението; избира и освобождава Комисии за оценка и избор на проекти; взема окончателни решения за финансиране на проекти по подхода ЛИДЕР и др.

Комисията за избор на проекти /КИП/ е временен орган на МИГ, чийто брой и състав се определя от Управителния съвет. Назначава се със заповед на Председателя на УС, във връзка с обявените покани за кандидатстване от МИГ и с цел подбор и одобрение на подадените заявления за подпомагане. В състава на Комисията за избор

	<p>на проекти могат да бъдат назначавани служители на МИГ, членове на колективния върховен орган на МИГ и външни експерти-оценители, като основно изискване е тези лица да са различни от лицата извършили проверката за административно съответствие и допустимост и от членовете на колективния управителен орган /УС/. Не по-малко от 1/3 от членовете на КИП са членове на колективния върховен орган /ОС/ на МИГ. Делът на представителите на публичния сектор в комисията не може да превишава 50 на сто от имащите право на глас членове. В състава на КИП могат да бъдат допускани и наблюдатели без право на глас, определени от Управляващият орган на програмата, от която се предоставя финансиране по съответната процедура за подбор на проекти. Когато участват в комисията за избор на проекти, членовете на КИП подписват декларация за липса на конфликт на интереси по смисъла на ал. 1 т. 1 от допълнителната разпоредба на Закона за предотвратяване на конфликт на интереси. В случаите когато член на комисията установи, че е налице конфликт на интереси той подава писмо до МИГ за самоотвод, като неговото място в комисията се заема от нов член.</p> <p>Основно изискване за състава на всички управителни органи /ОС и УС/ на МИГ „Белово, Септември, Велинград“ е да имат дял на представителите на публичния сектор, на представителите на стопанския сектор и на представителите на нестопанския сектор, непревишаващ 49 на сто от имащите право на глас съгласно чл. 28, ал. 1 от Закона за юридическите лица с нестопанска цел.</p> <p>Подробно описание на информацията е поместена в Устава и в приложените длъжностни характеристики.</p>
<p><i>– описание на позициите и изискванията към изпълнителния директор и персонала.</i></p>	<p>Изпълнителния директор на МИГ „Белово, Септември, Велинград“ се избира от Управителния съвет. Правомощията на изпълнителния директор се определят в устава на МИГ и в трудовия му договор. Изпълнителният директор, при упълномощаване от страна на Председателя на УС, представлява Сдружението в страната и чужбина, включително пред държавни органи, институции и учреждения и др. Той управлява програмната и финансовата дейност на Сдружението, сключва договори, предлага на УС за избор щатния състав, бюджета и програмата на Сдружението, включително Стратегия за ВОМР, както и отчетите, докладите и заявките за плащане, свързани с нейното прилагане. Съгласно Наредба № 22/14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г., при избор на Изпълнителен директор се спазват следните изисквания: завършено висше образование, най-малко степен „бакалавър“; професионален стаж най-малко 5 години; управленски опит най-малко две години; опит в реализиране на проект, програма или стратегия със стойност над 100 хиляди лева, финансирани от ЕС или от други международни донори. За дейността си Изпълнителният директор се отчита пред Управителния съвет и Общото събрание. Съгласно одобрените и подписани длъжностни характеристики Изпълнителния директор ще има координиращи и ръководни функции по целия процес на реализация на Стратегията за ВОМР.</p>

С оглед на по – ефективното и качествено управление и изпълнение на настоящата Стратегия за местно развитие и натрупания опит през периода 2007-2013 г. МИГ „Белово, Септември, Велинград“ предвижда на постоянен трудов договор за периода да септември 2023 г. да бъдат назначени служители на следните позиции:

1. Експерт прилагане на Стратегия за ВОМР – 1 на пълен работен ден, двама на непълен работен ден
2. Технически асистент на МИГ – един
3. Счетоводител – един

Заедно с изпълнителния директор, щатните служители в Звеното за администриране на проекти на МИГ „Белово, Септември, Велинград“ ще бъдат общо **6 човека**.

-**Експертите „Прилагане на Стратегия за ВОМР“** ще имат основна роля и участие в прилагането на Процедурата за подбор на проекти към стратегия за ВОМР на МИГ и в частност участие в процесите по: информирание на местната общност; подпомагане на участниците в процеса по подаване на заявления за подпомагане, изпълнение на проектите, подаване на заявки за плащане; проверка административното съответствие и допустимост на заявленията за подпомагане; наблюдение оценка и мониторинг на проектите и на самата Стратегия за ВОМР; провеждането на обучения за местни лидери и др.).

-**Технически асистент** поема голяма част от административната работа на Звеното за администриране на проекти по съгласуване и публикуване на поканите за прием, приемане и регистрация на заявленията за подпомагане в ИСУН, в електронния регистър и в системата база данни на МИГ. Технически асистент ще има и подпомагащи и координиращи функции по административната дейност на организацията и ще отговаря за организирането изпълнението и отчитането на всички дейности на МИГ по под мярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на Стратегия за ВОМР“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие”, включително и по обявяването и провеждането на обществените поръчки на МИГ „Белово, Септември, Велинград“, съгласно ЗОП, във връзка с управлението на финансовите средства на МИГ.

-**Счетоводителя** ще бъде пряко отговорен за пълно водене на счетоводството на МИГ, ще осъществява финансови консултации и финансов контрол по отношение на дейностите по под мярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на Стратегия за ВОМР“), както и ще участва пряко в работата на КИП, свързана с техническата оценка и класиране на заявленията за подпомагане, по отношение на изчисляване на заложените в Критериите за оценка на заявленията за подпомагане финансови параметри и икономически показатели на бизнес плановете.

С избраните от УС, служители са сключени предварителни споразумения за последващо наемане по трудов договор на пълен работен ден. Всички избрани служители са подходящи, с необходимия опит в прилагането на Стратегия за местно развитие и напълно покриват изискванията на чл. 13, ал. 3, ал. 4 и ал. 5 на Наредба № 22/14.12.2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие“.

С оглед спазването на изискванията на чл. 13, ал. 1 на Наредба № 22/14.12.2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие“ за осигуряване на самостоятелен офис на МИГ е сключен договор за наем на 16.05.2016г. с Народно читалище „Св.Св. Кирил и Методий 1927г.“, гр. Белово, ул. „Орфей“ 2А /Приложение Договор за наем/. За всеки от служителите е осигурено и необходимото офис оборудване, обзавеждане и техника за работа /Приложение – инвентарна книга/.

За целите на по – успешното прилагане на Стратегията за ВОМР и с оглед на спецификата на много фондовото финансиране, на граждански договор ще бъдат наемани и допълнителни експерти, запознати преди всичко с изпълнението и прилагането на ОП „Иновации и конкурентоспособност“ по отношение на информиране, консултиране и обучение на местната общност, както и по отношение на изпълнението и мониторинга на проектите).

Подробното описание на организационната структура и задълженията по управление и контрол на дейността на МИГ „Белово, Септември, Велинград“ се намира в Устава на организацията и в Правилата за реда за осъществяване на общественополезна дейност и за набиране и разходване на имуществото на сдружение с нестопанска цел МИГ „Белово, Септември, Велинград“, както и в Правилника за дейността на Управителния съвет на МИГ „Белово, Септември, Велинград“.

8.3. Капацитет на местната инициативна група да изпълни стратегията за ВОМР:

МИГ „Белово, Септември, Велинград“ има достатъчно натрупан опит при изпълнението на дейности за развитие и оживяване на територията си. От създаването си през 2009 г. до сега има изградена структура на управление, която е давала винаги резултати. Тя е изпълнявала проект за подготовка на Стратегия за местно развитие под мярка 431-2 „Придобиване на умения и постигане на обществена активност“ от ПРСР 2007 – 2013 г. в периода 2009 г. – 2011 г., както и проект за реализиране на Стратегия за местно развитие по ПРСР 2007- 2013 г. по мярка 41 „Прилагане на Стратегии за местно развитие“ през периода 2011 – 2015 г. Капацитетът на екипа се изгради приемайки и обработвайки 81 проектни предложения по Стратегията за местно развитие 2007 -2013 г. и подпомагайки изпълнението на 46 броя проекти на територията. На територията интересът на местната общност към новата Стратегия за ВОМР на МИГ е изключително голям, поради факта, че с реализацията на старата Стратегия за местно развитие през 2011 – 2015 г. хората видяха и се докоснаха до изключителните възможности, които предлага философията на Подхода „Лидер“. В местната общност вече има достатъчно капацитет, финансова обезпеченост и много голяма готовност за реализация на конкретни проектни идеи, съобразени с нуждите на всеки от бенефициентите. Между местните участници са създадени и добре развити връзки и взаимоотношения, основани на принципите на прозрачност, взаимно уважение и зачитане интересите на всеки от секторите.

8.4. Описание на системата за мониторинг и оценка:

Наблюдението и оценката на Стратегията за местно развитие се основават на необходимостта да се отчете напредъка в прилагането на Стратегията, чрез бюджетните индикатори, индикаторите за продукт/дейност и индикаторите за резултати, описани в мерките. Системата за наблюдение и оценка има за цел да обезпечи надеждна информация за бюджетните параметри и резултатите от прилагане на Стратегията за развитието на съответната територия и приносът и за общото въздействията на ПРСР,

ОПИК и ОПРЧР. Така чрез наблюдението ще се събира информация за договорените средства, финансираните дейности/инвестиции и непосредствените резултати от изпълнението на проектите. Наблюдението на Стратегията ще се извършва от екипа на МИГ или наети от МИГ външни експерти. На база на събраната информация по проектите, МИГ ще подготвя и годишните си доклади за изпълнение на Стратегията за местно развитие и ще се отчита пред местната общност.

Във връзка с мониторинга и прозрачността на изпълнението на Стратегията за ВОМР, както и за контрол върху работата на екипа по прилагане на Стратегията, МИГ е разработил и ще изпълнява следните допълнителни вътрешни правила и процедури:

- Правилник за вътрешния трудов ред;
- Правила за обществено полезна дейност на Сдружението
- Правилник за дейността на УС на МИГ
- Процедура за ефективна счетоводна политика на МИГ;
- Процедура за инвентаризация на МИГ;
- Процедура и правила за документооборота и съхранението на информация на МИГ;

МИГ ще извършва редовни мониторингови посещения, според предварително разработен план-график. Те ще бъдат насочени към проследяване изпълнението на проектните дейности и качеството на услугите, потвърждаване, че услугата реално е била предоставена, инвестициите са били извършени, а правилата – спазени. Освен това мониторинговото посещение включва физическа проверка дали обектът на договора е наистина наличен, съгласно спецификациите на проекта, както и че е правилно отразен. Мониторингът и оценката на стратегията ще включва няколко елемента:

Оценка на процеса; Анализ на ефикасността на вложените разходи; Оценка на резултатите и Оценка на въздействието.

МИГ е изградил и поддържа собствена база данни, чрез която ще предвиди възможност за проследяването на определен набор от финансови индикатори, между които: брой и стойност на подадените заявления, брой и стойност на одобрените заявления, брой и стойност на сключените договори, брой и стойност на подадените искания за плащане, брой и стойност на одобрените искания за плащане, брой и стойност на успешно приключилите проекти. Тези базисни индикатори ще се допълват от поредица от индикатори за резултат и въздействие, които се осигуряват от информационната система. Екипът на МИГ ще поддържа актуална информация по отношение на напредъка по изпълнението на стратегията като редовно проследява заложените индикатори.

9. ИНДИКАТОРИ ЗА МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА:

9.1. Индикатори за цялостното прилагане на стратегията за ВОМР, включително брой създадени работни места: (не повече от 1 страница)

Вид	Индикатор	Мярка	Цел 2023	Източник на данни
Резултат	Брой проекти, финансирани по Стратегията	Брой	45	Мониторинг База данни МИГ
	Брой подадени заявления за подпомагане	Брой	65	Мониторинг База данни МИГ
	Брой на одобрените заявления	Брой	45	Мониторинг База данни МИГ
	Стойност на одобрените заявления	Лева	8 200 000	Мониторинг База данни МИГ
	Брой на сключените договори	Брой	60	ИСУН 2020 База данни МИГ
	Стойност на сключените договори	Лева	8 000 000	ИСУН 2020 База данни МИГ
	Стойност на изплатените проекти	Лева	6 500 000	ИСУН 2020 База данни МИГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по Стратегията	Брой	40	ИСУН 2020 База данни МИГ
	Брой на МСП, получаващи подкрепа	Брой	6	ИСУН 2020 База данни МИГ
	Брой реализирани иновации в МСП	Брой	1	ИСУН 2020 База данни МИГ
	Брой предприятия, въвели нови процеси за безопасни и здравословни условия на труд	Брой	3	
	Общ брой дейности, свързани с подпомагане на уязвими групи и маргинализирани общности	Брой	12	ИСУН 2020 База данни МИГ
	Брой предприятия от аграрен сектор, с въведена модернизация и / или иновация	Брой	4	Мониторинг База данни МИГ
	Брой консултации, организирани или осъществени от МИГ	Брой	56	Отчети МИГ
	Брой дейности за популяризиране на Стратегията	Брой	55	Отчети МИГ
	Въздействие	Дял от населението на територията, което се ползва от проектите по Стратегията	%	55
Дял от населението на МИГ, което се е ползвало от проектите по Стратегията		%	12	ИСУН 2020 НСИ
	Създадени работни места	Брой	55	НСИ

9.2. Индикатори по мерки: (не повече от 1 страница за индикатори по мярка)

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 4.1.1 /ПРСР/				
Вид	Индикатор	Мярка	Цел 2023	Източник на данни
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	Мин. 3	Мониторинг База данни и отчети МИГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	Мин. 3	Мониторинг База данни и отчети МИГ
	Общ обем на инвестициите /със съфинансиране/	Лева	600 000	Мониторинг База данни и отчети МИГ
	Брой, подпомогнати стопанства от животновъдния сектор	Брой	2	Мониторинг База данни и отчети МИГ
Резултат	Дял на младите фермери, финансирани по мярката	%	40	Мониторинг База данни и отчети МИГ
	Брой стопанства, въвели нов продукт или технология	Брой	2	Мониторинг База данни и отчети МИГ
	Създадени нови насаждения	Дка	100	Мониторинг База данни и отчети МИГ
	Брой проекти с добавена стойност към земеделски продукти	Брой	1	Мониторинг База данни и отчети МИГ
Въздействие	Създадени работни места	Брой	4	База данни и отчети МИГ Бюро по труда

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 4.2.1 /ПРСР/

Вид	Индикатор	Мярка	Цел 2023	Източник на данни
Резултат	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	Мин. 1	Мониторинг База данни и отчети МИГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	Мин. 1	Мониторинг База данни и отчети МИГ
	Общ размер на инвестициите /със съфинансиране/	Лева	200 000	База данни и отчети МИГ и бенефициенти
	Брой предприятия, въвели нов продукт или технология	Брой	1	Мониторинг База данни и отчети МИГ
	Модернизирани предприятия	Брой	1	Мониторинг База данни и отчети МИГ
Въздействие	Създадени работни места	Брой	3	Мониторинг База данни и отчети МИГ

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 6.4.1 /ПРСР/				
Вид	Индикатор	Мярка	Цел 2023	Източник на данни
Резултат	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	Мин 8	Мониторинг База данни и отчети МИГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	Мин 8	Мониторинг База данни и отчети МИГ
	Общ размер на инвестициите /със съфинансиране/	Лева	1 250 000	Мониторинг База данни и отчети МИГ
	Брой подпомогнати нови туристически дейности	Брой	4	База данни и отчети МИГ и бенефициенти
	Обем на инвестициите в туризъм	Лева	500 000	База данни и отчети МИГ и бенефициенти
	Брой подпомогнати бенефициенти за нови, нетуристически услуги	Брой	4	База данни и отчети МИГ и бенефициенти
	Обем на инвестициите в нови, не туристически услуги	Лева	300 000	База данни и отчети МИГ и бенефициенти
	Брой подпомогнати нови дейности в стопанствата	Брой	4	Мониторинг База данни и отчети МИГ
	Брой реализирани иновации – нова услуга за територията	Брой	1	Мониторинг База данни и отчети МИГ
	Подпомогнати микропредприятия в сферата на техническите услуги	Брой	2	Мониторинг База данни и отчети МИГ
Въздействие	Общ брой създадени работни места	Брой	14	Мониторинг База данни и отчети МИГ

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 7.2 /ПРСР/				
Вид	Индикатор	Мярка	Цел 2023	Източник на данни
Резултат	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	Мин 4	Мониторинг База данни и отчети МИГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	Мин 3	Мониторинг База данни и отчети МИГ
	Общ размер на инвестициите	Лева	1 200 000	Мониторинг База данни и отчети МИГ
	Брой проекти за изграждане/подобряване на сгради, свързани с предоставяне на обществени услуги	Брой	1	База данни и отчети МИГ и бенефициенти
	Изградени или ремонтирани детски и спортни площадки	Брой	3	База данни и отчети МИГ и бенефициенти
	Заведения за социални услуги с подобрена база	Брой	1	База данни и отчети МИГ и бенефициенти
	Подобрени младежки и спортни центрове	Брой	1	База данни и отчети МИГ и бенефициенти
	Подобрени културни центрове	Брой	2	База данни и отчети МИГ и бенефициенти
	Подменени улични осветителни тела	Брой	40	База данни и отчети МИГ и бенефициенти
Въздействие	Създадени работни места	Брой	4	База данни и отчети МИГ и бенефициенти
	Население, облагодетелствано от дребно мащабните инвестиции	Брой	30 000	База данни и отчети МИГ и бенефициенти НСИ

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 7.5 /ПРСР/				
Вид	Индикатор	Мярка	Цел 2023	Източник на данни
Резултат	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	Мин 3	Мониторинг База данни и отчети МИГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	Мин 3	Мониторинг База данни и отчети МИГ
	Общ размер на инвестициите	Лева	233 745	Мониторинг База данни и отчети МИГ
	Брой посетители на подкрепените атракции	Брой	10 000	Проучване Отчети бенефициенти
	Брой развити туристически атракции/обекти	Брой	2	Мониторинг База данни, отчети МИГ и бенефициенти
	Брой туристически или посетителски центрове, подпомогнати по мярката	Брой	1	Мониторинг База данни, отчети МИГ и бенефициенти
Въздействие	Удовлетвореност на посетителите от атракциите и информационните услуги	%	80	Проучване Отчети бенефициенти
	Население, облагодетелствано от инвестициите в туризма	Брой	30 000	База данни и отчети МИГ и бенефициенти НСИ

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 21

Вид	Индикатор	Мярка	Цел 2023	Източник на данни
Резултат	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	Мин 4	Мониторинг База данни и отчети МИГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	Мин 4	Мониторинг База данни и отчети МИГ
	Общ размер на инвестициите	Лева	100 000	Мониторинг База данни и отчети МИГ
	Организиран и проведен фестивал и събития, свързани с местното културно наследство	Брой	2	Мониторинг База данни и отчети МИГ
	Възстановени и подобрени обекти от културно -историческото наследство	Брой	1	Мониторинг База данни и отчети МИГ
	Проучвания, свързани с културно наследство	Брой	1	Мониторинг База данни и отчети МИГ
	Създадени или обновени исторически сбирки	Брой	1	Мониторинг База данни и отчети МИГ
	Проведени маркетингови и рекламни кампании и събития, свързани с валоризацията на местното културно наследство и местните идентичности	Брой	2	Мониторинг База данни и отчети МИГ
	Събития, свързани със съхраняване и популяризиране на местните идентичности	Брой	3	Мониторинг База данни и отчети МИГ
Въздействие	Удовлетвореност на посетителите от проведените събития	%	80	Проучвания

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 1.6 /ОПРЧР/

Вид	Индикатор	Мярка	Цел 2023	Източник на данни
Резултат	Участници над 54 г., придобили квалификация при напускане на операцията	Брой	25	База данни и отчети МИГ
	Участници със средно и по-ниско образование (под ISCED 4), придобили квалификация при напускане на операцията	Брой	30	База данни и отчети МИГ
Изпълнение	Заети участници, вкл. самостоятелно заети, над 54 г.	Брой	30	База данни и отчети МИГ
	Заети участници, вкл. самостоятелно заети, със средно и по-ниско образование	Брой	36	База данни и отчети МИГ

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 1.7 /ОПРЧР/

Вид	Индикатор	Мярка	Цел 2023	Източник на данни
Резултат	Брой предприятия, въвели нови процеси за безопасни и здравословни условия на труд	Брой	2	База данни и отчети МИГ
	Брой предприятия въвели нови системи, практики и инструменти за развитие на човешките ресурси и организация на труда	Брой	1	База данни и отчети МИГ
	Участници от подкрепените предприятия в заетост 6 месеца след приключване на операцията	Брой	50	Проучване
	Участници от подкрепените предприятия, чието положение на пазара на труда в рамките на 6 месеца след напускане на операцията е по-добро	Брой	40	Проучване
Изпълнение	Брой предприятия, получили подкрепа	Брой	3	База данни и отчети МИГ
	Заети лица, включително самостоятелно заети	Брой	2	База данни и отчети МИГ

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 2.1 /ОПРЧР/				
Вид	Индикатор	Мярка	Цел 2023	Източник на данни
Резултат	Участници в неравностойно положение, които при напускане на операцията са започнали да търсят работа, или имат работа, или са ангажирани с образование/обучение или са получили квалификация или са включени в социални и здравни услуги	Брой	25	База данни и отчети МИГ
	Роми, които при напускане на операцията са започнали да търсят работа, или имат работа, или образование/обучение или са получили квалификация или са включени в социални и здравни услуги	Брой	30	База данни и отчети МИГ
Изпълнение	Други хора в неравностойно положение	Брой	30	База данни и отчети МИГ
	Роми	Брой	36	База данни и отчети МИГ

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 2.2.1 /ОПРЧР/				
Вид	Индикатор	Мярка	Цел 2023	Източник на данни
Резултат	СЦ 1 Неактивни и безработни участници, които са започнали да търсят работа или имат работа, включително като самостоятелно заети лица, след осигурена грижа за дете	Брой	5	База данни и отчети МИГ
	СЦ 1 Деца, вкл. с увреждания, получаващи социални и здравни услуги	Брой	5	База данни и отчети МИГ
	СЦ 2 Участници с увреждания над 18 г., които са започнали да търсят работа или имат работа, включително като самостоятелно заети лица	Брой	3	База данни и отчети МИГ
	СЦ 2 Участници с увреждания над 18 г., получаващи услуги	Брой	5	База данни и отчети МИГ
Изпълнение	СЦ 1 Неактивни или безработни участници	Брой	7	База данни и отчети МИГ
	СЦ 1 Деца, вкл. с увреждания	Брой	7	
	СЦ 2 Хора с увреждания над 18 г.	Брой	5	База данни и отчети

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 2.3 /ОПРЧР/				
Вид	Индикатор	Мярка	Цел 2023	Източник на данни
Резултат	СЦ 1 Участници с увреждания и участници над 65 г., в невъзможност за самообслужване, с подобрен достъп до услуги	Брой	24	База данни и отчети МИГ
	СЦ 1 Брой доставчици на услуги за социално включване, разширили обхвата на дейността си	Брой	1	База данни и отчети МИГ
	СЦ 2 Участници над 18 г., получаващи социални и здравни услуги в общността, след извеждането им от институция	Брой	4	База данни и отчети МИГ
	СЦ 2 Брой доставчици на услуги за социално включване, разширили обхвата на дейността си	Брой	1	База данни и отчети МИГ
	СЦ 3 Деца и младежи, получаващи социални и здравни услуги в общността, след извеждането им от институция	Брой	6	База данни и отчети МИГ
	СЦ 3 Брой доставчици на услуги за социално включване, разширили обхвата на дейността си	Брой	1	База данни и отчети МИГ
Изпълнение	СЦ 1 Лица с увреждания и лица над 65 г. в невъзможност за самообслужване	Брой	30	База данни и отчети МИГ
	СЦ 1 Брой доставчици на услуги за социално включване	Брой	1	База данни и отчети МИГ
	СЦ 2 Лица над 18 г.	Брой	6	База данни и отчети МИГ
	СЦ 2 Брой доставчици на услуги за социално включване	Брой	1	База данни и отчети МИГ
	СЦ 3 Деца и младежи, настанени в институции, обхванати в интервенции за деинституционализация	Брой	8	База данни и отчети МИГ
	СЦ 3 Брой доставчици на услуги за социално включване	Брой	1	База данни и отчети МИГ

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 1.1 /ОПИК/

Вид	Индикатор	Мярка	Цел 2023	Източник на данни
Продукт	Брой предприятия, подпомогнати да въведат нови за фирмата продукти;	Брой предприятия	1	ИСУН 2020
	Брой предприятия, подпомогнати да въведат нови за пазара продукти	Брой предприятия	1	ИСУН 2020
	Частни инвестиции, допълващи публичната подкрепа за иновации или за научноизследователски и развойни проекти	EUR	19 940	ИСУН 2020
	Брой на предприятията, получаващи подкрепа	Брой	1	ИСУН 2020
Финансов	Сертифицирани разходи	EUR	200 000	ИСУН 2020

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 2.2 /ОПИК/

Вид	Индикатор	Мярка	Цел 2023	Източник на данни
Продукт	Брой на предприятията, получаващи безвъзмездни средства	Брой предприятия	Мин. 5	ИСУН 2020
	Частни инвестиции, допълващи публичната подкрепа за предприятията (безвъзмездни средства);	EUR	127 822	ИСУН 2020
Финансов	Сертифицирани разходи	EUR	Мин. 1 406 000	ИСУН 2020

10. СЪОТВЕТСТВИЕ С ХОРИЗОНТАЛНИТЕ ПОЛИТИКИ НА ЕС: (не повече от 2 страници)

10.1. Равенство между половете и липса на дискриминация:

<p>- прилагане на принципа на равенство между половете;</p>	<p>При разработването на Стратегията и формирането на МИГ принципът е приложен чрез осигуряване на равнопоставеността в състава на общото събрание и управителния съвет на МИГ. Аналитичната част и изводите от нея допринасят за намаляване на съществуващи предразсъдъци и стереотипите. Освен това в предвидените мерки е гарантирано равнопоставеното кандидатстване на всички без значение от техния пол.</p>
<p>- допринасяне за утвърждаване на принципа на равните възможности;</p>	<p>Стратегията допринася за утвърждаването на принципа на равните възможности чрез включването на мерки, които дава възможност за реализацията на проекти осигуряващи физически достъп за хора с увреждания, намаляване на изолираността на хората, живеещи в отдалечени места, осигуряване на достъп до информационни и комуникационни технологии и др. Освен това мерките в стратегията дават на всички потенциални бенефициенти равен шанс при прозрачни условия на оценка на проектите.</p>
<p>- създаване на условия за превенция на дискриминацията.</p>	<p>Прилагането на тази хоризонтална политика е заложено в аналитичната част на документа и в процеса на разработване на самата Стратегия – провеждането на информационните срещи, обществените обсъждания, очертаването на стратегическите цели и подбора на мерките и действията за осъществяване на стратегията. В този процес взеха активно участие жени и младежи, представители на различните етнически и религиозни общности.</p>

10.2. Устойчиво развитие (защита на околната среда):

Устойчиво развитие е намирането на баланс между опазването на околната среда, икономическия прогрес и социалното развитие. Инвестициите в икономиката, социалната сфера и инфраструктурата, които МИГ ще осъществи ще бъдат с акцент опазване на околната среда и здравето на човека, при което ще се имат предвид следните фактори: Необходимост от устойчиво и разумно използване на природните ресурси; Осигуряване на икономическо и социално благосъстояние или осигуряване на „социален околнен свят“; Необходимост от акцент върху екологосъобразни технологии в промишлеността, земеделието и преработвателните предприятия. С оглед устойчивото развитие на територията, в Критериите за оценка на Стратегията на МИГ са дадени приоритети на проекти, свързани с въвеждането на екологосъобразни технологии и включващи положително влияние върху околната среда дейности и дейности даващи възможност социално-икономическите, институционалните и екологичните ефекти и ползи от тях да бъдат поддържани за продължителен период от време.

10.3. Насърчаване на заетостта и конкурентоспособността:

Стратегията за ВОМР поставя акцента върху прилагане на иновации, „зелен” растеж и алтернативна заетост:

Нови технологии и иновации – стимулиране на биологично животновъдство, приважване на земеделските стопанства в съответствие с изискванията на Общността, инвестиции в сгради и оборудване с цел подобряване на енергийната ефективност; инвестиции за пестене на ресурси, пречистване на отпадни води, подкрепа за ИКТ проекти;

Зелен растеж – подкрепа за инвестиции, свързани с производството за използване на органични отпадъци, получени от земеделската дейност на стопанството на кандидата или от местно производство; инвестиции свързани с производството на електричество или топлинна енергия посредством преработка на биомаса включително строителство или обновяване на складове за биомаса (за посрещане на собствени енергийни нужди на земеделската дейност на кандидата);

Заетост – повишаване на заетостта на младите хора и жените, подкрепа за кандидати, които никога не са получавали подкрепа от Общността, подкрепа за новосъздадени предприятия, приоритет на проекти, чрез които ще бъдат създадени нови работни места.

10.4. Съответствие с програмите на Структурните фондове:

Стратегията за ВОМР допринася и за постигане на специфичните за всяка програма цели, а именно:

1. за ЕЗФРСР:

- а) развитие и стимулиране на предприемачество и устойчив бизнес;
- б) развитие на динамична жизнена среда и подобряване качеството на живот чрез развитие на хоризонтални и междусекторни партньорства и взаимодействие за инициативи от общ интерес;
- в) развитие на практики и модели за добро управление и участие на заинтересованите страни в развитието на територията като основа за териториално развитие;
- г) развитие на териториална идентичност, маркетинг и марки на база на специфичния териториален потенциал и продукти от местен характер;

2. за ОПИК:

- а) инвестиции за повишаване на капацитета на малките и средните предприятия (МСП) за пазарно развитие, производителността на труда и намаляване на енергоемкостта и ресурсоемкостта на производството на тези територии;
- б) насърчаване на иновационната активност, разработването и внедряването на иновации от и на тези територии, както и насърчаване на частните инвестиции в научни изследвания и иновации;
- в) подобряване на достъпа до финансиране на МСП и насърчаване създаването на нови устойчиви предприятия, които да осигуряват заетост на местното население и възможности за повишаване на доходите му;

3. за ОПРЧР:

- а) преодоляване на силно изразени негативни процеси в обхванатите територии по отношение на пазара на труда и социалното включване;
- б) устойчива и качествена заетост за уязвими групи;
- в) мобилност на работната сила, както и повишаване квалификацията на населението за по-голямо съответствие на уменията на търсещите работа с нуждите на бизнеса;
- г) подобряване качеството на работните места и квалификацията и уменията на заетите;

д) подобряване достъпа до социални услуги на различни групи социално изключени или в риск от социално изключване лица;